

ROMÂNIA

Acord de asistență tehnică pentru consolidarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior din România (P157508)

Livrabilul 3.1.

Draft Recomandări pentru metodologia de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior și instrumentele de management asociate

Julie 2019

Prezentul Raport a fost transmis în cadrul *Acordului de servicii de asistență tehnică rambursabile pentru consolidarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior din România*, semnat la data de 24 iulie 2017 între Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Raportul corespunde Livrabilului nr. 3.1 din acest acord.

Declarație de declinare a responsabilității

Acest raport este un produs al Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială. Constatările, interpretarea și concluziile exprimate în acest raport nu reflectă în mod necesar punctele de vedere ale Directorilor Executivi ai Băncii Mondiale sau ale guvernelor pe care le reprezintă. Grupul Băncii Mondiale nu garantează acuratețea datelor cuprinse în acest raport.

Acest raport nu reprezintă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Declarație privind drepturile de autor

Raportul intră sub incidența drepturilor de autor. Copierea și/sau transmiterea acestei lucrări sau a unor părți ale acestuia fără permisiune poate reprezenta o încălcare a legislației în vigoare. Pentru a obține permisiunea de a copia sau republica orice parte a acestui document, vă rugăm să transmiteți o solicitare către: (i) Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (Bd. Mărăști nr. 59, București, România); sau (ii) Grupul Băncii Mondiale din România (Str. Vasile Lascăr, nr. 31, et. 6, sector 2, București, România).

Mulțumiri

Prezentul Raport a fost realizat de o echipă de experți în învățământ superior, condusă de Fabrice Henard și formată din Rafael Llavori de Micheo, Iring Wasser, Romina Miorelli, Manuela Rădulescu și Iulia Marieș (Experți internaționali și locali), sub coordonarea Alinei Sava (Task Team Leader, Specialist educație) și Mariane Moarcăș (Specialist senior educație). În Raport sunt cuprinse contribuțiile aduse de ARACIS, coordonate de Emilia Gogu în calitate de manager de proiect, sub conducerea asigurată de Iordan Petrescu și Cristina Ghițulică.

Dna Camelia Gușescu (Asistent program) a furnizat sprijin în procesul de implementare.

Echipa apreciază în mod deosebit îndrumarea și sprijinul general furnizate de Roberta Malee Bassett (Global Lead pentru învățământul terțiar), Harry Patrinos (Parctice Manager) și Tatiana Proskuryakova (Manager de Țară pentru România și Ungaria) pe tot parcursul implementării activității.

Echipa dorește totodată să-și exprime recunoștința față de toți participanții la discuțiile purtate în cadrul focus grupurilor și la interviurile derulate în cadrul acestei activități.

Cuprins

Cuprins	3
Structura documentului	6
Abrevieri și acronime	8
Capitolul 1 - Prezentarea ARACIS și a contextului din România	9
1.1. Fundamentare	9
1.2. Sistemul de învățământ superior din România: progrese și provocări	10
1.3. Asigurarea calității în România în prezent.....	17
Sistemul național de asigurare a calității	17
Principalele trei activități care fac obiectul activităților ARACIS	17
1.4. Crearea și implementarea unui nou cadru de AC în învățământul superior din România: maturizarea sistemului sau schimbare de paradigmă?	18
Introducere.....	18
Un mediu aflat în continuă schimbare, care impune o nouă abordare cu privire la AC în IS.....	19
Natura schimbărilor apărute în sistemul de AC european și mondial	20
Situația dezvoltării sistemului de AC din România pentru a face față noii paradigme corespunzătoare gestionării AC și politicii în domeniu.....	22
Componentele esențiale ale noului contract academic pentru gestionarea AC și politica de AC.....	24
1.5. Specificitatea Metodologiei aplicate pentru evaluarea instituțională în România.....	26
Receptivitate față de transformările sistemului de învățământ superior din România	26
Solicitarea autorizării de funcționare provizorie, acreditării și evaluărilor periodice.....	27
Valabil pentru evaluări interne și externe.....	28
Cele trei categorii principale de utilizatori vizate	28
Principii de calitate în învățământul superior din România	28
Învățăminte desprinse din “Studiul privind bunele practici la nivel european pentru evaluarea externă a calității instituțiilor de învățământ superior”	29
Capitolul 2 - Standarde de calitate pentru evaluarea instituțională.....	31
Introducere.....	31
Abordarea standardelor de calitate pentru evaluarea instituțională.....	31
Structura standardelor de calitate pentru evaluarea instituțională.....	31
Interacțiunea dintre diferitele cadre de evaluare	34
Terminologia utilizată pentru standardele de calitate.....	34
2.1. Domenii, standarde și criterii.....	35
D1. Strategie și guvernare	35
D2. Sistemul de asigurare a calității	40
D3. Curricula	42
D4. Procesul de predare, învățare și evaluare.....	46
D5. Sprijinul pentru cercetare	51
D6. Studenții și sprijinirea acestora	54
2.2. Surse și informații	57
Capitolul 3 - Metodologie generală pentru evaluarea instituțională	58
3.1. Procesul de evaluare pe scurt.....	58
Procedura legală	58
3.2. Evaluarea în 4 etape	59
3.3. Sistemul de punctare.....	70
Scopul punctării: verificarea îndeplinirii standardelor de calitate.....	70
Punctarea tip ELIR, conform QAA Scotland	70
3.4. Procedura de contestație	71
Acordurile existente.....	71
Contestații privind Avizul/Aprecierea acordată după evaluarea externă a instituției.....	72

Organizarea Comisiei de soluționare a Contestațiilor (reglementare sugerată).....	72
Capitolul 4 - Standarde de calitate pentru acreditarea programelor la nivel de licență și masterat	74
Scopul acestui capitol.....	74
4.1. Capacitatea instituțională.....	74
A.1 Structuri instituționale, administrative și manageriale.....	74
A.2 Facilități (SDL 1.6)	75
A.3 Resurse umane (SDL 1.5).....	76
4.2. Eficacitatea educațională	77
B.1 Conținutul programelor de studii (SDL 1.2, 1.3, 1.4)	77
B.2 Rezultate de învățare (SDL 1.3, 1.4)	78
B.3 Activitatea de cercetare științifică	79
4.3. Managementul calității	80
C.1 Strategii și proceduri de asigurare a calității (SDL 1.1).....	80
C.2 Proceduri privind inițierea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii (SDL 1.9)...	80
C.3 Sistemul de examene - proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor de învățare (SDL 1.3).....	80
C.4 Proceduri de evaluare frecventă a calității activității cadrelor didactice universitare (SDL 1.5).....	81
C.5 Accesibilitatea unor resurse de învățare adecvate (SDL 1.3, 1.6).....	81
C.6 Managementul informațiilor (SDL 1.7).....	82
C.7 Transparența informațiilor de interes public cu privire la programele de studii (SDL 1.8)	82
C.8 Asigurarea calității prin evaluări externe periodice (SDL 1.10)	82
Capitolul 5 - Metodologie generală privind acreditarea programelor.....	83
5.1. Rolul ARACIS în acreditarea programelor.....	83
5.2. Procedura de acreditare a programelor.....	83
Diferitele etape care trebuie parcurse pentru inițierea și implementarea unei proceduri de acreditare la ARACIS.....	83
Efectuarea inspecției la fața locului	85
Rezultate potențiale ale unei proceduri de acreditare și procesele ulterioare corespunzătoare.....	85
Capitolul 6 - Îndrumări privind asigurarea internă a calității	87
6.1. Introducere	87
6.2. Scopul și aplicabilitatea liniilor directoare.....	89
6.3. Principii	90
6.4. Liniile directoare de asigurare a calității	91
6.5. Propunere de metodologie pentru implementarea Liniilor Directoare	91
6.6. Propunere de politică pentru îmbunătățirea asigurării calității în instituțiile de învățământ superior din România.....	93
6.7. Structura pentru definirea și documentarea sistemelor de asigurare internă a calității.....	94
6.8. Liniile directoare generale privind procedura sistemului de asigurare internă a calității	96
Partea IX - Plasarea sistemului de asigurare internă a calității în centrul noii paradigme.....	101
Capitolul 7 - Manualul experților.....	103
7.1. Comisia de experți:.....	103
Componența Comisiei de experți (actuală).....	103
Profiluri ale membrilor Comisiei de Experți (sugestie)	103
Rolurile experților	105
Rolul președintelui.....	105
Etică și confidențialitate.....	105
Remunerare.....	106
7.2. Inspecția în teren	106
Principiile generale pentru inspecția în teren	106
Analiza documentelor de bază și a raportului de autoevaluare.....	107
Atitudini și reacții preconizate în timpul vizitei	107

Programul inspecției	108
Interviurile	108
7.3. Întocmirea raportului Comisiei de Experți.....	109
Sarcinile alocate experților.....	109
Sugestii pentru a facilita redactarea rapoartelor experților	109
Grila analitică pentru Comisia de Experți.....	109
Glosar	117
Anexe	119
I. Exemplu de carte de evaluare	119
II. Model de raport de evaluare	121

Structura documentului

Capitolul	Conținut
1	<p>Introducere: în această secțiune sunt furnizate informații cu privire la:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Scopul acestei lucrări (I) ○ Învățământul superior din România: evoluții și provocări; ○ Asigurarea calității în România (III); ○ Crearea și implementarea unui nou cadru de AC în învățământul superior din România (IV); ○ Specificitatea Metodologiei aplicate pentru evaluarea instituțională în România, inclusiv principiile de asigurare a calității ale ARACIS (V).
2	<p>Standarde de calitate pentru evaluarea instituțională: în această secțiune este prezentată versiunea revizuită a standardelor de calitate și a criteriilor de evaluare care urmează a fi utilizate pentru efectuarea evaluării interne și externe la nivel instituțional.</p>
3	<p>Metodologia generală pentru evaluarea instituțională. Această secțiune se referă la Metodologia ARACIS din anul 2018, adaptată conform sugestiilor menite să asigure o mai bună aliniere la practicile europene. Metodologia cuprinde</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Procedura juridică; ○ Evaluarea în 4 pași; ○ Un tabel de recapitulare a standardelor de calitate; ○ Sistemul de punctare (punctaj pe o scară de la 1 la 7; punctajul ELIR de nivel 4, care reprezintă o combinație între evaluare și punctaj de îmbunătățire). ○ Procedura de contestare (ARACIS + propunere cu privire la Comisia de soluționare a contestațiilor).
4	<p>Standarde de calitate pentru acreditarea programelor de studii universitare de licență și master</p>
5	<p>Metodologie generală pentru acreditarea programelor de studii. Această secțiune se referă la versiunea revizuită a Metodologiei ARACIS, adaptată conform sugestiilor menite să asigure o mai bună aliniere la practicile europene.</p>
6	<p>Orientări cu privire la asigurarea internă a calității: această secțiune cuprinde orientări destinate IIS cu privire la autoevaluare, ca element esențial al procesului de asigurare internă a calității. Secțiunea include: activități de pregătire și sprijin din partea instituției, efectuarea autoevaluării, analiză și redactarea raportului.</p>
7	<p>Manualul Experților: această secțiune își propune să îndrume experții externi în demersul de pregătire, de derulare a interviurilor, de analiză și redactare a contribuțiilor la raportul de evaluare. Include:</p> <p>Comisia de Experți (I)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sugestii pentru îmbunătățirea capacităților experților. ○ Aspecte privitoare la etică și confidențialitate ○ Remunerarea Experților. <p>Modul de organizare și rolul experților în timpul inspecției în teren (II)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Principiile generale ale vizitei de evaluare ○ Analiza documentelor și a raportului de autoevaluare ○ Atitudini și comportament preconizate pe parcursul inspecției în teren <p>Elaborarea raportului Comisiei de Experți</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sarcinile alocate experților ○ Îndrumări pentru elaborarea raportului <p>Grila analitică pentru Experți, menită să-i sprijine pe aceștia în analiza și punctarea standardelor de calitate.</p>

Capitolul	Conținut
8	Glosar. Această secțiune cuprinde informații cu privire la noțiunile utilizate în documentul de față. Secțiunea se referă la glosarul existent în Metodologia ARACIS din 2018, la care se adaugă noțiuni preluate din definiții frecvent utilizate la nivel european.
9	Anexe: <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="352 342 762 374">• Exemplu de Cartă de evaluare <li data-bbox="352 383 751 414">• Model de raport instituțional

Abrevieri și acronime

AC	Asigurarea calității
AEC	Asigurarea externă a calității
AIC	Asigurarea internă a calității
Analiză SWOT	Analiză care facilitează identificarea punctelor forte, punctelor slabe, a oportunităților și amenințărilor
ANC	Autoritatea Națională pentru Calificări
ANOSR	Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România
ARACIS	Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
BFUG	Grupul de monitorizare a Procesului Bologna
BM	Banca Mondială
CE	Comisia Europeană
CEAC	Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității
CNC	Cadrul Național al Calificărilor
CNEAA	Consiliul Național de Evaluare și Acreditare Academică
CNFIS	Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior
DAC	Departamentul de Asigurare a Calității
ECTS	Sistemul european de acumulare și transfer al creditelor de studii
EFP	Educație și formare profesională
EHEA	Spațiul European al Învățământului Superior
ENQA	Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
EQAR	Registrul european pentru asigurarea calității în învățământul superior
IIS	Instituție (instituții) de învățământ superior Instituție de învățământ superior - termen generic care definește un furnizor de servicii educaționale - universitate/mediu academic/institut/școală sau echivalent, autorizat să funcționeze în mod provizoriu
INS	Institutul Național de Statistică
IOSUD	Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat
IOSUM	Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Masterat
IP	Indicator de performanță
ISBN	Număr internațional standardizat al cărții, un cod internațional de identificare a cărților
ISSN	Număr de serie standard internațional, un cod internațional de identificare a publicațiilor seriale
MEN	Ministerul Educației Naționale
Min.	Nivel minim acceptabil cu privire la îndeplinirea standardelor și indicatorilor de performanță
PS	Standard de performanță
Ref.	Nivel maxim identificabil cu privire la îndeplinirea standardelor și indicatorilor de performanță
RNE	Registrul Național al Evaluatorilor
SDL	Standardele și liniile directoare europene pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior
SIS	Sistemul de învățământ superior
SMC	Sistem de management al calității
SNIS	Sistemul Național de Învățământ Superior
UE	Uniunea Europeană

Capitolul 1 - Prezentarea ARACIS și a contextului din România

1.1. Fundamentare

1. Prezentul document cuprinde recomandări pentru reformarea și îmbunătățirea metodologiei pentru asigurarea calității (AC) în învățământul superior (HE) din România. Raportul a fost realizat în cadrul serviciilor de asistență tehnică rambursabile furnizate de Banca Mondială în beneficiul Agenției Române de Asigurare a Calității – ARACIS – cu scopul îmbunătățirii actualelor sisteme.

2. Metodologia propusă în document vizează evaluarea externă a instituțiilor de învățământ superior (IIS) și a programelor de studii oferite de acestea. În metodologie este inclus și un manual de pregătire a experților externi care efectuează vizite de evaluare externă a instituțiilor și a programelor de studii oferite de acestea, precum și orientări destinate IIS în vederea elaborării propriilor proceduri de asigurare internă a calității (AIC).

3. Nevoia de ajustare și consolidare a cadrului de AC utilizat în prezent în România provine dintr-o serie de schimbări pe care IS le-a înregistrat în ultimii ani. Între jumătatea anilor '90 și sfârșitul anilor 2000, dimensiunea sectorului de IS a crescut considerabil și semnificativ la nivel național, acesta reprezentând momentul la care au fost întreprinse primele demersuri cu privire la AC în IS din România. Cu toate acestea, începând cu 2010, numărul studenților înscriși în acest nivel de studii scade, România fiind statul membru UE cu cea mai redusă pondere a populației cu studii superioare, în ciuda îmbunătățirii acestei ponderi, de la 22,9% în 2013, la 26,3% în 2017. Atât timp cât evoluția demografică și migrația sunt factori generatori ai scăderii gradului de participare, cheia pentru un sector de IS atractiv și relevant este reprezentată de asigurarea calității în sectorul menționat. La nivel internațional, după anul 2005, și anume ulterior aprobării standardelor și orientărilor europene (Standardele SDL) pentru asigurarea calității în IS și adoptării acestora la nivelul spațiului european al învățământului superior (EHEA), peisajul AC în IS a suferit remodelări semnificative – s-a manifestat în principal o schimbare de direcție, și anume către asigurarea internă a calității, iar această situație a condus la regândirea modului în care este efectuată asigurarea externă a calității. De fapt, Standardele SDL au fost reformulate în 2015 cu scopul de a reflecta schimbarea de direcție mai sus menționată, dar și alte schimbări semnificative în sectorul IS din regiune, de exemplu un mai mare accent pus pe învățarea centrată pe student.

4. Așadar, propunerea prezentată în raport ia în considerare schimbările apărute în sectorul de IS intern și internațional, bazându-se totodată pe actualul cadru juridic care reglementează sistemul de învățământ superior și de cercetare din România și valorificând experiența dobândită de ARACIS, încă de la crearea acestei instituții, cu privire la asigurarea calității în învățământul superior. Mai exact, în procesul de elaborare a acestei metodologii au fost luate în considerare mai multe resurse (*inputuri*), de exemplu:

- i. Documentele și reflecțiile ARACIS cu privire la modificarea și îmbunătățirea sistemului de asigurare a calității, printre care:
 - a. Sugestiile furnizate de ARACIS în baza experienței îndelungate privind evaluarea programelor de studii și a instituțiilor participante în cadrul dezbaterilor și întâlnirilor organizate în perioada septembrie 2018 - martie 2019.
 - b. Recomandările cuprinse în analizele efectuate de ENQA, în 2018, cu privire la ARACIS;
 - c. Metodologia privind clasificarea instituțiilor de învățământ superior din România (31 iulie 2018) și lista de indicatori asociată acestei clasificări, propusă de ARACIS pentru instrumentul de informare (*INFO-TOOL*);
- ii. Contribuțiile aduse de experții și personalul ARACIS, dar și de reprezentanți ai studenților, colectate cu ocazia a două ateliere de lucru de consultare prealabilă, organizate la București în perioada 21-22 februarie 2019.
- iii. Reflecțiile cu privire la asigurarea calității în școlile doctorale și activitățile de cercetare, proces în derulare în 2019, au fost integrate în cadrul național.

- iv. Bunele practici internaționale desprinse din cadrele naționale de asigurare a calității, de exemplu cele ale AAQ (Elveția), ASIIN (Germania), HCÉRES (Franța), NVAO (Olanda), AEQES (Belgia), AQU (Catalonia), ANECA (Spania) și abordarea aplicată în cazul evaluării externe a IIS, elaborată de Agenția de Asigurare a Calității (QAA) din Scoția, ELIR (analize instituționale centrate pe îmbunătățire).

1.2. Sistemul de învățământ superior din România: progres și provocări

5. Sistemul de învățământ superior din România (SIS) este organizat de Ministerul Educației Naționale (MEN) și include toate instituțiile de învățământ superior acreditate: universități, institute, academii de studii, instituții de învățământ superior, etc. România are o structură de învățământ terțiar formal care respectă sistemul Bologna:

- Primul ciclu de studii: Diplomă de studii universitare de licență – 3 ani (180 ECTS) sau 4 ani (240 ECTS) pentru programele de studii obișnuite, la zi; 5 sau 6 ani (300 sau 360 ECTS respectiv) pentru profesii reglementate de UE, de exemplu medicină, farmacie, arhitectură;
- Al doilea ciclu de studii: Diplomă de studii universitare de Master – 1 sau 2 ani (60-120 ECTS);
- Al treilea ciclu de studii: Studii universitare de doctorat – 3 ani; în România, studiile universitare de doctorat sunt considerate a reprezenta o continuare a primelor două cicluri de studii, mai degrabă decât proiecte individuale de cercetare.

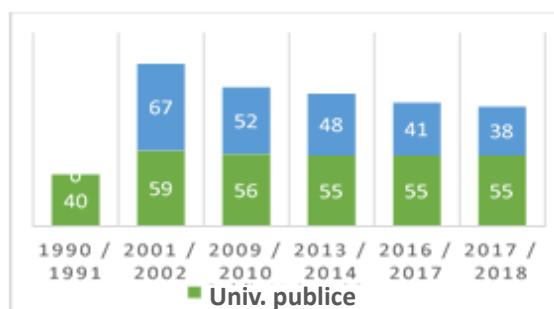
Expansiunea rapidă și declinul înregistrat cu privire la gradul de participare și absolvire a IS în România, începând cu anii '90

Tabelul 1 – Nr. de universități în ultimele decade

An universitar	Univ. publice	Univ. private	Total univ.
1990/1991	40	0	40
2001/2002	59	67	126
2009/2010	56	52	108
2013/2014	55	48	103
2016/2017	55	41	96
2018/2019	55	38	93

Sursa: informații compilate din mai multe rapoarte ale MEN

Figura 1 – Nr. de universități în perioada 1990/1991 la 2017/2018

6. SIS din România a înregistrat o expansiune rapidă la începutul anilor '90, iar România și-a triplat numărul de instituții de învățământ superior, de la 40 de universități în anul universitar 1990/1991 (exclusiv entități publice), la 126 de universități în anul universitar 2001/2002, din care 67 entități private (Tabelul 1). În anul universitar 2018/2019, numărul s-a redus la 93 de universități¹.

7. Evoluția sistemului de învățământ superior a fost caracterizată de o dinamică intrinsecă, vizând exclusiv nevoile absolvenților, fără legături directe cu piața forței de muncă. În același timp, în absența unui proces adecvat de asigurare internă a calității, universitatea privată Spiru Haret a devenit obiectul unui scandal mediatic de ampoare, urmat de închiderea programelor de învățământ la distanță în anumite facultăți. Prin urmare, încrederea în învățământul superior privat a scăzut în mod semnificativ, afectând numărul de studenți înscriși în sistemul de învățământ privat, acest număr scăzând în mod abrupt cu 82%. Numărul de facultăți nu a suferit schimbări spectaculoase, scăderea fiind de numai 12% în ultimul deceniu (Tabelul 2).

¹Raport privind starea învățământului superior în România - 2017, Ministerul Educației Naționale.

Tabelul 2 - Numărul de facultăți și numărul de studenți înscriși în ultimele decenii

An	facultăți publice	facultăți private	număr total facultăți	studenți înscriși în sistemul public	studenți înscriși în sistemul privat	număr total studenți
1990	186	0	186	192.810	0	192.810
2000	438	258	696	382.478	150.674	533.152
2007	432	199	631	526.844	380.509	907.353
2017	406	148	554	471.376	67.495	538.871
2017 comparativ cu 2007	6%	26%	12%	11%	82%	41%

Sursă: Date culese de la Institutul Național de Statistică (INS), 2019.

8. Numărul de studenți a explodat atunci când IIS private, în număr mare, au început să predea științe sociale și economice, numărul studenților ajungând la 380.509 în 2007. În 2009, rata de creștere la nivelul IS din România a fost cea mai ridicată din Europa, peste media UE27. Creșterea înregistrată cu privire la numărul de studenți înscriși, comparativ cu 1998, a reprezentat 20% din totalul creșterii la nivelul UE, în timp ce populația României din grupa de vârstă 19-24 ani reprezenta doar 4,4% din populația UE.²

9. Însă populația a scăzut în ultimul deceniu, ceea ce a condus și la reducerea populației de vârstă școlară, dar și a numărului de absolvenți de liceu eligibili pentru a promova în sistemul de învățământ superior. Prin urmare, numărul studenților înscriși în programe de studii universitare de licență s-a redus la jumătate, de la 907.353 în 2007, la 408.179 în 2017.

10. Numărul din ce în ce mai mare de diplome de pe piața internă și o piață externă din ce în ce mai selectivă au constrâns o parte dintre tinerii români să nu mai considere IS ca o oportunitate pentru propria carieră. Piața forței de muncă a început să se îmbunătățească urmând evoluțiile înregistrate în sectorul privat și au început să se manifeste din ce în ce mai multe semnale în sprijinul ideii că diploma nu mai reprezintă o garanție pentru ocuparea unui loc de muncă, cu atât mai puțin a unui loc de muncă bine plătit. Sistemul de IS a contribuit semnificativ la propria involuție. Concentrarea asupra avantajelor individuale și instituționale a anulat orice strategie rațională, iar efectele negative nu s-au lăsat așteptate.³

Tabelul 3 - Numărul de studenți înscriși în ultimele decenii

Studenți care urmează programe de studii universitare de licență în IIS publice					
An	la zi	seral	frecvență redusă	învățământ la distanță	Total
2000	332.134	3.100	12.303	34.941	382.478
2007	428.563	1.132	20.101	77.048	526.844
2017	322.012	0	8.586	21.701	352.299
2017 comparativ cu 2007	25%	-	57%	72%	33%
Studenți care urmează programe de studii universitare de licență în IIS private					
An	la zi	seral	frecvență redusă	învățământ la distanță	Total
2000	97.102	121	50.484	2.967	150.674
2007	127.412	0	69.234	183.863	380.509
2017	45.324	0	6.488	4.068	55.880

² Curtea de Conturi a României, Raport de audit al performanței - Analiza fundamentării și evoluției situației obiectivului privind creșterea procentului absolvenților de învățământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020.

³ Idem.

Studenti care urmează programe de studii universitare de licență în IIS private					
An	la zi	seral	frecvență redusă	învățământ la distanță	Total
2017 comparativ cu 2007	64%	-	91%	98%	85%

Sursă: Date culese de la Institutul Național de Statistică (INS), 2019.

11. Având în vedere scăderea ratei de înscriere la universitate din ultimii ani, încercările de atragere a studenților netradiționali ar putea reprezenta o modalitate prin care universitățile să înregistreze un succes mai mare. Studenții netradiționali pot fi studenți mai înaintați în vârstă – peste 24 de ani-, angajați cu normă întreagă și independenți din punct de vedere financiar. Totodată, pot fi și părinți. Studenții netradiționali doresc să accedă la învățământul superior pentru a se pregăti mai bine pentru o carieră. Având în vedere creșterea populației de studenți netradiționali, este fundamental ca personalul didactic universitar să se pregătească în a pregăti acești studenți pentru a-i menține în sistem și pentru a le asigura succesul academic, iar universitățile din România trebuie să se adapteze la aceste noi provocări. Până în prezent, numărul universităților din România care au început să ofere o puține cursuri online este foarte redus.

12. Învățământul joacă un rol esențial în cadrul Strategiei Europa 2020. Acest rol nu se reduce la comparații statistice, ci constă în generarea de cunoștințe, competențe, angajabilitate, productivitate și, în final, bunăstare, ceea ce - prin calitate și competitivitate - se integrează *de facto* în Spațiul european al învățământului superior (EHEA).⁴

13. “Strategia națională pentru învățământul terțiar 2015 – 2020 în România” cuprinde măsuri specifice de creștere a gradului de absolvire a învățământului terțiar, prin: încurajarea sensibilizării studenților netradiționali, inclusiv a adulților și a studenților defavorizați; și asigurarea unui nivel de calitate adecvat cu privire la condițiile de studiu pentru studenți, cu scopul de a spori gradul de participare a studenților netradiționali și defavorizați, dar și măsuri de aliniere a învățământului superior la nevoile exprimate pe piața forței de muncă⁵. Datele prezentate în continuare evidențiază că aceste măsuri nu s-au implementat în totalitate și că rezultatele nu sunt încă vizibile.

Tabelul 4 - Rata netă de înscriere în programe de studii universitare de licență – evoluție pentru perioada 2002-2007-2017

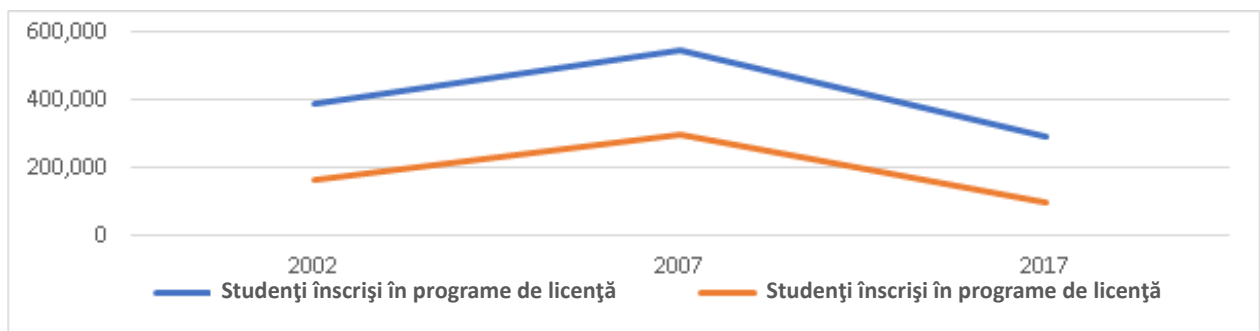
		număr de persoane		
		2002	2007	2017
Studenti înscriși în programe de studii universitare de licență	grupa de vârstă 19-23 ani	388.242	545.845	290.206
Populație rezidentă		1.674.931	1.488.358	1.044.532
<i>Rata netă de înscriere</i>		23%	37%	28%
Studenti înscriși în programe de studii universitare de licență	grupa de vârstă peste 24 de ani	164.010	300.726	99.440
Populație rezidentă		14.853.565	14.810.564	14.640.351
<i>Rata netă de înscriere</i>		1,10%	2,03%	0,68%

Sursă: Institutul Național de Statistică (INS), 2019

⁴ Idem.

⁵ Strategia națională pentru învățământul terțiar 2015 – 2020 în România, HG 565/2015.

Figura 2 - Studenți înscriși în programe de studii universitare de licență 2002 – 2007 – 2017

14. În ultimii ani, **tendențele demografice negative** au caracterizat majoritatea grupelor de vârstă, în special grupa de vârstă 19-23. În același timp, numărul studenților înscriși în învățământul preuniversitar a scăzut an de an. În anul școlar 2017-2018, în sistemul de învățământ preuniversitar figurau aproximativ 3 milioane de studenți, ceea ce reprezintă o scădere de aproape 24 de mii de studenți comparativ cu anul școlar precedent⁶.

15. Tendințele demografice reprezintă un factor major care afectează numărul de studenți înscriși în sistemul de învățământ superior. Însă această evoluție cu privire la populația participantă la sistemul de învățământ superior a fost determinată și de alți factori, de exemplu: scăderea gradului de promovare a examenului de bacalaureat, sistemul Bologna care a redus durata studiilor universitare de licență, **standardele de calitate** impuse și capacitatea maximă de școlarizare pentru învățământul la distanță / cu frecvență redusă, nevoia satisfacerii cererii de calificări superioare pentru un număr mare de cetățeni care activează pe piața muncii înainte de a-și începe studiile, numărul din ce în ce mai mare de absolvenți de liceu care au ales să studieze în străinătate.⁷

16. Unul dintre obiectivele stabilite prin Strategia Europa 2020 vizează majorarea la 40% a procentului de persoane din UE, din grupa de vârstă 30 - 34 ani, care sunt absolvenți de învățământ terțiar. Guvernul României s-a angajat să atingă un nivel de 26,7% până în 2020. Conform datelor Eurostat, rata de absolvire a învățământului terțiar în România, de 24,6% în 2018, este ce mai scăzută din Europa⁸. În ultimii ani, România a înregistrat o creștere constantă, de la 22,9% în 2013, la 26,3% în 2017, apropiindu-se de atingerea obiectivului național. Din păcate, rata a scăzut la 24,6% în 2018. Această scădere este cauzată de declinul demografic și de migrație.

⁶ Raport privind starea învățământului preuniversitar din România 2017-2018, Ministerul Educației Naționale.

⁷ Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior, Punct de vedere privind fundamentarea cifrei de școlarizare pentru anul universitar 2018/2019.

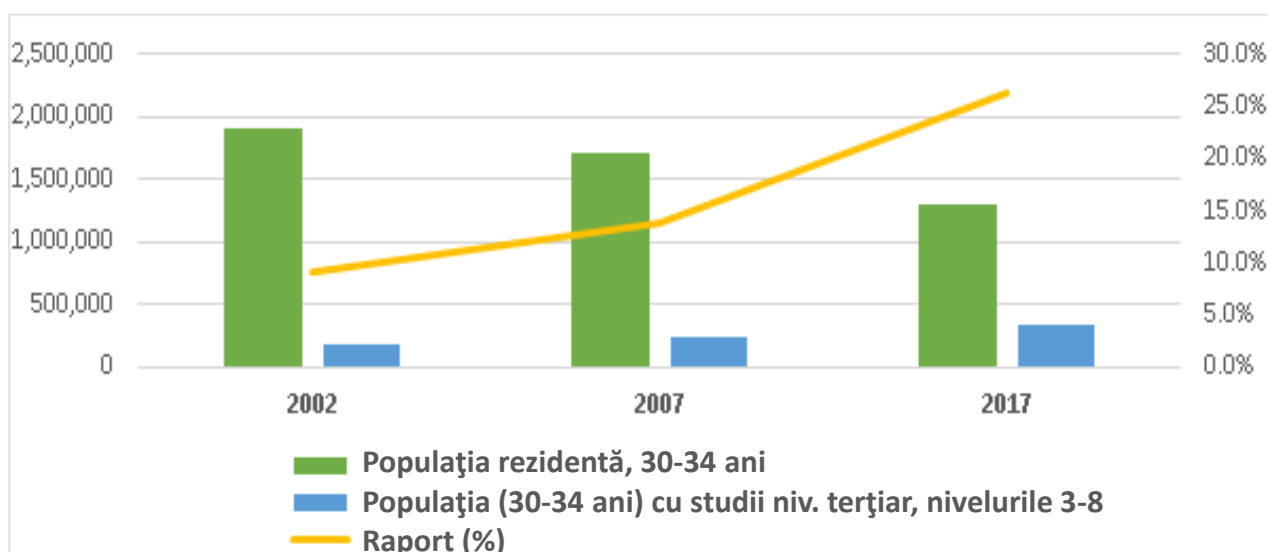
⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

Tabelul 5 - Populația (grupa de vârstă 30-34 ani) absolventă de învățământ terțiar (nivelurile 5-8) – evoluție pentru intervalul 2002-2007-2017

România	număr de persoane		
	2002	2007	2017
Populația rezidentă (grupa de vârstă 30-34 ani)	1.916.654	1.701.945	1.303.965
Populația (grupa de vârstă 30-34 ani) absolventă de învățământ terțiar (nivelurile 5-8)	174.415,5	236.570,4	342.942,8
Raport (procent)	9,1%	13,9%	26,3%

Sursă: Eurostat 2019.

Figura 3 - Evoluția populației (grupa de vârstă 30-34 ani) absolventă de învățământ terțiar (nivelurile 5-8)

Calitatea și relevanța învățământului superior în România

17. Cu toate acestea, raportul de mai sus este semnificativ numai dacă se bazează pe **calitatea educațională**, gradul de angajabilitate, creativitate, productivitate și, în final, pe o creștere economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. În lipsa unor măsuri active de motivare a tinerilor în sensul de a urma și de a finaliza studiile universitare, obiectivul stabilit de România, respectiv creșterea ponderii populației absolvente de învățământ superior, înregistrează un nivel scăzut de îndeplinire pe termen mediu, ceea ce face ca România să rămână în continuare în zona periferică a UE din acest punct de vedere.⁹

Tabelul 6 - Rata de absolvire¹⁰ a învățământului terțiar în România și în țările învecinate

Țară	2016	2017	2018	Obiectiv 2020	Țară	2016	2017	2018	Obiectiv 2020
Bulgaria	33,8	32,8	33,7	36,0	România	25,6	26,3	24,6	26,7
Croația	29,3	28,7	34,1	35,0	Serbia	29,9	31,4	32,8	:
Grecia	42,7	43,7	44,3	32,0	Slovacia	31,5	34,3	37,7	40,0
Ungaria	33,0	32,1	33,7	34,0	Slovenia	44,2	46,4	42,7	40,0

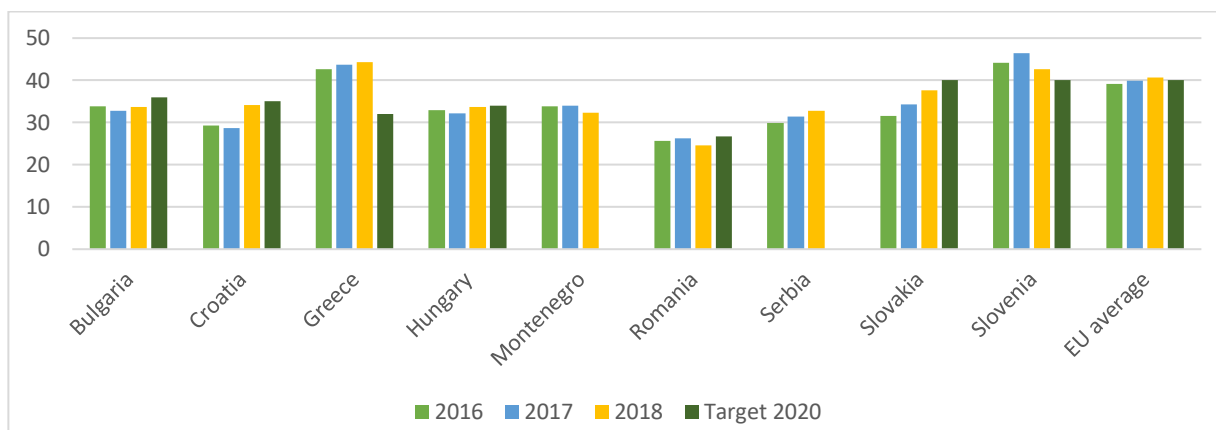
⁹ Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior, Punct de vedere privind fundamentarea cifrei de școlarizare pentru anul universitar 2018/2019.

¹⁰ La nivel european, indicatorul este definit ca procentul din populația din grupa de vârstă 30-34 ani, care a finalizat cu succes studiile terțiare (de exemplu universitate, instituție de învățământ tehnic superior, etc.).

Țară	2016	2017	2018	Obiectiv 2020	Țară	2016	2017	2018	Obiectiv 2020
Munte negru	33,9	34,0	32,4	:	Media UE	39,2	39,9	40,7	40,0

Sursă: Eurostat, 2019. / := indisponibilă.

Figura 4 - Rata de absolvire a învățământului terțiar în România și țările învecinate

18. În Raportul Comisiei Europene din 2019¹¹ se subliniază că învățământul superior nu este suficient aliniat la piața forței de muncă. Numărul de absolvenți în științe, tehnologie, inginerie și matematică este scăzut, din cauza gradului scăzut de participare la învățământul superior. Angajatorii raportează că absolvenții care intră pe piața forței de muncă dispun de competențe prea teoretice și că, deseori, nu posedă competențe non-tehnice (*soft*) esențiale, inclusiv competențe de rezolvare a problemelor, de muncă în echipă și de comunicare. Din păcate, nu a existat nicio preocupare în sensul de a evalua performanța sistemului și de a valida (sau invalida) eficiența și eficacitatea acestuia.¹²

19. Expansiunea rapidă a învățământului terțiar din România a condus la un compromis din punctul de vedere al calității, care a generat o saturare relativă a pieței forței de muncă. Studiile sociologice au evidențiat o relație inadecvată între serviciile oferite de învățământul superior și cerințele angajatorilor. Ultimii ani au fost caracterizați de o creștere a șomajului în rândul populației cu cel mai înalt nivel de studii și în rândul populației tinere.¹³

20. Capacitatea de cercetare și inovare a economiei ar putea fi îmbunătățită prin sporirea cooperării dintre comunitatea științifică și mediul de afaceri. IIS nu dispun de mecanisme prin care să asigure integrarea sistematică a nevoilor economiei în propriile programe de învățământ și cercetare. În ciuda fondurilor UE alocate în acest sens, birourile de transfer de cunoștințe nu sunt încă pe deplin operaționale. Scăderea continuă a numărului de absolvenți de învățământ terțiar în științe, tehnologie, inginerie și matematică împiedică și mai mult transferul de cunoștințe. România se confruntă și cu o migrație semnificativă a persoanelor calificate, având una dintre cele mai extinse diaspore științifice la nivelul țărilor UE. Sunt necesare investiții suplimentare care să sprijine cooperarea dintre comunitatea științifică și mediul de afaceri, dar și formarea de competențe.

21. Având în vedere declinul demografic și fenomenul de îmbătrânire a populației, dar și migrația studenților și a forței de muncă către alte țări europene, România are nevoie de asigurarea unui echilibru între politica educațională și reformele de pe piața forței de muncă, cu scopul de a se îndrepta către dimensiunile de echitate, calitate și relevanță. În conformitate cu OCDE, România este a zecea țară principală de origine din punctul de vedere al fluxurilor migratorii din G20. Din punctul de vedere al

¹¹ Raport de Țară pentru România 2019, inclusiv un bilanț aprofundat referitor la prevenirea și corectarea dezechibrelor macroeconomice, Bruxelles, 27 feb. 2019 SWD (2019) 1022, versiune finală.

¹² Curtea de Conturi a României - Raport de audit al performanței - Analiza fundamentării și evoluției situației obiectivului privind creșterea procentului absolvenților de învățământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020

¹³ Raport privind starea învățământului superior în România 2016, Ministerul Educației Naționale.

imigrației persoanelor înalt calificate, România a înregistrat cea mai mare creștere în primul deceniu al acestui secol (aproximativ 492.000 persoane în perioada 2010–11).¹⁴

22. Numărul studenților români din străinătate a crescut de peste două ori într-o perioadă de 16 ani, de la aproape 12,5 mii în 2000, la aproape 33,4 mii în 2016. Principalele motive invocate de studenții români pentru efectuarea studiilor în străinătate sunt atractivitatea ofertei educaționale și stăpânirea unei limbi străine. Printre cei mai importanți factori care i-ar motiva pe studenți să se reîntoarcă și să muncească în România se regăsesc programele de stagii de formare profesională, oportunitățile de angajare și apropierea de familie. Atunci când au fost întrebați dacă preferă un loc de muncă sau un stagiu de formare profesională în România sau în străinătate, majoritatea respondenților au indicat că preferă oportunitățile disponibile în străinătate. De aici nevoia de a institui stimulentele pe piața forței de muncă, prin care să se stimuleze învățarea pe tot parcursul vieții.¹⁵ Gradul de satisfacție a studenților români a fost cel mai scăzut din Europa în perioada 2016 - 2017, întrucât numai 39% dintre studenți au declarat că sunt satisfăcuți sau foarte satisfăcuți de calitatea actului didactic¹⁶.

23. Pentru a răspunde acestor provocări se impune implementarea unor măsuri care să vizeze calitatea învățământului superior și gradul de participare la acest sistem de învățământ, similare măsurilor deja promovate prin Strategia pentru învățământul terțiar 2015-2020. În același timp, excelența în sectorul de învățământ superior și cercetare depinde în foarte mare măsură de asigurarea calității în cadrul universităților și școlilor doctorale.¹⁷

Tabelul 7 - Învățământul superior din România în cifre (2018)

Variabilă	Date
Instituții	93 de instituții de învățământ superior, dintre care 55 IIS publice și 38 IIS private; 508 facultăți, dintre care 372 facultăți publice și 136 facultăți private (acreditate sau autorizate să funcționeze temporar). Serviciile de învățământ public sunt oferite în 59% dintre IIS și în 73% din numărul total de facultăți.
Elevi	Aproximativ 532.000 de studenți, dintre care 65% înscriși în programe de studii universitare de licență, 31% în programe de studii universitare de masterat și 4% în programe de studii universitare de doctorat; 54% dintre studenți sunt persoane de sex feminin; 92% dintre studenți sunt înscriși la zi, iar 8% la program redus (frecvență redusă); 87% dintre studenți sunt înscriși în IIS publice.
Domenii de studiu	Cea mai mare pondere a studenților, 24%, studiază administrarea afacerilor și drept; Pe locul doi, cu o pondere de 22%, se regăsesc studenții care studiază în domenii precum inginerie, industria prelucrătoare și construcții.
Personalul didactic universitar	Aproximativ 26.600 cadre didactice, dintre care 51% de sex feminin; În proporție de 89%, personalul didactic universitar predă în instituții publice; În proporție de 98%, personalul didactic universitar este angajat cu normă întreagă; 66% din cadrele didactice universitar se încadrează în grupa de vârstă 35 - 54 ani, 13% în grupa de vârstă sub 35 de ani și 21% peste 55 de ani.

Sursă: Eurostat, 2019.

¹⁴ România - Diagnostic Sistematic de Țară, INFORMARE GENERALĂ, Migrație, Banca Mondială, 2018.

¹⁵ Idem.

¹⁶ Spațiul european al învățământului superior (EHEA) în 2018: Raport privind implementarea sistemului Bologna

¹⁷ România - Diagnostic Sistematic de Țară, INFORMARE GENERALĂ, Învățământ, Banca Mondială, 2018.

1.3. Asigurarea calității în România în prezent

Sistemul național de asigurare a calității

24. ARACIS este o instituție publică autonomă de interes național, cu personalitate juridică și autonomie financiară. Finanțarea provine din tarifele de evaluare achitate de IIS și din proiecte (proiecte europene și românești finanțate din fonduri europene). Independența instituției este statutară. Independența operațională a instituției față de IIS și de Guvernul României este garantată prin documente oficiale.

25. Guvernul, în mod deosebit MEN, nu exercită niciun fel de influență instituțională directă asupra deciziilor luate de ARACIS în legătură cu abordarea utilizată, evaluarea externă a programelor de studii, asigurarea calității instituționale sau elaborarea metodologiilor. MEN ia decizii cu privire la acreditare numai pe baza avizului ARACIS. Cu toate acestea, MEN nu poate modifica în mod unilateral niciuna dintre metodologiile propuse.

26. ARACIS este membru cu drepturi depline al Asociației Europene pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA), al Registrului European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR), al Rețelei Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior din Europa Centrală și de Est (CEENQA), al Rețelei Internaționale pentru Agențiile de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (INQAHE) și al Rețelei Europene pentru Acreditarea Învățământului în Inginerie (ENAE). ARACIS și-a reînnoit apartenența la ENQA pentru a doua oară în 2018, afilierea fiind valabilă până în 2023.

27. ARACIS este condusă de un **Consiliu** format din 21 de membri - 17 profesori din învățământul superior, doi reprezentanți ai studenților, un reprezentant al angajatorilor și o persoană care reprezintă sindicatele din învățământul superior. Persoanele care dețin posturi oficiale în cadrul administrației prezidențiale, Guvernului, Parlamentului sau un post de Rector în cadrul unei IIS nu pot avea calitatea de membru în Consiliul ARACIS atâta timp cât îndeplinesc rolurile mai sus menționate. Această restricție este menită să asigure independența și transparența agenției. În conformitate cu cel mai recent raport al ENQA, reprezentarea în cadrul Consiliului s-a îmbunătățit din punctul de vedere al disciplinelor și al echilibrului de gen în rândul membrilor.

28. Cinci dintre membrii Consiliului ARACIS formează **Biroul Executiv** al Consiliului, acest birou fiind responsabil de gestionarea cotidiană a activităților Agenției. Doi dintre cei cinci membri ai Biroului Executiv, și anume Președintele și Vicepreședintele Consiliului, sunt aleși de omologii lor prin procedură de vot confidențial/secret. Ceilalți trei membri ai Biroului Executiv sunt desemnați de Președinte: doi Directori de Departament - Departamentul de Acreditare și Departamentul de Evaluare Externă a Calității - și un Secretar General. Personalul tehnic și auxiliar cuprinde 46 de persoane selectate prin procedură competitivă.

29. ARACIS funcționează cu **două comisii principale** - Departamentul de Acreditare și Departamentul de Evaluare Externă a Calității și dispune de 15 „Comisii permanente de specialitate”, care oferă consultanță cu privire la chestiuni academice pentru discipline precum științele exacte și ale naturii, științe sociale și politice, științe economice, domenii tehnice și altele.

Principalele trei activități care fac obiectul activităților ARACIS

30. ARACIS desfășoară trei activități principale, după cum urmează:

1. *evaluarea externă / acreditarea programelor de studii* (responsabilă pentru autorizarea provizorie a noilor programe de studii, analiza autoevaluării, formularea procedurilor de monitorizare și efectuarea evaluării externe),
2. *evaluarea externă /acreditarea instituțională* (evaluarea inițială a adecvării noilor IIS și revizuirea periodică a situației acreditării) și
3. *evaluarea domeniilor de studii pentru programele de master*.¹⁸

¹⁸ Raport de Activitate ARACIS, 2015 - <http://www.aracis.ro/en/publications/aracis-publications/>

31. În conformitate cu **Legea nr. 87/2006**, în România, acreditarea este o procedură juridică care se desfășoară pe parcursul a două etape esențiale: autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea. În cazul în care un furnizor de servicii educaționale dorește să înființeze o nouă IIS sau un nou program de studii corespunzător unei calificări specifice, respectivul furnizor de servicii educaționale are obligația de a parcurge un proces de **evaluare externă**. Acest proces permite autorizarea de funcționare provizorie și ulterior acreditarea, după ce programul de studii este implementat cu succes câțiva ani la rând. De exemplu, pentru acreditarea programelor de studii universitare de licență, intervalul dintre absolvirea primei promoții de studenți și solicitarea de acreditare a programului de studii nu va depăși doi ani; în timp ce acreditarea IIS se poate realiza după acreditarea programelor de studii.

32. În perioada 2014 - 2017, ARACIS a efectuat aproape 2.400 de evaluări externe de calitate, precum și 70 evaluări instituționale.¹⁹ În perioada 2012 - 2014 au fost evaluate 70 de instituții, prin evaluări internaționale efectuate de Programul de Evaluare Instituțională (IEP), o agenție de asigurare a calității inclusă în Registrul european pentru asigurarea calității în învățământul superior (EQAR) și de furnizorul de servicii independente pentru membrii Asociației Universităților Europene (EUA)²⁰. În primul rând, principalele constatări desprinse în urma evaluării evidențiază că autonomia redusă, modificările legislative constante și incertitudinile de ordin financiar limitează capacitatea strategică pe termen lung ale instituțiilor vizate. În al doilea rând, procesul național de asigurare a calității și cadrul de reglementare complicat inhibă procesul de inovare la nivel instituțional, dar și diversitatea în cadrul sectorului. În al treilea rând, SIS din România este fragmentat din cauza unor motive precum: gradul redus de cooperare instituțională, caracterul fluctuant al sustenabilității și calității instituțiilor și existența unui număr mare de instituții mici.

33. Per ansamblu, IIS din România se vor îmbunătăți din punctul de vedere al calității atunci când vor fi depășite următoarele provocări principale:

- Alocarea unui buget insuficient pentru IIS și pentru activitățile de cercetare și dezvoltare;
- Organizarea neadecvată a sistemului de guvernare internă (organizare caracterizată de un grad ridicat de birocrăție și structurare);
- Necorelarea competențelor (corelare slabă între formarea profesională și nevoile angajatorilor);
- Migrația creierelor spre economii europene mai dezvoltate (aproape unul din cinci români de vârstă activă trăiește într-o altă țară din UE);
- Deficitul de cadre didactice universitare (îmbătrânirea corpului didactic din România);
- Sector neatrăgător pentru noi angajați (salarii mici, investiții reduse în capitalul uman, oportunități reduse de dezvoltare profesională);
- Decalaj mare cu privire la rata de înscriere în rândul studenților care provin din medii socio-economice inferioare (în special studenții din mediul rural);
- Metode de predare și materiale de curs depășite, lipsa flexibilității programei de învățământ și procesului educațional;
- Colaborare limitată, la nivel local și regional, cu universitățile învecinate, actorii din mediul privat și societatea civilă;
- Receptivitate limitată la schimbările demografice actuale.

1.4. Crearea și implementarea unui nou cadru de AC în învățământul superior din România: maturizarea sistemului sau schimbare de paradigmă?

Introducere

34. Așa cum se întâmplă în întregul Spațiu european al învățământului superior (EHEA), sistemul de învățământ superior din România se confruntă, la rândul său, cu o schimbare de proporții generată de o „asociere” a două componente puternice, respectiv: (i) (r)evoluția învățământului superior către un sector mai inovator, cu scopul de a răspunde provocărilor dinamicii mondiale – valorificarea la maximum a revoluției tehnologice uimitoare disponibile la nivelul cetățeanului de rând – și (ii) consecințele derivate

¹⁹ Analiza realizată de ENQA: Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), 2018 - <https://enqa.eu/index.php/external-review-report-of-aracis/>

²⁰ Raport de analiză a sistemului din România

din maturitatea reformei reprezentate de Spațiul european al învățământului superior (EHEA) și manifestate în sectorul de învățământ superior din România.

35. În consecință, pentru a sprijini în mod optim schimbările cu care se va confrunta sectorul de IS în următorii ani, sistemul de asigurare a calității (AC) învățământului superior trebuie să răspundă acestei duble provocări prin înzestrarea instituțiilor de învățământ superior (IIS), a guvernului și a organismului responsabil pentru AC, cu instrumente și proceduri modernizate, capabile să facă față mediului aflat în continuă schimbare, dar și cu o nouă abordare și o nouă înțelegere a așa-numitului “contract academic” cu privire la AC și la acreditare.

36. Prin “contract academic” înțelegem schimbările din sectorul IS, manifestat sub forma „contractului social” al lui Rousseau, conform căruia factorii interesați din sectorul IS convin asupra unui nou set de responsabilități și obligații. Acest nou „contract academic” trebuie să fie înțeles ca o „nouă paradigmă” care stă la baza unei noi abordări și înțelegeri a AC în învățământul superior, pentru cel de-al treilea deceniu al secolului XXI. Însă doar atunci când vom vedea care sunt consecințele implementării noului cadru de AC vom putea să confirmăm dacă ne confruntăm cu o reală „nouă paradigmă” sau dacă pur și simplu parcurgem o etapă diferită de evoluție aferentă procesului Bologna, respectiv să catalogăm situația în care ne aflăm.

Un mediu aflat în continuă schimbare, care impune o nouă abordare cu privire la AC în IS

37. Primele eforturi de aliniere a sistemului de învățământ superior din România la angajamentele de la Bologna (care vizau în principal sistemul ECTS și structura pe trei niveluri a calificărilor din IS) au fost urmate de primele încercări de aplicare a unor practici externe de AC. Aceste încercări au urmat standardele și liniile directoare europene pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior (Standardele SDL), adoptate la Bergen (Norvegia) în 2005 cu ocazia Conferinței Ministeriale privind procesul Bologna, ca principalul instrument destinat atât IIS, cât și agențiilor de AC din EHEA.

38. O astfel de traiectorie era tipică pentru agențiile și organismele de AC sau de acreditare din țările semnatare ale Declarației de la Bologna. Practicile de AC și de acreditare aplicate în acești primi ani, alături de instrucțiunile desprinse în urma întâlnirilor factorilor interesați și grupurilor de lucru organizate în cadrul procesului Bologna, au reprezentat un element formativ în procesul de înființare a acestui tip de agenții naționale. Din grupul factorilor interesați au făcut parte Asociația Universităților Europene (EUA), Asociația europeană a instituțiilor din învățământul superior (EURASHE), Rețeaua Europeană de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ENQA) și Uniunea Studenților Europeni (ESU).

39. Aprobarea standardelor și orientărilor europene (SDL) ca instrument de lucru pentru asigurarea internă și externă a calității la nivelul EHEA a reprezentat un punct de cotitură pentru organizațiile de AC din Europa. Începând cu acest moment, cu scopul de a dobândi statut de membru cu drepturi depline în cadrul Asociației, organismele de AC trebuie să solicite efectuarea evaluării externe coordonate de ENQA, pentru că numai astfel pot fi recunoscute în cadrul EHEA ca făcând parte dintr-un sistem de AC de încredere. În urma evaluării externe a sistemului de IS din România, efectuată de EUA în intervalul 2006 - 2007, ARACIS a solicitat cu succes, pentru prima dată în 2009, efectuarea evaluării externe coordonate de ENQA. ARACIS și-a reînnoit statutul de membru în urma reexaminărilor din 2013 și 2018.

40. Primele încercări și eforturi privind aplicarea coordonată a practicilor de asigurare externă a calității în EHEA, sub conducerea agențiilor europene de AC, au condus la efectuarea primei runde de evaluări externe coordonate de ENQA - în 2007 și la instituirea Registrului european pentru asigurarea calității în învățământul superior (EQAR) - în 2008. Multe dintre sistemele de învățământ superior din EHEA au început să-și regândească actualele cadre de AC din punctul de vedere al arhitecturii instituționale pentru AC în învățământul superior din țări respective, în căutarea unor proceduri cu un grad sporit de eficiență și de relevanță. Prin urmare, între 2012 și 2015, anumite sisteme naționale de AC din EHEA și-au schimbat „arhitectura instituțională” în ceea ce privește organismele de AC responsabile pentru evaluarea externă, cu scopul de a crea organizații cu un grad sporit de coerență și eficiență. În plus, aceste agenții au făcut trecerea către identificarea îndeplinirii rezultatelor, mai degrabă decât concentrarea intensivă pe resurse (*inputs*) și procese. Aceste modificări la nivelul EHEA au condus la schimbarea permanentă a mediului în care funcționează organismele de AC, dar și a mecanismelor și procedurilor de AC create pentru a constitui principiile de bază pentru asigurarea internă și externă a calității în învățământul superior.

41. Trecerea către o nouă generație de „organisme de evaluare externă a calității” în interiorul EHEA urmează traiectorii diverse:

- unificarea mai multor organizații care îndeplinesc sarcina de evaluare externă a învățământului superior, în cadrul unui nou organism de AC (așa cum s-a întâmplat în Irlanda sau Austria, unde trei organisme - HETAC, FETAC și IUQB, și, respectiv, Consiliul pentru Acreditare, FHR și AQA - s-au unificat pentru a crea o agenție nouă);
- înființarea unei agenții noi, în urma unui proces profund de schimbare și de redefinire cu privire la natura, sfera de cuprindere și organizarea organismului existent responsabil cu AC, pentru ca această nouă agenție să-și asume responsabilitățile ce decurg din procesul de AC în învățământul superior la nivelul EHEA (de exemplu, transformarea organismului OAQ din Elveția în AAQ, în ianuarie 2015, sau transformarea organismului AERES din Franța în actualul HÉRES, în noiembrie 2014);
- o schimbare profundă în natura juridică a agenției, respectiv o schimbare care generează un impact redus asupra actualelor politici și proceduri de AC și acreditare, dar o schimbare intensă din punctul de vedere al caracterului juridic și responsabilităților la nivel național (așa cum a fost cazul ANECA din Spania, care, în decembrie 2015, a făcut trecerea de la o fundație națională de drept privat, către o agenție publică de stat).

42. Aceste exemple nu înglobează toate cazurile posibile, însă prezintă o imagine clară cu privire la schimbările diverse apărute din punct de vedere geografic la nivelul EHEA. Deși aceste schimbări apărute la nivelul structurii organizatorice a organismelor de AC au răspuns unor motivații de ordin intern și național, toate aceste agenții, dar și restul organismelor de AC din spațiul EHEA s-au confruntat cu schimbări în legătură cu procesele și procedurile aplicate, ceea ce evidențiază existența unei transformări profunde în ceea ce privește practicile de AC și de acreditare. Acest proces de transformare s-a realizat și ca urmare a dinamicii globale a schimbării - la nivel teoretic și metodologic - în legătură cu practicile de AC aplicate la nivel mondial.

Natura schimbărilor apărute în sistemul de AC european și mondial

43. Principalele schimbări metodologice cu privire la EHEA, care s-au manifestat începând cu 2009, au reprezentat efectul evoluției procesului de sensibilizare cu privire la calitate și la asigurarea calității, atât la nivelul IIS, cât și la nivelul agențiilor de AC. Această evoluție arată maturitatea la care au ajuns diferiții factori interesați implicați în practici de AC după cel puțin o rundă de practici externe, generând totodată un proces serios de reflecție cu privire la impactul proceselor de AC externă asupra calității sistemului de învățământ superior la nivel național și, în consecință, la nivelul EHEA.

44. Peste tot în Europa, după adaptarea cadrelor juridice naționale la instrumentele aferente procesului de la Bologna, IIS au trecut printr-o multitudine de proceduri de AC, administrate de agențiile de AC. Profesionalizarea AC în învățământul superior la nivelul agențiilor externe a dus la consolidarea auto-conștientizării și responsabilizării IIS cu privire la politicile și procesele de asigurare internă a calității.

45. Agențiile de AC și-au îmbunătățit transparența cu privire la instrumentele de evaluare, procesele de evaluare, comisiile de evaluare și evaluatori, nivelul de responsabilizare cu privire la propriile resurse, dar și cu privire la implicarea multitudinii de factori interesați din sectorul de IS (cadre didactice universitare și personal nedidactic, studenți din universități și organisme profesionale, reprezentanți ai sindicatelor și angajatori).

46. ARACIS nu a rămas nepăsătoare față de aceste schimbări care au afectat mediul AC. După cum se arată în mod clar în rapoartele de autoevaluare pentru evaluarea externă realizată de ENQA în 2009 și 2013, Agenția a jucat un rol extrem de important în procesul de adaptare a sistemului de IS din România la standardele și liniile directoare europene.

47. Experiența țărilor europene care au înregistrat schimbări structurale cu privire la sistemele naționale de AC în perioada 2012 - 2015 – Marea Britanie, Irlanda, Austria, Danemarca, Franța și Spania - a evidențiat că se impunea actualizarea modelului dezvoltat la începutul anilor 2000, conform evoluției specifice a practicilor de AC și a instrumentelor Bologna în diferitele țări europene. Aprobarea versiunii revizuite a Standardelor SDL europene, în mai 2015 cu ocazia Conferinței Ministeriale de la Erevan

(Armenia), a reprezentat o dovadă în sensul că modelul structurat în 2005 în jurul primei versiuni a Standardelor SDL europene trebuia să fie adaptat unei noi configurații, aflată în continuă evoluție, a învățământului superior.

48. Această experiență a condus la o înțelegere comună cu privire la punctul crucial al acestei schimbări structurale sau "culturale": evaluarea externă (atât a programelor de studii, cât și a instituțiilor din învățământul superior) trebuie adaptată pentru a corespunde unui sistem de AC cu un grad sporit de maturitate, prin simplificarea actualelor proceduri - detaliate și greoaie - de evaluare externă a calității. Acest nou sistem presupune următoarele:

- o abordare bazată pe riscuri, care să facă distincție între diferitele niveluri de conformare la cerințele de calitate, în rândul IIS la nivel național;
- consolidarea echilibrului între procedurile de asigurare internă a calității și a sistemelor aferente aplicate de IIS și procedurile de evaluare externă aplicate de organismele de AC, pe baza unei responsabilități comune la nivelul ambelor părți;
- o procedură mai bine adaptată la diferitele profiluri și misiuni ale IIS (evitând o procedură universal valabilă);
- o redefinire a rolurilor care revin factorilor interesați și a implicării acestora în practicile de AC.

49. Nu mai trebuie considerat că AC reprezintă responsabilitatea agenției externe care o realizează. AC face parte din axa strategică a universității, care trebuie implementată cu scopul de a răspunde regulamentelor naționale în materie de AC (sau oricăror alte clasificări instituționale sau ale programelor internaționale) și, mai presus de orice, cerințelor autoreglementate în materie de asigurare internă a calității, care pot, și probabil ar trebui, să depășească standardul minimum de calitate stabilit prin intermediul sistemului național obligatoriu.

50. În Europa, diferitele sisteme naționale de învățământ superior se gândesc în prezent la modalități de reducere a proceselor de asigurare externă a calității, pentru a conferi IIS un grad sporit de autonomie și responsabilitate cu privire la propriul sistem de gestionare a AC. După ce anumite țări au finalizat primul ciclu al proceselor de asigurare externă a calității, au implementat aceeași abordare prin intermediul unei analize de risc prin care erau "recompensate" IIS care se străduiseră mai mult din punctul de vedere al practicilor de AC. În consecință, aceste agenții erau capabile să reducă presiunea exercitată de procedurile externe la un set de standarde minime - dar esențiale și de indicatori care să poată evidenția dacă IIS și programele de învățământ ale acestora funcționau/se derulau conform standardelor și indicatorilor de mai sus, menținând procedura obișnuită pentru acele instituții - inclusiv programele de învățământ ale acestora - care nu îndepliniseră încă nivelul stabilit la nivel național (criteriu de referință).

51. Sistemul de AC transmite un mesaj foarte puternic către sectorul de IS: sistemul de AC se autoreglementsază la nivelul de maturitate și de responsabilitate comună între diferiții actori implicați. Nivelul standardului minim („nivelul-prag”), pe care trebuie să îl atingă toate IIS și programele de studii este stabilit prin sistemul de AC la nivel național și internațional. Astfel, standardul minim stabilit de sistem se referă la două responsabilități cruciale aferente așa-numitului "noul contract academic pentru AC" sau noii paradigme dintre ARACIS și IIS: (i) protejarea studenților împotriva practicilor sau furnizorilor cu un caracter necorespunzător din domeniul IS; și (ii) „protejarea societății” din punctul de vedere al calității absolvenților, conform nivelului stabilit prin sistemul național de IS.

52. În numele ministerului care răspunde de învățământul superior în România, ARACIS va juca un rol esențial în procesul de îndeplinire a standardului minim de calitate a instituției sau a programului de studii, în cadrul stabilit de Standardele SDL europene. Însă noua abordare cu privire la AC pe care a dezvoltat-o ARACIS va arăta IIS și factorilor interesați din învățământul superior că diversitatea instituțiilor (publice, private, orientate spre nivelul regional, concentrate pe nivelul internațional, în totalitate on-line, mixte, etc.) va fi respectată. Fiecare IIS va fi analizată separat, în conformitate cu propriul istoric în demersul de AC și cu propria traiectorie urmată din punctul de vedere al programului extern ARACIS și al evaluărilor instituționale, de la începuturile modelului AC din România.

53. Acest model de AC previne totodată riscul definirii unui cadru național de tip „universal valabil”, care să lase loc IIS să utilizeze criteriul național de referință cu privire la AC, în măsura în care fiecare

dorește să aplice și să funcționeze conform propriului sistem de gestionare a procesului de asigurare internă a calității.

54. Această tranziție către o paradigmă mai “echilibrată” și mai “autonomă” de AC pentru IIS, conform căreia IIS sunt evaluate în funcție de parcursul și de împrejurările individuale în interiorul cadrului național, trebuie să se bazeze pe un numitor comun agreat de toate IIS din respectiva țară: un sistem puternic de gestionare a procesului de asigurare internă a managementului calității, instituit de fiecare IIS din România, pe baza unui set de criterii/linii directe comune, a căror respectare trebuie să se bazeze pe nivelul de performanță și pe datele concrete înregistrate la nivelul fiecărei IIS.

55. Este necesară o procedură comună pentru extragerea de date comparabile și compatibile din indicatori identici, pentru ca acestea să fie utilizate în cadrul sistemelor de date la nivel național și în cadrul sistemelor de date statistice. Dincolo de indicatorii cantitativi, sistemele de asigurare internă a calității trebuie să promoveze și să sprijine diversitatea instituțională. Este posibil ca acest echilibru să fie dificil de atins, însă, cu toate acestea, există exemple de succes în întregul Spațiu european al învățământului superior, din care pot fi extrase bune practici.

56. Consolidarea mecanismelor de asigurare internă a calității la nivelul IIS este esențială pentru orice continuare a procesului de dezvoltare a sistemului de asigurare internă și externă a calității la nivel național. Prin urmare, orice schimbare majoră suplimentară în sistemul de AC trebuie să se bazeze pe dialogul existent între sistemul de asigurare internă și externă a calității. În acest sens, instituirea unei culturi a calității, împărtășită și explicită la nivelul IIS, este crucială pentru ca aceste instituții să răspundă cu succes nu doar cerințelor juridice naționale în materie de evaluare externă a calității, dar și altor clasificări de AC și acreditare în funcție de discipline sau instituționale, acordate de organizații internaționale.

57. Capitolul dedicat sistemului de asigurare internă a calității va evidenția în detaliu potențialul de dezvoltare instituțională prin intermediul instaurării unei “culturi a calității” la nivel de universitate. Această “schimbare culturală” presupune și tranziția de la o abordare bazată pe conformare în ceea ce privește AC și acreditarea, către o abordare în cadrul căreia AC și acreditarea sunt considerate a reprezenta un factor inovator aliniat la politica de guvernare și la strategia universității.

Situația dezvoltării sistemului de AC din România pentru a face față noii paradigme corespunzătoare gestionării AC și politici în domeniu

58. Schimbarea de paradigmă din sistemul de IS presupune realizarea de reforme cu mize politice înalte. Această schimbare de paradigmă din sistemul românesc de IS s-a produs odată cu implementarea procesului Bologna, care a necesitat o reformare masivă a sistemului în ultimii 10 ani.

59. Contextul și tradițiile care caracterizează sistemele de IS sunt extrem de importante pentru a înțelege modul în care instrumentele Bologna au fost adaptate la diferitele țări europene. Cadrul juridic și tradițiile sunt esențiale și pentru a analiza procesul de implementare al unui sistem de IS în interiorul EHEA.

60. O universitate este o construcție culturală aproape “universală”, care există de secole la nivel mondial. Însă în prezent, universitățile și sistemele de IS sunt strâns corelate și extrem de dependente de contextul juridic în care funcționează. De exemplu, un cadru juridic caracterizat de o tradiție puternică a izvoarelor de drept în formă scrisă, care fac obiectul interpretărilor realizate de judecători din diferite jurisdicții, va avea cu siguranță un mod specific de gândire privind modul în care IIS implementează ECTS la nivel de program de studii și modul în care organismul național de AC și IIS utilizează Standardele SDL europene. Un cadru juridic concentrat pe drept comun și cutumiar cu izvoare de drept scrise limitate sau inexistente va genera un impact diferit în lumina impactului aferent implementării instrumentelor Bologna.

61. O nouă paradigmă privind AC în IS din România va trebui să ia în considerare implementarea specifică a procesului Bologna conform contextului din România și modul în care cadrul juridic trebuie să fie reformat și adaptat pentru a corespunde angajamentelor asumate de Miniștri la întâlnirile ministeriale periodice prin care este pregătit procesul Bologna, începând cu prima întâlnire organizată la Bologna în 1999 și până la cea mai recentă întâlnire organizată la Paris în 2018, la aproape 20 de ani după începerea călătoriei privind înființarea EHEA.

62. Dacă, pentru identificarea situației actuale din sistemul de AC în IS din România, inventariem experiențele dobândite de sistemul de AC din România, ar trebui să distingem între experiența acumulată de ARACIS, pe de o parte, și experiența acumulată de IIS din România, de cealaltă parte, în cadrul unui proces care trebuie neapărat să se deruleze în comun. În mod concis, această experiență se prezintă astfel:

- ARACIS are o experiență vastă în elaborarea și implementarea propriei metodologii, utilizând diferite proceduri aplicate în prezent de agenție la nivel de program de studii și la nivel instituțional.
- ARACIS a acumulat o expertiză solidă și îndelungată în conlucrarea cu experții în cadrul propriilor proceduri de evaluare, cu profiluri diferite: cadre didactice universitare, personal administrativ, studenți și reprezentanți ai organismelor profesionale și ai angajatorilor.
- Formarea experților îi conferă ARACIS posibilitatea de a acționa în calitate de facilitator în adaptarea procesului Bologna la configurația din România.
- Procedurile de evaluare la care iau parte experții reprezintă o ocazie importantă, pentru toți factorii interesați, de a discuta despre instrumentele și mecanismele corespunzătoare procesului Bologna și de a reflecta asupra acestora.
- Totodată, ARACIS a contribuit la diseminarea filozofiei și la instituționalizarea principalilor factori interesați din interiorul EHEA: EUA, ENQA, ESU, etc.
- Respectarea Standardelor SDL europene, după cum se evidențiază în cele trei evaluări externe de succes coordonate de ENQA, aduce în dezbatere în contextul național, elemente esențiale ale Declarației de la Bologna privind următoarele elemente: independența agenției, imparțialitatea comisiilor și comitetelor de evaluare, răspunderea organismelor de AC și IIS publice față de contribuabili și întreaga societate, etc.

63. De partea IIS, găsim instituții care au contribuit la sistemul național de AC atât la nivel individual, dar și prin intermediul proceselor definite și implementate de ARACIS conform cadrului juridic, prin utilizarea resurselor și inițiativelor proprii. Experiența dobândită de IIS poate fi prezentată concis după cum urmează:

- Organismele de conducere a IIS din România și-au asumat rolul important jucat de o strategie de AC care vizează propriile obiective academice și de cercetare și nu se axează exclusiv pe respectarea regulamentelor cu privire la AC
- IIS au contribuit la crearea și implementarea de sisteme formalizate de asigurare internă a calității, care să răspundă atât propriilor cerințe de management, dar și cerințelor procedurii derulate de ARACIS pentru asigurarea externă a calității.
- Cadrele didactice universitare din cadrul IIS din România au participat la procese de evaluare derulate în cadrul universității, dar și în cadrul comisiilor de evaluare externă, contribuind la procesul de conștientizare aferent unei politici de asigurare a calității la nivel instituțional.
- De asemenea, acest proces de conștientizare este integrat în activitățile obișnuite desfășurate de personalul didactic universitar dedicat și favorizează extinderea noțiunii de AC cu scopul îmbunătățirii, mai degrabă decât noțiunea de calitate ca mijloc de control sau chiar ca birocrație.
- Structura asociată AC în interiorul IIS, definită prin lege, contribuie la instituționalizarea AC în cadrul universității, dar și la identificarea unui omolog clar pentru ARACIS din perspectiva diviziunii muncii pentru activitățile de asigurare externă și internă a calității.
- Implicarea studenților în procesele de AC contribuie la consolidarea gradului de conștientizare a studenților cu privire la Procesul Bologna și, în același timp, le conferă acestora rolul de parte implicată relevantă în IS, un rol care îl depășește pe cel de “consumator”, “utilizator” sau “client” de învățământ superior.

64. Un nou model, având ca punct de plecare experiența anterioară acumulată pe bază de învățare prin practică începând din 2005, de IIS din România, de ARACIS și de evaluatorii acesteia, cu privire la implementarea proceselor de AC și de acreditare. Se impune necesitatea de a discuta despre un al doilea ciclul al “spiralei AC”, în cadrul căruia în centrul modelului trebuie să se regăsească procedurile de AC axate pe îmbunătățire.

65. Abordarea care stă la baza acreditării instituționale „a evoluat”, dinspre un mediu instituțional și de acreditare a programelor care se concentrau pe rezultatele învățării, cerut de Minister, către o nouă etapă. În această etapă, sistemul de asigurare internă a calității (SAIC) în cadrul instituțiilor reprezintă axa fundamentală care stă la baza acreditării instituționale, în cadrul căreia acreditarea programelor de studii constituie o procedură complementară prin care se evită suprapunerea posibilă a procedurilor și volumul inutil de muncă.

Componentele esențiale ale noului contract academic pentru gestionarea AC și politica de AC

66. Elaborarea unei metodologii pentru AC în învățământul superior din România trebuie să se realizeze pe baza proceselor învățate și implementate pe parcursul istoriei recente a țării. Crearea unui SAIC puternic în cadrul IIS, certificat prin intermediul unei proceduri externe, le va permite IIS să-și asume o mai mare autonomie din punctul de vedere al asigurării interne a calității. În mod necesar, această inițiativă va genera un impact pozitiv și asupra procedurilor externe, la nivel instituțional, dar și la nivel de program.

67. În consecință, acele IIS din România care au realizat până în 2019 evaluarea propriului SAIC de către cadrul de AC existent, se regăsesc în poziția de a face față, dintr-o perspectivă diferită, noii proceduri de evaluare instituțională.

68. Pentru acele IIS care continuă să se confrunte cu o situație în care propriile SAIC nu au fost suficient implementate și asumate de factorii interesați din interiorul universității ca fiind un element strategic al instituției, ARACIS, după realizarea unei analize de risc, poate concentra eforturile de evaluare pe care le efectuează la acest moment cu privire la gestionarea procesului de asigurare internă către acreditarea instituțională.

69. Scopul acestei abordări este acela de a consolida procesele de asigurare internă a calității în interiorul IIS și de a asigura existența strategiilor, procedurilor și culturii necesare pentru îmbunătățirea procesului de asigurare a calității. Acest proces va contribui la încurajarea unui proces de îmbunătățire continuă, ca parte a procesului de asigurare a calității în învățământul superior. Procesele de acreditare se pot finaliza cu un set de recomandări și cu un plan de îmbunătățire pentru fiecare instituție, plan care ar putea fi stabilit de ARACIS împreună cu IIS și care trebuie perceput a reprezenta mai mult decât o obligație, respectiv ca un instrument de promovare a calității.

70. Această abordare stă la baza unei înțelegeri fundamentale a sistemului de gestionare a AC în învățământul superior: gestionarea sistemului de AC trebuie să facă parte din planul strategic și din procesul decizional la nivelul fiecărei universități din România. Gestionarea sistemului de AC trebuie să fie corelată cu strategia instituțională integrată în procesele instituționale și în politicile de predare și învățare, cercetare, inovare și internaționalizare.

71. Această paradigmă are efecte importante asupra asigurării externe a calității: orice reformă care presupune o îmbunătățire sau orice exercițiu direcționat către o paradigmă de asigurare externă a calității cu o eficiență sporită se va baza, neapărat, pe o abordare colaborativă și bazată pe riscuri la nivel instituțional, conform căreia universitatea se va ocupa de propriile mecanisme de asigurare internă a calității, indiferent de cerințele naționale/regionale/stabilite în funcție de disciplină și de așteptările măsurate în funcție de un criteriu de referință comun cu privire la AC.

72. Crearea unei Culturi a Calității explicite în cadrul IIS din România reprezintă o reflecție a angajamentului la nivel de persoane, salariați, studenți și personal cu funcții de conducere, depinzând totodată de angajamentul menționat. În același timp, acțiunile cu caracter permanent, zilnice, ca bază a abordării de tip “de jos în sus” necesită sprijin de tip “de sus în jos” din partea conducerii de nivel înalt, în special prin intermediul unei politici clare în domeniul calității și comunicării. Pe scurt, aceasta trebuie să prevadă:

- locul la care se regăsește principala responsabilitate cu privire la standardele academice și la calitatea procesului de predare și învățare;
- natura esențială a reflecției asupra AC și a integrării AC în toate activitățile realizate de IIS;
- angajamentul cu privire la evaluarea permanentă a calității interne;

- scopul de a răspunde cerințelor ciclice de asigurare externă a calității, în mare măsură prin rezultatele evaluării permanente a calității interne (spre deosebire de considerarea acestora ca fiind ‘sarcini’ suplimentare);
- necesitatea de a colecta și procesa exclusiv date esențiale, cu scopul de a furniza dovezi pentru procesul decizional cu privire la AC – cu schimbarea punctului focal dinspre ‘cât de bine ne-am descurcat?’ către “aceasta evidențiază cât de mult ne-am îmbunătățit activitatea”.

73. Procesul de stabilire a unei Culturi a Calității se bazează în mare parte pe activitățile și realizările actuale ale IIS, în condițiile în care aceste activități sunt realizate cu o claritate mai mare, o concentrare sporită și un grad mai ridicat de eficiență și eficacitate. Personalul va vedea cu mai mare ușurință impactul benefic generat de contribuțiile proprii, iar niciunul dintre eforturile depuse nu va fi inutil. Studenții și factorii interesați vor vedea cu mai mare ușurință modul în care propriile contribuții sprijină îmbunătățirea reputației IIS, dar și avantajele de care beneficiază în urma acestei situații.

74. O “schimbare de paradigmă” este esențială pentru crearea unei *Culturi a Calității*. Calitatea trebuie să devină parte integrantă a tuturor aspectelor activităților realizate de IIS, nu sub formă de accesoriu care să sprijine îndeplinirea cerințelor externe, ci sub forma unui mijloc de evidențiere la nivel individual și colectiv. Deseori, asigurarea calității pare a fi pusă în mișcare de “cerințe externe”, de obicei cu un caracter ciclic, la care de curând se adaugă și “povara” obligației de “evidențiere a îmbunătățirii”; activitățile sunt cu precădere reactive și deseori de tip “închis”. În schimb, activitățile care constituie Cultura Calității sunt proactive și de tip deschis, accentul nefiind pus pe colectarea (unui volum mare) de date, ci pe identificarea (la un nivel suficient) acelor informații care evidențiază în mod optim cât de bine (sau cât de rău) reușesc activitățile să ducă la îndeplinirea scopurilor pe care le urmăresc. Schimbarea constă în aceea că accentul nu se mai pune pe “proces”, ci pe “rezultate”.

75. Relațiile dintre încredere și procesul decizional determină, sau sunt determinate de natura unei familii sau unei organizații (care poate fi de tip colegial sau ierarhic). Existența unei (politici) clare de comunicare reprezintă poate aspectul cel mai important în procesul de construire și de determinare a unei astfel de relații, precum și elementul esențial pentru gestionarea îndeplinirii scopului urmărit de IIS, respectiv cel privind instituirea unei Culturi a Calității, dar și pentru celebrarea succesului acesteia.

76. Sistemul de management al calității stabilește condițiile pentru asigurarea și îmbunătățirea calității cu privire la activitățile principale ale IIS, concentrându-se pe:

- Construirea și dezvoltarea unei Culturi a Calității atât în domeniul academic, cât și în domeniul serviciilor de sprijin;
- Măsuri care să asigure că documentele de reglementare sunt de actualitate, ușor accesibile și bine înțelese;
- Existența unor mecanisme formale pentru aprobarea, monitorizarea periodică și revizuirea programelor și titlurilor conferite;
- Asigurarea caracterului adecvat și corespunzător al resurselor disponibile ca sprijin pentru studenți în procesul de învățare, conform fiecărui program oferit.
- Stimularea cercetării și inovării și cultivarea angajamentului intercultural.
- Promovarea AC și a procesului de îmbunătățire la nivel de departament/catedră și instituțional.
- Responsabilizarea personalului cu privire la implementarea sistemelor, proceselor și procedurilor de AC.
- Realizarea de evaluări periodice cu privire la asigurarea internă a calității și la îmbunătățirea calității (în legătură cu activitățile principale), fiecare activitate fiind evaluată cel puțin o dată la doi ani (pe baza unui program și a unor proceduri de evaluare definite în mod clar și publicate cu suficient timp înainte).
- Participarea activă la evaluări externe în domeniul AC privind activitățile principale, realizate periodic (conform programelor și procedurilor de evaluare indicate de agențiile externe relevante).
- Sprijin pentru realizarea unui proces continuu de monitorizare și de îmbunătățire a calității în conformitate cu modelul ciclic ADRI (A – Abordare [concepție și planificare]; D – Desfășurare [implementare și activități concrete]; R – Rezultate [monitorizare și evaluare]; I – Îmbunătățire

[învățare și adaptare], sau modelul SWOT (Puncte forte - Puncte slabe - Oportunități - Amenințări).

- Stabilirea de sisteme prin care să se asigure colectarea și analizarea la timp a unui volum de date suficient pentru a furniza informații relevante care să sprijine realizarea de activități manageriale și decizionale eficiente și eficace (în special cu privire la activitățile principale).
- Clarificarea cazurilor în care documentele și rezultatele cu privire la calitate au caracter confidențial (inclusiv cu privire la modul și locul menținerii acestora), dar și a modului în care avantajele îmbunătățirilor identificate pot fi diseminate la nivelul IIS, dar și pe plan extern.

77. Acest model ar trebui să se refere la o anumită "Arhitectură de AC" adaptată fiecărei IIS din România, în conformitate cu strategia și structura organizatorică a acesteia, care ar putea apoi să fie desfășurată pe trei niveluri:

- Conducerea de rang superior responsabilă pentru procesul decizional și politica de management pentru AIC;
- Structura organizatorică care sprijină asigurarea internă a calității (AIC): catedră, unitate, oficiu, birou, etc. care răspunde de implementarea politicii publice de AIC și a proceselor definite de nivelul mai sus menționat;
- O procedură adaptată pentru evaluarea periodică a SAIC prin intermediul unui "Set de instrumente pentru managementul AIC" conceput de ARACIS și descris în detaliu în capitolul privind AIC.

78. Deși aceste aspecte se regăsesc deja în Legea privind asigurarea calității educației, este important ca aspectele menționate să fie adaptate la actualele tendințe în materie de AC, manifestate în spațiul EHEA și la nivel mondial. Aceste aspecte ar trebui să reflecte succesul înregistrat în alte contexte europene - de exemplu în țări precum Austria, Danemarca sau Spania, unde managementul AIC și sistemele aferente au fost larg răspândite la nivelul IIS, reducând concentrarea și povara aferentă procedurii de acreditare /AC asupra acelor elemente care nu sunt în mod clar examinate prin procedurile AIC, inclusiv îndeplinirea rezultatelor învățării, internaționalizarea, guvernanta, etc.

79. Această abordare se îndepărtează de paradigma precedentă, de prag sau standard minim de respectare a asigurării externe a calității de tip "soluție universală", permițând agențiilor să acorde o atenție diferențiată fiecărei universități în parte și transmițând totodată un semnal foarte clar cu privire la existența unui mecanism de asigurare externă a calității direcționat în funcție de instituție și generator de valoare adăugată. În cele din urmă, această abordare corespunde dezbaterii actuale cu tematica „practici de asigurare internă a calității comparativ cu practici de asigurare externă a calității”, care se derulează la nivel global, după cum ne arată agendele de lucru ale rețelelor internaționale de AC din Europa, regiunea Asia-Pacific și Africa.

1.5. Specificitatea Metodologiei aplicate pentru evaluarea instituțională în România

Receptivitate față de transformările sistemului de învățământ superior din România

80. **Metodologia** ține seama, în măsură diferită, de următoarele aspecte:

I. **Diversitatea instituțiilor de învățământ superior**, determinată preponderent de:

- Schimbările cu privire la profilul instituțional al IIS tradiționale, în special ca urmare a diversificării programelor de studii;
- Coexistența IIS cuprinzătoare, pluridisciplinare și a IIS care se concentrează pe un număr mai redus de discipline;
- Coexistența organizațiilor care gestionează programe de studii oferite de universități străine în diverse formule, de exemplu de tip transnațional sau fără frontiere.

- II. **Creșterea numărului de formule de programe de studii**, care asigură o “învățare distribuită”, bazată mai mult pe mobilitatea programelor de studii și a cadrelor didactice și pe utilizarea tehnologiei informației, în următoarele forme:
- Înființarea de filiale teritoriale;
 - Programe de învățământ la distanță, programe de studiu cu frecvență redusă sau alte forme de învățământ aprobate prin lege.
- III. **Sporirea complexității și dimensiunii instituțiilor de învățământ superior**, din punctul de vedere al numărului de programe de studii și de studenți, însoțită de anumite provocări, de exemplu:
- Transformarea IIS, din universități elitiste în instituții de învățământ superior de masă;
 - Menținerea, sau chiar întărirea cerințelor de performanță în domeniul cercetării, în paralel cu întărirea cerințelor privitoare la calitatea procesului de predare;
 - Provocări legate de recrutarea de tineri cercetători și profesori, din cauza pachetului salarial necompetitiv;
 - Disparități profunde, din punctul de vedere al atractivității, între diferitele programe de studii și, implicit, între sursele și nivelurile de finanțare din fonduri publice și extrabugetare;
 - Internaționalizarea învățământului superior, prin oferta educațională în limbi străine, care atrage studenții străini în sensul de a urma studiile universitare în România și prin participarea la programe internaționale de cercetare și educație;
 - Provocări legate de identificarea cererii de pe piața forței de muncă și de corelarea rezultatelor învățării cu așteptările unei categorii din ce în ce mai largi de angajatori.
- IV. **Decalajul dintre cerințele instituționale**, manifestat în mod deosebit în cadrul instituțiilor publice, cu privire la gestionarea cu succes a procesului academic și de anumite practici de management inadecvate:
- Armonizarea, uneori dificilă, dintre conducerea de la nivel central și conducerea facultăților sau departamentelor/catedrelor, care duce la apariția unor dificultăți în alocarea resurselor și îndeplinirea obiectivelor, situație care a generat o influență negativă asupra cadrului de calitate instituțională;
 - Neasigurarea unei omogenități instituționale, care poate avea repercusiuni asupra profilului de calitate al instituției.
- V. **Promovarea bunelor practici** identificate în IIS din România sau din străinătate, cu scopul de a spori performanța academică;
- VI. **Participarea României la EHEA** și confruntarea cu globalizarea duc la sporirea presiunii concurențiale asupra unei piețe a învățământului superior aflată în continuă creștere.

Solicitarea autorizării de funcționare provizorie, acreditării și evaluărilor periodice

81. Pentru a solicita autorizarea de funcționare provizorie, acreditarea și evaluarea periodică se urmează pașii următori:
- a. Autorizarea de funcționare provizorie pentru noi programe de studii universitare de licență (*primul ciclu*) /Master (*al doilea ciclu*)²¹ inițiate și propuse de instituții de învățământ superior acreditate;
 - b. Autorizarea de funcționare provizorie pentru furnizori de servicii de învățământ superior care inițiază programe de studii universitare de licență și pentru programele de studii universitare de licență/masterat pe care le inițiază;
 - c. Acreditarea instituțiilor organizatoare de studii universitare de masterat (IOSUM) și a domeniilor de studii de masterat;
 - d. Evaluarea periodică a instituțiilor de învățământ superior acreditate, a programelor de studii acreditate și a domeniilor de studiu pentru masterat.
82. Evaluarea studiilor universitare din ciclul 3, organizate în studii universitare de doctorat, se realizează în conformitate cu o procedură specifică distinctă, care va fi redactată cu respectarea regulamentelor în vigoare.

²¹ Diplomă de licență (în limba română) corespunde noțiunii de Bachelor's Degree (în limba engleză).

Valabil pentru evaluări interne și externe

83. Conform legislației în vigoare, realizarea și evaluarea calității prezintă atât o dimensiune externă, cât și o dimensiune internă.

- **Dimensiunea externă** este asigurată conform procesului Bologna, care se bazează pe un document programatic ("Declarația de la Bologna", 1999) adoptat de toți miniștrii educației din statele membre, precum și pe comunicatele oficiale semnate ulterior de Ministerele responsabile pentru învățământul superior din EHEA. Implementarea cu strictețe a listei dispozițiilor stabilite la nivel european include listarea agențiilor naționale de asigurare a calității, inclusiv ARACIS, în Registrul european pentru asigurarea calității în învățământul superior - EQAR. În plus, faptul că IIS din România fac parte din Spațiul european al învățământului superior, oferă încredere cu privire la calitate și asigură o bază consolidată cu privire la recunoașterea academică/profesională a diplomelor din România.
- **Dimensiunea internă a calității academice** are la bază legislația în vigoare, în funcție de specificitatea fiecărei IIS, precum și tradiția și moștenirea culturală a sistemului de învățământ superior. Această responsabilitate aparține în totalitate fiecărei IIS/fiecărui furnizor de programe de învățământ. Din această perspectivă, asigurarea calității devine un proces adaptat la actuala specificitate instituțională și un mecanism de îmbunătățire continuă a performanței sau rezultatelor academice. În mod obligatoriu, fiecare IIS va avea o structură responsabilă pentru asigurarea calității, așa cum este prevăzut de lege, care se va ocupa de redactarea, monitorizarea și actualizarea politicilor de asigurare a calității.

Cele trei categorii principale de utilizatori vizate

84. ARACIS vizează trei categorii principale de utilizatori:

- A. Reprezentanții furnizorilor de servicii educaționale și ai instituțiilor de învățământ superior din România:
 - i. IIS - rectori și prorectori, decani și prodecani, șefi de catedră, membri ai comunităților academice formate din studenți, cadre universitare, cercetători științifici și personal administrativ;
 - ii. respectiv toate aceste persoane ale căror activități contribuie la modelarea și dezvoltarea calității academice.
- B. Comisii și alte structuri direct responsabile pentru managementul calității în cadrul IIS sau pentru evaluarea externă a calității;
- C. Beneficiarii învățământului superior, respectiv studenți, angajatori și, într-un sens mai larg, societatea.

Principii de calitate în învățământul superior din România

85. Sistemul de asigurare a calității aplicat în România respectă pe deplin cerințele Spațiului european al învățământului superior (EHEA) în materie de asigurare a calității, și mai ales **valorile europene de referință** - sistemul și instituțiile de învățământ superior din România fac parte din EHEA și asigură niveluri de calitate corespunzătoare cerințelor acestui spațiu și competitive la nivel european și internațional. Conform comunicatului oficial adoptat la Conferința de la Erevan din 2015 de către Miniștrii responsabili cu învățământul superior din țările semnatare ale Convenției Culturale Europene a Consiliului Europei, care sunt parteneri EHEA, Standardele SDL europene se aplică întregului sistem de învățământ superior din interiorul EHEA, indiferent de locul sau modul în care se desfășoară.

86. Metodologia respectă recomandările ENQA, formulate în urma evaluării ARACIS din 2018. **Standardele SDL europene se axează pe asigurarea calității cu privire la procesul de învățare și predare din învățământul superior, inclusiv cu privire la mediul de învățare și legăturile relevante cu sectorul de cercetare și inovare.** În plus, instituțiile dispun de politici și procese pentru realizarea și îmbunătățirea propriilor activități, de exemplu cercetarea științifică a conducerii instituției.

87. **Responsabilitatea instituțională pentru calitatea educației.** Responsabilitatea primară pentru asigurarea și îmbunătățirea calității educației revine instituțiilor de învățământ superior;

88. **Importanța “culturii calității”** - văzută ca o abordare consecventă care se infiltrează în toate activitățile derulate de instituție. Cultura calității presupune existența unor politici și mecanisme menite să protejeze studenții, să sprijine personalul didactic și nedidactic în eforturile depuse cu scopul de a îmbunătăți calitatea programelor și a activității de cercetare și să asigure un mediu de învățare propice pentru un proces de învățare și dezvoltare de succes.

89. **Diversitatea instituțională.** Diversitatea instituțiilor, dar și a misiunilor și obiectivelor urmărite de acestea, este respectată și încurajată prin evaluarea externă a calității.

90. **Cooperarea cu toți factorii interesați din sistemul de învățământ.** Abordarea, practicile aplicate și formele de asistență tehnică furnizate de ARACIS se bazează pe cooperare și încredere reciprocă în relațiile dintre aceasta, instituțiile de învățământ superior și alți parteneri.

91. **Orientare către rezultate.** Atunci când vorbim de asigurarea calității și de evaluare, rezultatele procesului de învățare și performanța universității în domeniul cercetării, considerată a reprezenta o componentă a procesului educațional, sunt esențiale.

92. **Identitatea instituțională.** Rezultatele și performanța în învățare și cercetare se pot atinge prin diverse practici, metode sau structuri, concepute și implementate în mod autonom de fiecare instituție în parte, conform propriilor opțiuni. În acest sens, evaluările efectuate de ARACIS se concentrează majoritar pe rezultate și performanțe, fără a neglija însă influența exercitată de bunele practici și de structurile de succes în domeniul calității academice.

93. **Îmbunătățirea calității.** Principalele scopuri urmărite de evaluarea externă constau în îmbunătățirea continuă a calității și a conducerii instituționale.

94. **Transparență.** Rezultatele tuturor evaluărilor externe se concretizează în rapoarte, acestea fiind documente publice cuprinse în domeniul de responsabilitate publică a ARACIS și, respectiv, a IIS. Constatările desprinse din evaluare, după finalizarea procedurilor de soluționare a contestațiilor, cuprind aprecieri și recomandări, care sunt făcute publice și sunt comunicate Ministerului Educației Naționale.

Învățăminte desprinse din “Studiul privind bunele practici la nivel european pentru evaluarea externă a calității instituțiilor de învățământ superior”²²

95. Dincolo de procesele formale de asigurare internă și externă a calității, bibliografia de specialitate extinsă în materie de asigurare a calității identifică un factor-cheie care le permite sistemelor mature de asigurare a calității să funcționeze în mod fiabil: **încrederea**. În majoritatea contextelor, atunci când rezultatele unui proces sunt reciproc avantajoase pentru factorii interesați, încrederea reprezintă o condiție prealabilă prin care se poate asigura că acțiunile pentru obținerea respectivelor rezultate s-au realizat în mod corect. În contextele în care este evident că rezultatele nu pot fi garantate ca fiind reciproc avantajoase, încrederea este de asemenea necesară, atât ca o condiție prealabilă pentru realizarea procesului, dar și după ce rezultatele sunt aduse la cunoștința factorilor interesați.

96. În contextul instaurării unui climat de încredere, ARACIS ar trebui să aibă în vedere, cu privire la activitățile de cercetare, explorarea oportunităților de colaborare cu universități și cu organizații studențești din România. Relațiile bazate pe încredere și pe colaborare între agenția de AC și IIS ar duce la consolidarea sistemului de învățământ superior și, în cele din urmă, a IIS. Portalurile create de AQU Catalonia și NOKUT sunt doar două exemple care pot reliefa elemente fundamentale ale colaborării.

97. Sistemele de AC trebuie să evolueze în decursul timpului. Dezvoltarea învățământului superior la nivel mondial a contribuit la nevoia ca agențiile de AC și factorii interesați să aibă în vedere pasul următor în evoluția AC în contextul propriu. În context european, Standardele SDL europene au reprezentat un pas critic în stabilirea unui set comun de linii directoare și principii.

98. Istoricul intens al învățământului superior din Europa a făcut ca IIS europene să se angajeze în parteneriate cu IIS - omolog de la nivel mondial. În contextul european, dezvoltarea învățământului superior transfrontalier generează nevoia unui sistem de AC transfrontalier. Sistemul transfrontalier de

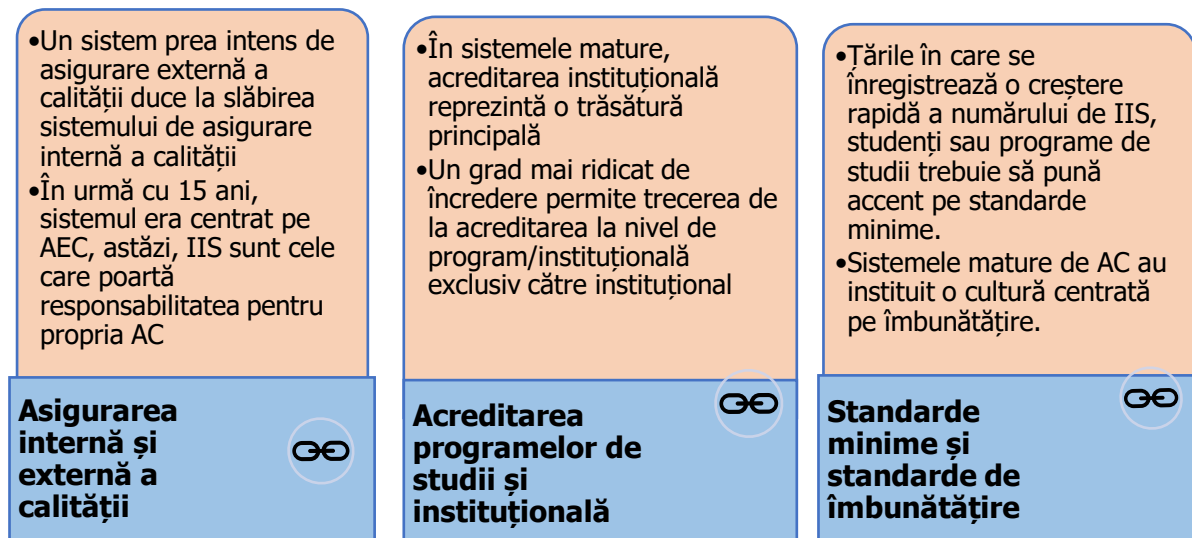
²² *Studiu privind bunele practici la nivel european pentru evaluarea externă a calității instituțiilor de învățământ superior – Banca Mondială, decembrie 2017 (Study on European best practices for external quality assessment of higher education institutions)*

AC se referă la “activități de asigurare externă a calității realizate de o agenție de AC într-o țară diferită de cea în care are sediul sau funcționează în principal.” Organizația de Acreditare a Olandei și Flandrei (NVAO) menționează că AC la nivel transfrontalier reprezintă următoarea provocare căreia va trebui să-i facă față agenția. AC la nivel transfrontalier poate prezenta o dificultate deosebită în sectoare de învățământ superior de mari dimensiuni în care acționează câteva IIS care au încheiat parteneriate la nivel mondial, dar și în sectoare în care funcționează IIS mari, cu o istorie bogată constituită din programe de studii și de cercetare puternice. Prin urmare, este probabil ca în Europa, în noua etapă de AC, să apară o altă pereche de polaritate: învățământul superior național și învățământul superior transfrontalier.

99. Găsirea echilibrului corect. România s-a axat pe procedurile de asigurare externă a calității însă, conform Standardelor SDL europene, principala responsabilitate pentru AC îi aparține IIS. Prin urmare, este necesară consolidarea proceselor de asigurare internă și externă a calității, dar și asigurarea unui echilibru între aceste procese. În sistemele mature, acreditarea instituțională reprezintă o caracteristică principală a sectorului de învățământ superior. În România, ARACIS aplică o abordare combinată - acreditare de program și instituțională, atât pentru IIS publice, cât și pentru cele private. Pe baza unui grad mai ridicat de încredere, acreditarea din învățământul superior poate face trecerea de la acreditarea de program și instituțională doar către acreditarea instituțională. Țările care au înregistrat o creștere rapidă a numărului de IIS și de programe de studii în învățământul superior prezintă relevanță în sensul utilizării de sisteme de AC bazate pe standarde. În funcție de maturitatea unui sistem de AC, abordarea ar trebui să depindă de interdependența dintre standardele minime — determinate de scop — și standardele menite să consolideze agențiile de AC și IIS.

100. Studiul “Asigurarea calității în învățământul superior european: utilizarea polarităților pentru realizarea unor comparații între bunele practici în asigurarea externă a calității în sisteme selectate” (*Quality Assurance in European Higher Education: Using Polarities to Compare Sound Practices in External Quality Assurance in Select Systems*) întocmit de echipa BM prin utilizarea abordării de tip managementul polarităților. Polaritățile sunt perechi interdependente de concepte care se sprijină reciproc și trebuie să fie gestionate în timp, fiind prezente la nivelul persoanelor, echipelor, organizațiilor și sistemelor.

Principalele polarități analizate cu privire la asigurarea calității în învățământul superior:

101. În urma utilizării polarităților sub formă de criterii pentru realizarea comparațiilor între sisteme de AC, s-au putut extrage o serie de concluzii, și anume: sistemele bune de AC din Europa gestionează polaritățile în mod adecvat; AC nu poate fi scalată de la un context la altul; cadrele juridice sunt esențiale pentru activitățile operaționale ale agențiilor de AC; bugetele insuficiente reprezintă o constrângere care împiedică luarea de măsuri, și nu un factor generator de transformare; participarea la activități de dezvoltare profesională, în calitate de observatori, la proceduri de evaluare derulate la agenții-omolog de AC, personal sau în echipă, cu scopul de a înțelege funcționarea sistemelor similare; colaborarea cu universități și organizații studentești în contextul instaurării unui climat de încredere; reconsiderarea rolului IIS ca responsabil principal pentru AC.

Capitolul 2 - Standarde de calitate pentru evaluarea instituțională

Introducere

102. În vederea respectării principiilor descrise mai sus, standardele de calitate pentru evaluarea instituțională prezintă flexibilitate în aplicare, sunt în concordanță cu angajamentele asumate de Guvernul României în procesul Bologna și sunt suficient de cuprinzătoare pentru a permite fiecărei instituții din România să-și demonstreze continuitatea eforturilor și poziționarea pe arena învățământului superior din România și în afara acesteia.

103. Documentul de față constituie rezultatul discuțiilor și evaluărilor efectuate cu ARACIS și cu reprezentanții sectorului de învățământ superior. Acest rezultat a condus la generarea unei abordări specifice, această abordare răspunzând nevoilor sectorului de învățământ superior din punctul de vedere al asigurării calității. Abordarea menționată este prezentată în continuare.

Abordarea standardelor de calitate pentru evaluarea instituțională

104. Standardele de calitate pentru evaluarea instituțională pun accent pe:

- Includerea oricărui student în sistemul de învățământ superior din România.
- Rolul care revine personalului didactic universitar, studenților și reprezentanților mediului economic în procesul de elaborare a strategiei pentru dezvoltarea instituțională aduce sistemul de învățământ superior din România mai aproape de obiectivele care vizează satisfacerea nevoilor exprimate de societate și determinate de evoluția pieței naționale și internaționale a forței de muncă.
- Este evidentă nevoia ca instituțiile de învățământ superior din România să fie recunoscute la nivel regional și național ca poli de excelență pentru formarea profesională, pe baza rezultatelor și aptitudinilor absolvenților.
- Rolul esențial jucat de asigurarea calității la nivel internațional cu scopul de a garanta și îmbunătăți permanent calitatea programelor de studii, a activităților de cercetare și a serviciilor. De exemplu, creșterea rolului jucat de departamentele de asigurare a calității în procesul de monitorizare și revizuire periodică a programelor de studii, cu scopul de a satisface în mod optim cerințele studenților și societății.
- Reechilibrarea calității procesului de predare și învățare vizavi de activitatea de cercetare. Deși reputația internațională este dată de excelența științifică a instituțiilor, se manifestă o nevoie stringentă de a îmbunătăți gradul de relevanță a programelor conform nevoilor socio-economice, dar și de a sprijini îndrumarea pedagogică a cadrelor didactice (universitare sau nu) precum și capacitatea studenților de a învăța mai bine și de a progresa.
- Rolul esențial jucat de servicii în procesul de implementare a strategiei și a politicilor instituționale. Situate între personalul didactic universitar și studenți, serviciile permit instituției să furnizeze o educație de înaltă calitate și să satisfacă nevoile studenților și personalului didactic universitar.

Structura standardelor de calitate pentru evaluarea instituțională

105. Cu scopul de a reliefa misiunile principale ale oricărei instituții de învățământ superior din România, dar și așteptările din partea unei astfel de instituții din punctul de vedere al calității, se propun șase domenii referitoare la calitate:

D1. Strategie și guvernare

D2. Sistemul de asigurare a calității

D3. Programa de învățământ (curriculum)

D4. Procesul de predare, învățare și evaluare

D5. Sprijinul pentru cercetare

D6. Studenții și sprijinirea acestora

106. Fiecărui domeniu îi corespunde o listă ce cuprinde un set de standarde de calitate, care corespund așteptărilor din perspectiva calității pe care trebuie să le îndeplinească orice instituție din România. Aceste standarde de calitate sunt prezentate în continuare:

<p>D1. Strategie și guvernare</p>	<p>S1.1_ Viziunea și planul strategic elaborate de instituție corespund misiunii urmărite de aceasta. Instituția dispune de politici, procese, proceduri și instrumente adecvate pentru a-și îndeplini misiunea și pentru a-și implementa planurile strategice.</p> <p>S1.2_ Personalul, studenții și ceilalți factori interesați sunt implicați în procesul de elaborare și de implementare a strategiei instituției.</p> <p>S1.3_ Instituția contribuie la dezvoltarea socială, economică și culturală a teritoriului în care este amplasată și la nivel național.</p> <p>S1.4_ Există o repartizare clară și transparentă a responsabilităților, atribuțiilor și autorității între autoritățile competente/de conducere, organismele decidente și personal (didactic și nedidactic), în conformitate cu calificările preconizate.</p> <p>S1.5_ Studenții sunt implicați în procesele administrative și decizionale și sunt stimulați să contribuie la strategia și la conducerea instituției.</p> <p>S1.6_ Instituția aplică o strategie de colaborare deschisă și de parteneriat la nivel regional, național, european și internațional.</p>
<p>D2. Sistemul de asigurare a calității</p>	<p>S2.1_ Sistemul de management al calității/de asigurare a calității este conceput pe baza unor structuri și obiective și trebuie să dispună de procese și proceduri definite în mod clar,</p> <p>S2.2_ Instituția concepe și implementează politici care urmăresc asigurarea, menținerea și îmbunătățirea calității, în special din punctul de vedere al resurselor umane, al mediului de învățare (infrastructuri, echipamente) și al resurselor financiare.</p>
<p>D3. Programa de învățământ (curriculum)</p>	<p>S3.1_ Instituția se asigură că programele de studii noi și existente reflectă nevoile societății și sunt în permanență adaptate la dezvoltarea societății, la cerințele aflate în continuă schimbare manifestate pe piața forței de muncă la nivel național, regional și internațional, precum și la nevoile societății.</p> <p>S3.2_ Instituția se asigură că programele de studiu au un caracter adecvat din punctul de vedere al nivelului (studii de scurtă durată/Licență/Masterat/Doctorat, profesional, vocațional, învățare pe tot parcursul vieții), al conținutului academic și al calității educaționale, care sprijină procesul de învățare în rândul studenților și îndeplinirea obiectivelor programelor de studii.</p> <p>S3.3_ Instituția se asigură că dispune de capacitatea de a derula programele de studii în mod eficient din punctul de vedere al resurselor umane și al mediului de învățare).</p> <p>S3.4_ Pentru fiecare program de studii sunt stabilite obiective și informații clare, care sunt comunicate studenților și factorilor interesați.</p>
<p>D4. Procesul de predare, învățare și evaluare</p> <p>D4.</p>	<p>S4.1_ Procesele de structurare, elaborare, evaluare, implementare, monitorizare și revizuire a curriculumului respectă cerințele stabilite la nivel național, dar și viziunea și strategia instituției.</p> <p>S4.2_ Instituția stabilește și utilizează mecanisme prin care se asigură că rezultatele (privind procesul de învățare, ocuparea forței de muncă și gradul de satisfacție a diferitelor grupuri de interes) pot fi măsurate, analizate și valorificate în sensul îmbunătățirii calității programelor de studii.</p> <p>S4.3_ Instituția dispune de mecanisme prin care se asigură că angajarea, gestionarea și dezvoltarea profesională a cadrelor sale didactice se realizează în condițiile oferirii garanțiilor necesare pentru a asigura că respectivele cadre au capacitatea de a</p>

<p>Procesul de predare, învățare și evaluare</p>	<p>îndeplini cerințele aferente funcțiilor pe care le îndeplinesc.</p> <p>S4.4_Instituția asigură calitatea programelor de schimb și a mobilității internaționale (studenți, profesori, personal) și promovează mobilitatea la toate nivelurile. Sunt instituite mecanisme specifice de asigurare a calității cu privire la mobilitate.</p> <p>S4.5_Instituția îndeplinește criteriile de calitate specifice programelor comune.</p> <p>S4.6_Instituția oferă oportunități pentru nevoile educaționale și profesionale ale oricărui student de a urma, opri și relua programele de studii.</p> <p>S4.7_Instituția are o politică clară cu privire la evaluarea realizărilor studenților (distincții academice și stagii, dar și alte rezultate ale învățării acumulate în urma programelor de studii) și a acumulării și transferului de credite, astfel încât evaluarea să fie corectă, echitabilă, înțeleasă de studenți și conformă cu abordarea pedagogică a instituției.</p> <p>S4.8_Instituția aduce în prim plan și sprijină proiecte de inovare și excelență pedagogică cu scopul de a îmbunătăți integrarea absolvenților și de a consolida capacitatea de inovare, prin elaborarea de cursuri inovatoare și utile.</p>
<p>D5. Sprijinul pentru cercetare</p>	<p>S5.1_Instituția se asigură că proiectele de cercetare contribuie la realizarea unui nivel înalt de calitate științifică într-un domeniu de cercetare relevant, garantând totodată acest nivel.</p> <p>S5.2_Instituția asigură dinamismul dezvoltării naționale și internaționale aferent propriei politici de cercetare, precum și valorificarea și diseminarea rezultatelor astfel obținute.</p> <p>S5.3_Activitățile de cercetare se bazează pe o strategie instituțională și pe un proces de programare.</p> <p>S5.4_Dacă este cazul, instituția promovează activitatea de cercetare și științifică prin procesul de predare aferent programelor de studii.</p> <p>S5.5_Instituția a stabilit structuri și mecanisme adecvate pentru sprijinirea, motivarea, evaluarea și recompensarea implicării în activitatea de cercetare.</p> <p>S5.6_Instituția a stabilit structuri și mecanisme adecvate pentru sprijinirea, motivarea, evaluarea și recompensarea implicării în activitatea de cercetare și stimularea realizării și valorificării activității de cercetare.</p>
<p>D6. Studenții și sprijinirea acestora</p>	<p>S6.1_Cerințele pentru admitere și evoluție și metodele de evaluare a studenților sunt clare, ușor de gestionat și puse la dispoziția publicului.</p> <p>S6.2_Sunt stabilite mecanisme pentru sprijinirea și consilierea studenților, care să asigure realizări de succes, continuarea studiilor și orientare profesională (în carieră)/plasamentul.</p> <p>S6.3_Instituția asigură incluziunea oricărui tip de student admis.</p> <p>S6.4_Instituția aplică o politică de sprijinire a activităților extracurriculare și recompensează implicarea studenților.</p>

107. Pentru fiecare standard de calitate este propus un set de criterii. Instituția trebuie să utilizeze criteriile pentru a demonstra gradul de îndeplinire a standardelor de calitate. Instituția poate propune alte criterii care reflectă propriile specificități. Lista criteriilor nu are caracter obligatoriu, însă se recomandă utilizarea unor criterii pentru a evalua standardul de calitate. Din motive de claritate, sub criterii sunt prezentate explicații și ilustrații înscrise cu caractere italice.

108. În partea de jos a fiecărui standard de calitate și a criteriilor aferente acestuia, este prezentată o listă a elementelor de probă care evidențiază tipul documentelor pe care instituția le poate analiza și anexa pentru a demonstra gradul de îndeplinire a standardelor de calitate. Ca și în cazul criteriilor, lista elementelor probatorii prezentată în acest document nu este obligatorie, ci ilustrativă.

109. Apoi este anexată lista indicatorilor propusă de ARACIS pentru instrumentul de informare INFO-TOOL, drept o bază adecvată pentru documentarea îndeplinirii standardelor de calitate.

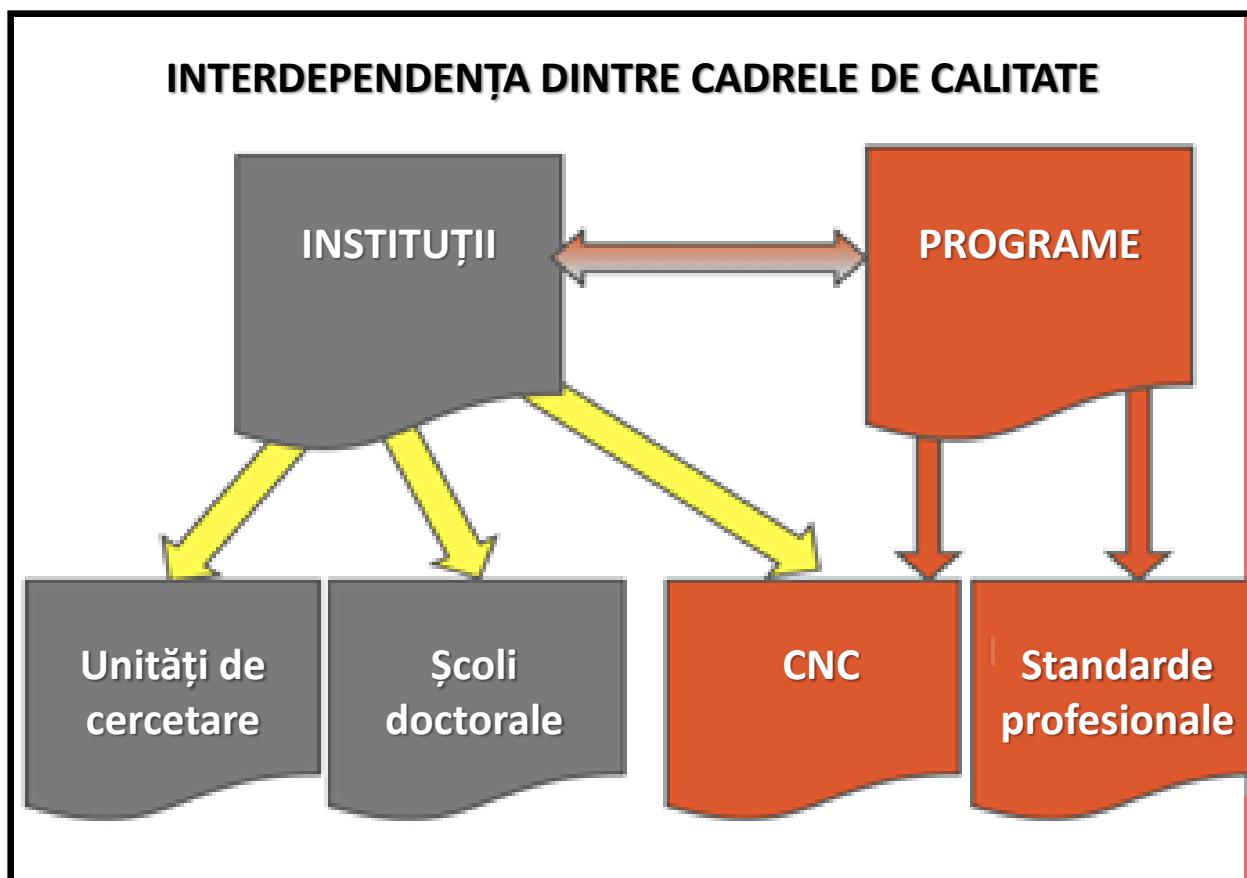
110. Trebuie reținut că manualul pentru asigurarea internă a calității va prezenta în detaliu modul de realizare a autoevaluării și de utilizare a acestor standarde de calitate pentru evaluarea instituțională.

Interacțiunea dintre diferitele cadre de evaluare

111. Standardele de asigurare a calității pentru evaluarea instituțională reprezintă cadrul general pe care instituția trebuie să îl utilizeze în vederea autoevaluării întregii instituții, iar evaluatorii externi pentru evaluarea derulată de ARACIS.

112. Există standarde de calitate specifice pentru programele de studiu, furnizate de ARACIS. Acestea se referă la standardele profesionale (definite de experți români în domeniu și de standardele internaționale pentru profesii reglementate, de exemplu învățământul medical), dar și la Cadrul Național al Calificărilor. Vor exista de asemenea standarde de calitate specifice școlilor doctorale și unităților de cercetare, care vor detalia standardele de calitate aferente activităților de cercetare. Standardele de asigurare a calității pentru evaluarea instituțională se axează pe politicile instituționale și nu pe evaluarea laboratoarelor, cercetătorilor sau studiilor doctorale.

113. Standardele de asigurare a calității pentru evaluarea instituțională sunt compatibile cu orice cadru. De asemenea, respectă standardele europene pentru asigurarea calității, pe care trebuie să le îndeplinească orice instituție dintr-o țară semnatară a procesului Bologna.

114. Principalele obiective urmărite prin revizuirea cadrului de calitate au rolul de a sprijini instituția de învățământ superior în stimularea asigurării interne a calității, în beneficiul îmbunătățirii continue a calității și sporirii relevanței asigurării externe a calității realizată sub supravegherea ARACIS. Standardele de calitate pentru evaluarea instituțională au fost concepute și structurate pentru a declanșa responsabilizarea comunității academice, a experților externi și a ARACIS.

Terminologia utilizată pentru standardele de calitate

115. În cadrul **Metodologiei** se utilizează terminologia și conceptele stabilite în temeiul Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările ulterioare; metodologia va fi dezvoltată în continuare de ARACIS, în

conformitate cu dispozițiile legale, în vederea consolidării naturii practice a acestora, pentru a servi mai bine beneficiarii în legătură cu activitățile realizate de IIS și cerințele concrete ale acestora.

116. Terminologia prezentată în continuare este utilizată în sensul unei înțelegeri comune a standardelor de calitate pentru evaluarea instituțională. În prezentul cadru este inclus un Glosar de termeni.

Domeniul	Domeniile reprezintă zone majore ale sistemului de asigurare a calității care fac obiectul evaluării.
Standard	Standardele indică nivelul preconizat al cerințelor și condițiilor pe baza cărora se evaluează calitatea sau care trebuie atins de instituțiile de învățământ superior și de programele de studii oferite de acestea, în vederea acreditării sau certificării. Pentru a aprecia în mod corect dacă un anumit standard de calitate este sau nu îndeplinit, respectivul standard trebuie să fie formulat în mod clar și explicit și corelat la criterii specifice, care pot fi împărțite în indicatori/linii directe (cu un caracter operațional sporit).
Criterii/ orientări (conform formulării Standardelor SDL europene)	Criteriile constituie linia de control/îndrumare care determină realizarea/îndeplinirea standardelor. Criteriile detaliază cerințele și condițiile care trebuie îndeplinite pentru realizarea standardului și furnizează baza cantitativă și calitativă a formulării unei concluzii evaluative.
Dovezi	Dovezile sunt datele utilizate pentru a determina nivelul de performanță al unui standard, care reprezintă nivelul acceptabil de performanță. Dovezile pot fi calitative sau cantitative. Dovezile trebuie colectate cu regularitate. Pentru a face acest lucru, instituția este încurajată să furnizeze date empirice, de exemplu prin crearea unui sistem statistic.

2.1. Domenii, standarde și criterii

D1. Strategie și guvernare

117. **S1.1_Viziunea și planul strategic elaborate de instituție corespund misiunii urmărite de aceasta. Instituția dispune de politici, procese, proceduri și instrumente adecvate pentru a-și îndeplini misiunea și pentru a-și implementa planurile strategice.**

Criterii

1. Instituția și-a stabilit și publicat declarația de misiune.
2. Strategiile și politicile instituției respectă declarația de misiune organizațională.
3. Strategia instituției poate fi pusă în aplicare și în concordanță cu prioritățile de dezvoltare stabilite la nivel național.
4. Instituția asigură concordanța dintre strategia instituțională și strategiile la nivel de facultate/departament, în vederea prevenirii apariției conflictelor.
5. Instituția asigură egalitatea de șanse a diferitelor unități (facultate, departamente/catedre, programe de studii) din punctul de vedere al procesului de dezvoltare și îmbunătățire.
6. Instituția aplică și urmărește stabilirea unor mecanisme care asigură implementarea cartei de valori și buna funcționare a instituției.
7. Instituția are un plan de acțiune bazat pe priorități și defalcat pe indicatori de monitorizare.
8. Procesele de planificare și evaluare se realizează sistematic și sunt ample, integrate și adecvate pentru instituție.

9. Instituția a stabilit structuri de supraveghere și de evaluare internă.
10. Instituția monitorizează și evaluează periodic propriile misiuni, obiective și realizări, prin evaluarea relevanței acestora față de evoluția instituției și a mediului extern în care funcționează aceasta.
11. Instituția aplică un sistem de revizuire periodică a propriului plan de acțiune, care ia în considerare rezultatele evaluărilor.
12. Libertatea academică, diversitatea, cercetarea și procesul de predare, dar și responsabilitatea corporativă, sunt încurajate și sprijină îndeplinirea misiunii și scopului instituției.

În ce mod trebuie să înțelegem standardul și criteriile de calitate?

Misiunea reprezintă viitorul probabil către care tinde instituția cu scopul de a-și îndeplini "rațiunea de a fi" în contextul orientărilor naționale din sistemul de învățământ superior din România.

Strategia instituției este elaborată în conformitate cu misiunea și scopul acesteia. Strategia stabilește obiective specifice (de exemplu să devină o universitate recunoscută de talie mondială, să formeze forța de muncă în beneficiul întreprinderilor locale, să permită studenților români să-și urmeze studiile în orice instituție europeană...).

În vederea implementării strategiei, instituția stabilește obiective de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung (de exemplu, îmbunătățirea mobilității internaționale, cu scopul de a da posibilitatea studenților români de a acționa în societăți globalizate și de a genera cooperarea internațională în sectorul de cercetare și de afaceri) și concepe planuri de acțiune pentru operaționalizarea acestora (de exemplu, Înființarea unui Oficiu Internațional care să furnizeze cursuri în domeniul lingvistic pentru orice student care pleacă/vine, să invite cadre universitare din străinătate și să stimuleze organizarea unui campus internațional). Obiectivele formulate de instituție sunt caracterizate de trasabilitate în ceea ce privește strategia generală și planurile de dezvoltare ale instituției.

Pentru a funcționa, instituția alocă resurse suficiente în vederea eforturilor de planificare și evaluare, și identifică surse de finanțare externă.

Instituția este capabilă să țină evidența implementării misiunii, strategiilor și planurilor de acțiune proprii, datorită unor mecanisme pe care le aplică (de exemplu, anchete pentru obținerea de feedback, întâlnire anuală cu reprezentanții comunității). Instituția evaluează impactul generat de strategia proprie și demonstrează îndeplinirea obiectivelor prin mijloace verificabile. Instituția dispune de documente care îi confirmă performanța în implementarea rezultatelor planificate.

Instituțiile se asigură că facultățile și departamentele/catedrele sunt tratate în conformitate cu reguli echitabile și cunoscute (de exemplu cu privire la alocarea bugetului). Instituția asigură punerea în aplicare a cartei de valori și are mecanisme de remediere a oricărei abateri înregistrate la nivelul persoanelor.

Instituția acordă atenție păstrării libertății academice și a instituit politici și mecanisme astfel încât: cadrele universitare să nu fie influențate sau lipsite de obiectivitate din cauza unor presiuni din afara propriilor activități.

Instituția demonstrează implicarea socială față de comunități, de exemplu prin furnizarea de servicii pentru oamenii nevoiași, utilizarea de echipamente în comun cu societățile comerciale de pe plan local.

118. **S1.2_Personalul, studenții și ceilalți factori interesați sunt implicați în procesul de elaborare și de implementare a strategiei instituției.**

Criterii

1. Personalul didactic universitar este implicat în procesul de dezbatere internă în conformitate cu procedurile instituționale prevăzute prin statut.

2. Sistemul de guvernare ține cont de opiniile și comentariile studenților, în calitate de parte interesată, în domeniile cu privire la care studenții au un interes direct și rezonabil (formare, probleme studențești).
3. Întregul personal – didactic și nedidactic – se implică activ în strategia instituției (elaborare, implementare, monitorizare și evaluare). Personalul cunoaște obiectivele stabilite de instituție și își desfășoară activitatea în vederea îndeplinirii acestora.
4. Factorii interesați externi (angajatori, experți, autorități...) sunt consultați și implicați în elaborarea strategiei instituționale sau a unei părți din aceasta (de exemplu strategia cu privire la internaționalizare).

În ce mod trebuie să înțelegem standardul și criteriile de calitate?

Există mecanisme de consultare și de includere a opiniilor exprimate de o gamă largă de factori interni și externi ai instituției, menite să îmbunătățească relevanța strategiei și să faciliteze implementarea acesteia. Instituția trebuie de asemenea să se asigure că strategia este un document viu și nu o declarație de intenție: actualizările periodice și comunicarea cu privire la progresul realizat reprezintă elemente esențiale în acest sens.

Instituția stimulează participarea studenților și oferă instruire în acest sens, astfel încât studenții să se poată implica în mod activ în structurile de guvernare și decizionale constituite la nivel de instituție, facultate și departament, dar și în cadrul organismelor consultative.

119. S1.3_Instituția contribuie la dezvoltarea socială, economică și culturală a teritoriului în care este amplasată și la nivel național²³.

criterii

1. Instituția are o bună reprezentare sau se implică în mod activ în activitățile realizate de asociațiile profesionale și în asocieri sau platforme didactice sau de cercetare.
2. Instituția se implică în mod activ și cu regularitate în derularea de inițiative socio-culturale la nivel local sau regional.
3. Personalul participă la inițiative de tip colaborativ realizate cu parteneri externi.
4. Instituția realizează, participă la, și gestionează proiecte de servicii de dezvoltare comunitară sau asistență socială pentru comunitate.
5. Proiectele de servicii, dezvoltare sau asistență socială sunt utilizate în mod activ în procesul de predare și generează impulsuri și idei de cercetare.
6. Studenții se implică în proiecte cu impact la nivelul societății pe plan local sau regional.

În ce mod trebuie să înțelegem standardul și criteriile de calitate?

Instituția este un factor generator de dezvoltare socio-economică și culturală în regiunea în care funcționează, dar și la nivelul întregii țări. Există mai multe modalități de a contribui la dezvoltare, care depășesc granița activităților de învățământ destinate studenților și activităților de cercetare. De exemplu, cadrele universitare cooperează cu inovatori, instituția oferă studenților cursuri de educație antreprenorială și instituția sprijină inițiativele de tip „incubator”. Se organizează stagii de formare profesională în administrația publică (de exemplu Facultatea de medicină organizează astfel de stagii în spitalele din zonă).

Studenților li se pot oferi stimulente pentru înființarea de ONG-uri sau pentru a participa la inițiative menite să le îmbunătățească nivelul de cunoștințe, competențele și simțul de responsabilitate și civic. Instituția se poate angaja în dezbateri organizate la nivel național, de exemplu, cu privire la societatea bazată pe gen sau la reglementarea migrației.

²³ Denumirea « regional » din respectivul cadru de evaluare. În consecință, termenul de regional s-ar putea referi la nivelul local (de exemplu municipalități).

Instituția acționează totodată ca actor cultural, care poate difuza și împărtăși cunoștințe și idei pe plan național și internațional.

120. **S1.4_Există o repartizare clară și transparentă a responsabilităților, atribuțiilor și autorităților între autoritățile competente/de conducere, organismele decidente și personal (academic și neacademic), în conformitate cu calificările preconizate.**

Criterii

1. Instituția dispune de structuri și organisme decizionale la toate nivelurile, fiecare dintre acestea funcționând cu structuri organizatorice specifice și autoritate și competențe proprii.
2. Personalul didactic universitar, personalul administrativ, studenții, etc. au posibilitatea de a participa la procesele de conducere și decizionale cu privire la planificare, alocarea resurselor, elaborarea programelor de studii și a programei de învățământ.
3. Facultățile și catedrele din cadrul instituției sunt coordonate.
4. Sistemul de management cuprinde mecanisme de planificare, dezvoltare și îmbunătățire continuă, evaluare a riscurilor, evaluare a activităților derulate de unități și a interacțiunii dintre acestea.
5. În cadrul instituției există o alocare clară a atribuțiilor personalului, iar responsabilitățile organismelor colegiale sunt delimitate. Instituția a stabilit un sistem transparent de informare și comunicare (internet, portaluri, email-uri etc.) cu studenții și factorii interesați.

În ce mod trebuie să înțelegem standardul și criteriile de calitate?

Instituția acționează pe baza unei organigrame, care cuprinde o descriere a atribuțiilor și responsabilităților personalului (academic sau nu) și studenților. Toate părțile implicate cunosc regulile procesului decizional.

Se organizează și moderează dezbateri și sunt prezentate procese verbale ale întâlnirilor. Transparența procesului decizional este esențială pentru buna funcționare a instituției și asigură atragerea comunității.

121. **S1.5_Studenții sunt implicați în procesele administrative și decizionale și sunt stimulați să contribuie la strategia și la conducerea instituției.**

Criterii

1. Studenții sunt reprezentați în organele de conducere ale instituției, în structurile de educație-cercetare și de servicii.
2. Consiliile Studenților exprimă opinii și formulează propuneri cu privire la toate aspectele de interes general ale instituției, de exemplu planuri de învățământ și programe de cercetare de studii, regulamente cu privire la studii, etc.
3. Instituția sprijină consiliile de studenți și le finanțează activitățile.

În ce mod trebuie să înțelegem standardul și criteriile de calitate?

Studenții sunt reprezentanți în mod efectiv, în conformitate cu reguli transparente. Există mecanisme prin care se asigură că vocea studenților contează în procesul decizional (de exemplu reprezentant al studenților la nivel de departament).

Instituția demonstrează modul în care este stimulată (de exemplu prin instruirea reprezentanților studenților) și recompensată (de exemplu prin credite) democrația în rândul studenților.

122. **S1.6_Instituția aplică o strategie de colaborare și de parteneriat deschisă la nivel regional, național, european și internațional.**

Criterii

1. Instituția stabilește prioritățile politicii de cooperare împreună cu factorii interesați relevanți de la nivel local, național sau internațional. Din grupul factorilor interesați ar putea face parte

instituții de învățământ superior, societăți comerciale, autorități publice și organizații ale societății civile.

2. Strategia de cooperare se reflectă în strategia de dezvoltare a instituției pe termen lung, dar și în strategiile de dezvoltare de la nivel regional, național și internațional.
3. Atunci când lansează noi programe de studii sau când elaborează proiecte de cercetare științifică, instituția ține cont de nevoile exprimate de economia și piața forței de muncă de la nivel regional.
4. Instituția colaborează cu partenerii regionali în cadrul de implementare a strategiei de cooperare.
5. Instituția colaborează cu alte instituții cu scopul de a furniza studenților servicii care îi sprijină în procesul educațional și de dezvoltare profesională și personală.
6. Obiectivele pe care instituția le-a stabilit cu privire la procesul educațional, de învățare, cercetare, internaționalizare, guvernanză și relația cu societatea corespund contextului național și regional.
7. Strategia instituției de dezvoltare a societății corespunde profilului instituțional. În schimb, profilul instituției cu privire la procesul educațional, de învățare, cercetare și servicii se încadrează în contextul național și internațional.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Instituția demonstrează că este orientată spre viitor și manifestă deschidere în sensul de a învăța, de la alți reprezentanți ai mediului academic, modalități de îmbunătățire optimă a programelor de studii și a activităților de cercetare. Instituția face alegeri cu privire la cooperare și mobilitate, precum și la zonele sau țările selectate și vede internaționalizarea ca un nivel care asigură calitatea programelor de studii și a activității de cercetare.

Deschiderea trebuie să se manifeste în paralel și la nivel local (comune, regiuni) în relația cu actorii socio-economici și cu alți furnizori de educație. Instituția aplică o strategie de a genera valoare adăugată din partea celorlalți și de a oferi sprijin astfel încât, împreună, aceștia să creeze sinergii. Instituția poate realiza o analiză-diagnostic la nivel teritorial și poate furniza expertiză de nivel înalt în multe domenii.

Ca și în cazul internaționalizării și cu scopul evitării dispersării, se impune existența unei strategii de cooperare pe plan local.

Instituțiile demonstrează că strategia de dezvoltare locală și internațională este în deplină armonie cu misiunea și cu strategia la nivelul întregii instituții, așa cum s-a prezentat mai sus.

Caseta 1 - Dovezi pentru standardul de calitate privind guvernanză și strategia

- Descrierea competențelor instituției în relația cu autoritatea de supraveghere;
- Structura organizatorică și alocarea responsabilităților în cadrul instituției;
- Organigrama instituției și a facultăților și departamentelor/catedrelor aferente;
- Misiunea și planul strategic al instituției de IS (inclusiv la nivel regional și internațional);
- Rapoarte intermediare cu privire la activitățile socio-culturale, diseminarea rezultatelor de cercetare științifică sau organizarea de dezbateri la nivel înalt;
- Descrierea metodelor de furnizare a informațiilor cu privire la activitățile realizate de instituția de IS, în funcție de grupul-țintă;
- Descrierea măsurilor instituite pentru actualizarea datelor;
- Descrieri tip cu privire la programele de studii și la mijloacele de susținere pentru prezentarea activităților;
- Raport anual;
- Rapoarte de evaluare externă;
- Pagina de internet.

D2. Sistemul de asigurare a calității

123. **S2.1_Un sistem de management al calității este conceput pe baza unor obiective, politici și proceduri clare, cu scopul de a promova o cultură de asigurare a calității și pentru a asigura calitatea activităților realizate de instituție (predare, cercetare, servicii în beneficiul societății).**

criterii

1. Politica de asigurare a calității integrează toate elementele componente ale activităților efectuate de instituție.
2. Politica de asigurare a calității este instituționalizată și operaționalizată sub formă de structuri și definită în mod clar sub forma unor mecanisme și metode adecvate, eficiente și eficace).
3. Sistemul de asigurare internă a calității se aplică la toate nivelurile instituției.
4. Instituția definește standarde de calitate pentru procesele sale esențiale și pentru produsele sau obiectivele pe care le utilizează sau implementează, mai ales în domenii precum predare, cercetare, internaționalizare, cooperare și servicii în beneficiul societății.
5. În procesul de elaborare și de implementare a politicii de asigurare a calității sunt implicați factorii interesați adecvați.
6. Instituția evaluează în permanență eficiența activităților de planificare și de evaluare pe care le efectuează cu scopul de a consolida procesul de implementare a politicii de asigurare a calității.
7. Informațiile colectate de către, sau de la, studenți, absolvenți, angajatori și alți factori interesați sunt utilizate pentru îmbunătățirea calității.
8. Instituția instaurează proceduri clare, controlate și împărtășite pentru procesele esențiale.
9. Acțiunile corective sunt implementate în mod sistematic atunci când, în urma evaluărilor sau reclamațiilor, sunt detectate disfuncții sau neconformități.
10. Instituția valorifică datele și analiza pentru a-și fundamenta deciziile.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Instituția demonstrează existența unui angajament instituțional cu privire la asigurarea calității (la nivel de direcție, decan, șefi de catedră), ceea ce dovedește că instituția își autoreglementează activitățile.

Instituția își definește propria strategie de asigurare a calității, care cuprinde componentele unui sistem de asigurare internă a calității menit să asigure:

- *Calitatea activităților realizate de instituția de învățământ superior;*
- *Dezvoltarea calitativă, pe termen lung, a acestor activități*
- *Promovarea dezvoltării unei culturi a calității.*

Sistemul de asigurare a calității este înglobat în strategia instituției și sprijină în mod eficient dezvoltarea acesteia. Periodic, instituția analizează relevanța propriului sistem de asigurare a calității și face ajustările care se impun. Instituția a stabilit o practică obișnuită de evaluare internă.

Instituția a instaurat mecanisme adecvate și alocă personal potrivit. Instituția a înființat o unitate de asigurare a calității la nivel instituțional și a alocat puncte focale pentru asigurarea calității în facultăți și departamente.

Colectarea de informații trebuie să servească scopului și să fie în folosul unei reflecții sau unei decizii, pentru că în caz contrar s-ar putea ca persoanele cărora li se solicită informații să nu aibă încredere în instituție (de exemplu, rezultatele anchetelor realizate de studenți trebuie să fie analizate și raportate).

Instituția își documentează în mod sistematic deciziile, fie ele strategice sau operaționale. Este esențial ca instituția să se asigure că o schimbare a strategiei rezultă în urma unei analize a situației (de exemplu, modificarea orientării țărilor avute în vedere pentru parteneriate internaționale, în urma analizei acordurilor de parteneriat în vigoare).

124. **S2.2_Instituția concepe și implementează politici care urmăresc menținerea și îmbunătățirea calității, în special din punctul de vedere al resurselor umane, al mediului de învățare (infrastructuri, echipamente) și al resurselor financiare.**

Criterii

1. Prin analiza nevoilor și mecanismele manageriale, instituția asigură resursele financiare necesare pe termen scurt și pe termen lung.
2. Instituția sau o parte a acesteia (facultate, departamente) efectuează cu regularitate evaluări cu privire la guvernanta și management, politici educaționale, cercetare, internaționalizare, cooperare și servicii în beneficiul societății și ia deciziile care se impun.
3. Cu privire la managementul resurselor umane, instituția a definit, selectat și furnizat resurse umane și instrumente adecvate.
4. Instituția asigură și administrează spații adecvate pentru desfășurarea programelor de studii și activităților de cercetare, în conformitate cu misiunea și strategiile proprii.
5. Instituția pune la dispoziția studenților și personalului toate resursele necesare pentru activitățile de formare și cercetare (acces la documentație, programa de studii ...)
6. Infrastructura IT este gestionată în mod eficient și menținută în permanență în bună stare de funcționare.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Asigurarea calității ar trebui să fie dedicată aspectului organizatoric și financiar al activităților de predare, învățare și cercetare. Acest aspect este prioritar pentru instituțiile din România întrucât, în caz contrar, multe dintre standardele de calitate nu vor putea fi îndeplinite atât timp cât resursele nu sunt corect gestionate și îmbunătățite.

Instituția generează venituri suficiente, iar bugetul acesteia este planificat în mod clar și transparent și acoperă toate costurile suportate. Repartizarea resurselor financiare și utilizarea acestora se realizează în conformitate cu regulile și standardele procesului de programare bugetară și de gestionare a finanțelor publice. Instituția înființează structura specială responsabilă pentru gestiunea financiară și pentru implementarea politicii financiare. Instituția aplică o politică transparentă de repartizare a resurselor financiare. Instituția analizează indicatorii aferenți monitorizării procesului de implementare a politicii financiare.

Mediul de învățare trebuie să corespundă misiunii și strategiilor instituției. De exemplu, introducerea învățării pe bază de proiect va presupune aranjamente speciale din punctul de vedere al sălilor de curs; încurajarea mobilității de intrare va necesita sprijin dedicat acordat studenților străini.

Caseta 2 - Dovezi pentru standardul de calitate privind asigurarea calității

- Declarații de politică cu privire la AC;
- Documente care evidențiază modul de implementare a Standardelor SDL europene, Partea I;
- Componenta și raportul de activitate al unității responsabile cu asigurarea calității;
- Descrierea măsurilor introduse cu scopul de a asigura o bună înțelegere cu privire la procesele și rezultatele procesului de asigurare a calității;
- Descrierea sistemelor de colectare și analiză a datelor (responsabilități, indicatori, resurse tehnice etc.);
- Exemple de utilizare sistematică a datelor cantitative și calitative generate de sistem;
- Legislația și regulamentele prin care sunt înființate organismele participative și sunt stabilite termenele și condițiile de funcționare a acestora;
- Procesele aferente numirilor în roluri de conducere de nivel superior;
- Exemple de fișe de post detaliate;
- Documente care explică în detaliu procesele decizionale;
- Exemple de schimbări operate cu privire la procesele organizatorice și decizionale în urma monitorizării obiectivelor strategice;
- Descrierea resurselor puse la dispoziția organismelor participative și a reprezentanților acestora (spații, resurse, canale de comunicare internă și externă, sprijin administrativ, îndeplinirea obligațiilor etc.).

D3. Curricula

125. **S3.1_Instituția se asigură că programele de studii noi și existente reflectă nevoile societății și sunt în permanență adaptate la dezvoltarea societală, la cerințele și la continua schimbare manifestate pe piața forței de muncă la nivel național, regional și internațional, precum și la nevoile societății.**

criterii

1. Instituția are o strategie globală, iar obiectivele privind calificarea pentru programul de studii au fost stabilite în conformitate cu aceasta. Au fost respectate cerințele legale stabilite la nivel național cu privire la stabilirea programului de studii.
2. Programele de studii sunt elaborate astfel încât studenților să li se ofere oportunități de angajare și de dezvoltare profesională și personală și au fost documentate pe baza unui studiu de fezabilitate sau în altă modalitate care reflectă nevoile prezente și viitoare ale pieței forței de muncă și ale societății.
3. Abordarea bazată pe rezultatele învățării este implementată progresiv la nivel de program de studii.
4. Programele de studii reflectă nevoile exprimate pe piața forței de muncă și precizează competențele pe care trebuie să le dobândească studenții.
5. Programele de studii au scopul de a le oferi studenților cunoștințe de specialitate și interdisciplinare, dar și competențele de ordin profesional, metodologic și general.
6. Instituția colaborează cu mediul socio-economic cu scopul de a extrage nevoile acestuia și îmbunătățește periodic conținutul programului de studii.
7. Instituția asigură un mediu de învățare adecvat (fizic și virtual), inclusiv spații și echipamente.
8. Instituția aplică un mecanism și un proces specific pentru introducerea de noi programe de studii (elaborare, validare, revizuire).
9. Instituția evaluează cu regularitate, utilizând mecanisme specifice, obiectivele, conținutul și modalitățile de furnizare a programelor de studii, dar și evaluarea efectuată de studenți cu privire la programele de studii și impactul acestora asupra procesului de învățare la nivelul studenților. Instituțiile evaluează schimbările apărute pe piață și corelația dintre cerințele locului de muncă și formarea profesională asigurată, furnizând dovezi cu privire la succesul studenților, la eficacitatea programelor de studii și la experiența personalului.

În ce mod trebuie să înțelegem standardul și criteriile de calitate?

Programul de studii urmărește obiective specifice din perspectiva calificărilor.

Aceste obiective acoperă aspecte de ordin profesional, extraprofesional sau interdisciplinar și se referă în special la domeniul competențelor academice, competențelor necesare pentru ocuparea unui loc de muncă calificat, abilităților de angajament social și a celor privind dezvoltarea personală.

În consecință, instituția trebuie să demonstreze modalitatea în care sunt realizate procesele de concepție, actualizare și implementare a programului în conformitate cu aceste obiective. De exemplu, modalitatea în care reprezentanții mediului academic și angajatorii conlucrează la elaborarea modulelor de predare și la supravegherea stagiilor de formare profesională.

Instituția explică modul în care mobilizează în mod concret factorii interesați externi relevanți, inclusiv potențialii angajatori și absolvenți, prin intermediul unui dialog permanent pe marginea programelor de studii, inclusiv a obiectivelor, conținutului și rezultatelor acestora.

126. **S3.2_Instituția se asigură că programele de studii au un caracter adecvat din punctul de vedere al nivelului (studii de scurtă durată/ Licență/ Masterat/ Doctorat, profesional, învățare pe tot parcursul vieții), al conținutului academic și al calității educaționale, care sprijină procesul de învățare în rândul studenților și îndeplinirea obiectivelor programelor de studii.**

criterii

1. Programele de studii sunt oferite în conformitate cu Procesul Bologna, în cicluri succesive, în sistemul: licență, masterat, doctorat și asigură continuitatea conținutului programelor de studii la diferitele niveluri (licență, masterat, doctorat, învățământ suplimentar), pe baza interdependenței disciplinelor și a transversalității.
2. Curriculumul este organizat astfel încât să faciliteze un parcurs lin al studenților (de exemplu, modularizare, recunoașterea studiilor anterioare).
3. Programele de studii sunt concepute astfel încât să faciliteze mobilitatea studenților și să asigure transferul și recunoașterea creditelor.
4. Instituția oferă programe de studii specifice (de exemplu, specializări de scurtă durată) ca formă de învățare pe tot parcursul vieții.
5. Programele de studii sunt organizate cu scopul de a satisface nevoile diferitelor categorii de studenți, de exemplu:
 - Studenți în programe cu frecvență redusă
 - Studenți cu dizabilități sau care se confruntă cu probleme specifice.
 - Studenți care sunt deja angajați (unii dintre aceștia în domenii diferite de cele pentru care au obținut diploma de master) și care mențin locul de muncă după absolvire.
 - Studenți maturi care doresc să studieze în alt scop decât cel profesional (de exemplu, pentru a-și finaliza studiile, din curiozitate, dezvoltare personală, etc.)
6. Instituția utilizează o gamă de metode de evaluare adecvate cu scopul de a evalua experiența de învățare acumulată de studenți (teoretic, practic, cunoștințe, competențe, competențe transversale, etc.), programul de învățământ, metodologia de predare.
7. Instituția menține și garantează calitatea învățământului la distanță (mod de furnizare, evaluare).

În ce mod trebuie să înțelegem standardul și criteriile de calitate?

Instituția trebuie să demonstreze modul în care programul de studii este direcționat către nivelul corect. Studenții și angajatorii nu trebuie induși în eroare din punctul de vedere al nivelului de studii dobândit.

Cadrele universitare trebuie să fie recrutate și formate astfel încât să ofere educația și sprijinul de care studenții au nevoie pentru a înregistra un succes.

127. **S3.3_Instituția se asigură că dispune de capacitatea de a derula programele de studii în mod eficient din punctul de vedere al resurselor umane și al mediului de învățare).**

Criterii

1. Programele de studii sunt planificate în mod eficient și clar, conținutul și activitățile programului fiind comunicate cu suficient timp înainte.
2. Activitățile de predare se derulează în mod eficient, într-un context potrivit (de exemplu, mărimea grupelor, infrastructuri cu timp de învățare adecvat.
3. Calificările personalului didactic corespund nivelului și cerințelor procedurilor de calificare academică pentru programele de studii.
4. Metodele de predare sunt evaluate și adaptate cu regularitate. Instituția are și aplică metode de evaluare internă. Instituția efectuează o analiză a resurselor pentru noile programe de studii (săli de curs, laboratoare, calculatoare, resurse financiare, materiale didactice, calitatea personalului, etc.)
5. Instituția a stabilit un sistem de evaluare a cadrelor didactice care apreciază calitatea competențelor pedagogice și promovează spiritul de emulație.
6. Instituția garantează asigurarea de resurse didactice adecvate și ușor accesibile. De asemenea, studenții beneficiază de sprijin adecvat din partea cadrelor didactice.
7. Instituția se asigură că furnizează studenților oportunități sistematice, substanțiale și secvențiale de dobândire a unor aptitudini și cunoștințe importante. Este angajată activ pentru a îmbunătăți aptitudinile studenților, pe baza unor inspecții în teren, a unor sondaje în rândul tuturor factorilor interesați.

În ce mod trebuie să înțelegem standardul și criteriile de calitate?

Instituția se asigură că numărul de cadre didactice și calificările acestora corespund nevoilor care decurg din programele de studii, nu numai de ordin academic, dar și corespunzătoare altor dimensiuni, de exemplu consilierea studenților, sprijin pentru înregistrarea unor succese. Există o politică de resurse umane care este cunoscută tuturor cadrelor didactice.

Instituția dispune de o politică, de finanțare și de mecanisme pentru a asigura dezvoltarea profesională a personalului.

În prezent, procesul de predare și învățare pentru studenți trebuie avut în vedere în sens larg, incluzând dobândirea de cunoștințe nedidactice (de exemplu, atitudini sociale) și spirit antreprenorial. Instituțiile ar putea dori să includă valori și principii precum integritatea, respectul pentru ceilalți, atitudinea pozitivă de gen, schimbări climatice-mediu de învățare protectiv, anti-radicalism...

128. **S3.4_Pentru fiecare program de studii sunt stabilite obiective și informații clare, care sunt comunicate studenților și factorilor interesați.**

Criterii

1. Rezultatele preconizate ale învățării descriu în mod demonstrabil nivelul programului de studii (diplomă de studii postliceale de doi ani, diplomă de licență sau diplomă de master), precum și orientarea acestuia (profesional sau academic).
2. Instituția se asigură că modulul dispune de un conținut care corespunde nivelului de studii (studii de licență, masterat sau doctorat) și rezultatelor preconizate ale învățării. Instituția stabilește obiectivele procesului de învățare și cerințele aferente fiecărui program și le comunică studenților.
3. Rezultatele preconizate ale învățării au fost transpuse în mod adecvat în obiective educaționale cuprinse în programa de învățământ.
4. Se utilizează ECTS, iar punctele de credit corespund rezultatelor preconizate ale învățării și volumului de studiu aferent studenților.
5. Rezultatele preconizate ale învățării corespund perspectivelor regionale, naționale sau internaționale ale cerințelor stabilite în prezent la nivel de domeniu profesional și disciplină, din punctul de vedere al conținutului programului. În măsura posibilului, rezultatelor preconizate ale învățării sunt în concordanță cu legislația și regulamentele relevante.
6. Rezultatele preconizate ale învățării sunt evaluate periodic.
7. Programa de învățământ (curriculum) permite studenților să stăpânească competențe de cercetare sau profesionale adecvate (de ordin profesional sau academic).
8. Fezabilitatea programului de studii este garantată, reprezentând o proporție adecvată din volumul de studiu al studenților.
9. Mediul de predare-învățare încurajează studenții să joace un rol activ în crearea propriului proces de învățare (abordare centrată pe student). Concepția mediului de învățare corespunde filozofiei educaționale a instituției.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Studenții trebuie să știe în mod clar ce pot obține prin urmarea programelor de studii. Angajatorii trebuie să înțeleagă modul în care programele de studii se corelează cu nevoile proprii.

Personalul didactic universitar trebuie să se asigure că abordarea centrată pe student este o realitate în cadrul concepției programelor de studii /cursurilor predate, dar și în cadrul pedagogiei și evaluării studenților.

Ghidul Utilizatorului pentru sistemul european ECTS furnizează exemple relevante și concrete privind îmbunătățirea acestui standard de calitate.

Caseta 3 - Dovezi pentru standardul de calitate privind programa de învățământ (curriculum)

- Descrieri ale proceselor de evaluare privind programa de învățământ;
- Exemple de rapoarte de autoevaluare și de evaluare externă;
- Descrierea condițiilor-cadru și a măsurilor adoptate cu scopul de a îmbunătăți calitatea programei de învățământ și exemple de îmbunătățiri realizate în urma evaluărilor;
- Reguli cu privire la validarea rezultatelor învățării și la acordarea diplomelor în raport cu CNC și exemple de diplome acordate;
- Rapoarte de activitate la diferite niveluri ale instituției, cu privire la implementarea programelor de studii și la modificările aduse acestora;
- Rapoarte de acreditare întocmite de ARACIS sau de alt organism de AC;
- Descrierea proceselor care garantează legătura dintre predare și cercetare, dar și cu schimbările apărute în societate și în domeniile profesionale;
- Documente privind angajamentul financiar al autorității locale competente;
- Rapoarte de audit financiar;
- Reguli pentru întocmirea bugetelor și utilizarea fondurilor;
- Documente care garantează utilizarea pe termen lung a infrastructurii;
- Date statistice cu privire la rata de supraveghere a personalului și studenților;
- Exemple de contracte;
- Descrierea programului (pagini de internet, pliante) pentru studenți;
- Exemple de suplimente la diplomă;
- Reglementări pentru promovarea și continuarea educației și formării profesionale;
- Descrierea organizațiilor și măsurilor prin care se oferă consiliere și asistență;
- Exemple de fișe de post detaliate;
- Regulamente cu privire la conferințe științifice;

D4. Procesul de predare, învățare și evaluare

129. **S4.1_Procesele de structurare, elaborare, evaluare, implementare, monitorizare și revizuire a programului de studii respectă legislația dar și viziunea și strategia instituției.**

Criterii

1. Profesionalismul și caracterul suficient al resurselor umane sunt garantate la nivelul programului de studii și asigură implementarea cu succes a acestuia.
2. Procesul de recrutare și de numire a cadrelor didactice este adecvat. Sunt luate în considerare legăturile interdisciplinare cu alte programe de studii.
3. Este garantat caracterul suficient, din punct de vedere calitativ și cantitativ, al echipamentelor și spațiilor necesare pentru implementarea cu succes a programului.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Instituția demonstrează că programele de studii sunt monitorizate și adaptate situației cu care se confruntă studenții. Uneori, programele sunt concepute și puse în practică de cadrele didactice universitare fără a fi corelate cu misiunea și strategia instituției.

Prin acest standard de calitate se asigură că programele de studii sunt pe deplin adaptate la strategia instituțională și respectă regulamentele stabilite la nivel național.

130. **S4.2_Instituția stabilește și utilizează mecanisme prin care se asigură că rezultatele (privind procesul de învățare, ocuparea forței de muncă și gradul de satisfacție a diferitelor grupuri de interes) pot fi măsurate, analizate și valorificate în sensul îmbunătățirii calității programelor de studii**

Criterii

1. Instituția deține o procedură de asigurare a calității și asigură calitatea procesului de predare-învățare, indiferent de modul și locul în care se realizează. Educația continuă, educația

virtuală, învățământul la distanță sau programarea schimburilor sunt integrate în mod clar în politica educațională și în sistemul de evaluare a instituției.

2. Instituția a creat mecanisme specifice de asigurare a calității pentru învățământul la distanță:
 - Capacitățile didactice în raport cu respectivul conținut și cu forma de predare la distanță;
 - Capacitățile didactice pentru crearea interactivității între studenți și cadre universitare,
 - Cerințele organizatorice necesare unei implementări fără probleme,
 - Întrevederi față-în-față pentru a furniza o orientare generală și o introducere cu privire la materialele de curs, la începerea cursului; pentru aspectele dificile ale cursului; pentru anumite activități de revizuire destinate studenților.
 - Sistem de examinare cu o calitate garantată.
3. Instituția monitorizează și evaluează periodic implementarea propriilor programe de studii, pentru a se asigura că acestea îndeplinesc obiectivele atribuite și că satisfac nevoile studenților și ale societății.
4. Instituția a stabilit indicatori prin care evaluează studenții în permanență și asigură o evaluare eficientă a rezultatelor învățării. Rezultatele obținute fac obiectul unui proces permanent de monitorizare și documentare.
5. Instituția încurajează studenții să furnizeze *feedback* și utilizează acest *feedback*. Studenții sunt implicați în evaluarea conferențiarilor și în implementarea programelor de studii. Calitatea poate fi măsurată în mod sistematic prin mecanisme de anchetă cu scopul de a menține tabloul indicatorilor.
6. Calitatea programelor de studii se evaluează și cu ajutorul datelor statistice cu privire la gradul de angajare al absolvenților participanți la programul de studiu relevant.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Completând standardul de calitate de mai sus, prin aceste standarde se asigură că instituția deține capacitatea de a implementa programul de studii la cel mai înalt nivel de calitate și se monitorizează acest proces de implementare. Riscurile sunt anticipate iar abaterile și aspectele depășite sunt abordate în mod corespunzător, astfel încât să se garanteze rezultatele învățării și utilitatea supremă a programului.

Cadrele didactice, studenții și factorii externi au un cuvânt de spus în monitorizarea și adaptarea programelor.

În prezent, se așteaptă stabilirea de cerințe de calitate specifice pentru cursurile aferente învățământului la distanță.

131. **S4.3_Instituția dispune de mecanisme prin care se asigură că angajarea, gestionarea și dezvoltarea profesională a cadrelor sale didactice se realizează în condițiile oferirii garanțiilor necesare pentru a asigura că respectivele cadre au capacitatea de a îndeplini funcțiile care le revin.**

Criterii

1. Instituția prezintă public organigrama.
2. Instituția aplică un mecanism robust, corect și transparent pentru recrutarea personalului.
3. Sarcinile și responsabilitățile personalului corespund calificărilor și experienței acestora.
4. Personalul își cunoaște sarcinile și contribuie la îmbunătățirea strategiei și activităților instituției.
5. Numărul personalului angajat este adecvat în sensul dezvoltării tuturor activităților în curs și activităților planificate ale instituției.
6. Instituția urmează un plan de formare stabilit în conformitate cu prioritățile definite în proiectul de dezvoltare.

7. Instituția organizează activități sociale și promovează dialogul social.
8. Instituția aplică o politică de asigurare de viață și sănătate.
9. Instituția se angajează în implementarea politicilor de integrare cu privire la personalul propriu.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Există regulamente în vigoare pentru recrutarea de personal didactic și administrativ; aceste regulamente sunt clare și transparente, promovând egalitatea de șanse și recunoașterea în funcție de calificare și experiență.

Instituția stabilește criterii și proceduri de recrutare a personalului prin regulamentul său intern. Instituția afișează criteriile de angajare pentru fiecare post vacant. Instituția acordă prioritate recrutării de cadre didactice universitare calificate din universități recunoscute la nivel internațional. Instituția aplică o politică de angajare cu normă redusă în funcție de nevoi. Instituția aplică o politică de promovare a cadrelor didactice universitare angajate cu normă întreagă, cu normă redusă, invitat sau angajat pe bază de contract.

Instituția ar putea implica personalul în organizarea unei zile de informare, prin pregătirea de broșuri informative. Instituția aplică o politică de favorizare a integrării personalului propriu în viața socială.

132. **S4.4_Instituția asigură calitatea programelor de schimb și a mobilității internaționale (studenți, profesori, personal) și promovează mobilitatea la toate nivelurile. Pentru mobilitate se aplică mecanisme specifice de asigurare a calității.**

Criterii

1. Programul de studii are o structură modulară corelată la Sistemul european de acumulare și transfer al creditelor de studii (ECTS), precum și un sistem de examinare asociat cursurilor. Studenților li se pun la dispoziție descrieri ale modulelor, care conțin toate informațiile, în mod deosebit cu privire la conținutul și rezultatele învățării, metodele didactice, volumul de studiu și condițiile prealabile pentru alocarea de credite.
2. Combinarea și succesiunea modulelor programului respectă obiectivele programului din punctul de vedere al calificării.
3. Decalajele de mobilitate (schimburi), dacă sunt incluse într-un program, sunt integrate în programele de învățământ. Se evidențiază sfera de cuprindere și forma acordurilor de cooperare corelate programului, inclusiv cu privire la acordurile cu entități naționale și internaționale, instituții de învățământ superior, societăți comerciale și alte organizații.
4. Creditele acordate într-o instituție de învățământ superior din străinătate în cadrul unui acord reciproc sunt transferate fără evaluare.
5. Instituția promovează programele de schimb și mobilitatea internațională în rândul studenților și a personalului didactic și nedidactic.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

În acest caz, instituția demonstrează modul în care programele sale de studii sunt concepute astfel încât să faciliteze mobilitatea - de intrare și de ieșire - a studenților. Mobilitatea s-ar putea extinde pentru a cuprinde personalul didactic și nedidactic.

Instituția se asigură că acele credite acordate acasă sau în străinătate sunt acumulate și transferate, prin echivalarea unor părți din programul de studii sau a întregului program de studii, în sensul dreptului de a continua studiile în același program sau într-un program similar de studii în cadrul unei instituții omoloage.

Ghidul Utilizatorului pentru sistemul european ECTS furnizează exemple relevante și concrete privind îmbunătățirea acestui standard de calitate.

133. **S4.5_Instituția îndeplinește criteriile de calitate specifice programelor comune.** Declarația include o gamă de standarde de calitate care sunt deja stipulate în standardele de calitate pentru evaluarea instituțională din România. Criteriile specifice pentru programul comun, aplicabile instituțiilor de învățământ superior din România, sunt enumerate în continuare.

Criterii

1. Recunoașterea calificării și a perioadelor de studii (inclusiv recunoașterea antecedentelor educaționale - RPL) se va aplica în conformitate cu dispozițiile Convenției de la Lisabona cu privire la recunoașterea atestatelor și a documentelor auxiliare.
2. Instituțiile se asigură că un program de studii universitare de licență comun va presupune în mod normal un volum de studii total de 180-240 credite ECTS. Unui program comun de studii universitare de master îi corespund în mod tipic 90-120 credite ECTS. Instituția monitorizează volumul de studii și durata medie de finalizare a programului.
3. Instituțiile convin cu entități străine asupra termenelor și condițiilor aplicabile programului comun, prin intermediul unui acord de cooperare care include următoarele aspecte:
 - a. Denumirea diplomelor acordate la finalul programului;
 - b. Modalitatea de coordonare și responsabilitățile partenerilor implicați din punctul de vedere al gestionării și organizării financiare (inclusiv finanțarea, partajarea costurilor și veniturilor, etc.)
 - c. Procedurile de admitere și selecție a studenților;
 - d. Mobilitatea studenților și a cadrelor didactice (organizarea de dinaintea, din timpul și ulterior mobilității);
 - e. Regulile de examinare, metodele de evaluare a studenților, recunoașterea creditelor și procedura de acordare a diplomei la nivelul consorțiului.
4. Instituția se asigură că diploma se încadrează în sistemul de diplome de studii în învățământ superior aplicat în țările în care funcționează.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Programele comune nu reprezintă un amalgam de unități de predare provenite din programe și instituții diverse. Este vorba de un program consistent, oferit în comun de instituții care încheie un parteneriat în cadrul unui consorțiu ce urmărește aceleași obiective și aplică aceleași reguli.

Prin aplicarea criteriilor de mai sus se asigură că instituția din România care s-a angajat într-un program comun își îndeplinește rolul privitor la asigurarea calității în cadrul consorțiului.

134. **S4.6_Instituția oferă oportunități pentru nevoile educaționale și profesionale ale oricărui student de a urma, de a înceta și de a relua programele de studii.**

Criterii

1. Programele permit trecerea progresivă de la primul către al doilea ciclu de studii.
2. Programele asigură finalizarea cu succes a primului ciclu și admiterea în al doilea ciclu.
3. Programele de studii din primul ciclu furnizează studenților cunoștințe de bază, metode și principii științifice generale și competențe specifice.
4. Instituția îndrumă studenții care doresc să schimbe programele de studii și documentează acest proces.
5. Există mecanisme adecvate prin care se asigură parcursul profesional și se recunosc studiile anterioare.
6. Studenții sunt informați și îndrumați cu privire la oportunitățile pe care le au pentru transferul programelor de studiu sau al creditelor primite în timpul studiilor.
7. Creditele acordate în orice instituție de învățământ superior în cadrul unui acord reciproc sunt transferate fără evaluare. Instituția oferă oportunități de transfer al creditelor acordate acasă sau în străinătate, prin echivalarea unor părți din programul de studii sau a întregului

program de studii, în sensul dreptului de a continua studiile în același program sau într-un program similar de studii în cadrul unei instituții omoloage.

8. Programele cu profiluri speciale (de exemplu dual, cu frecvență redusă, ocupațional, învățământ la distanță) iau măsuri adecvate (de exemplu, acces la o platformă online de învățământ la distanță) pentru a le oferi studenților o educație rezonabilă și proporțională.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Studenților li se permite să facă alegeri, să schimbe orientarea, să descopere noi oportunități de învățare și să valorifice experiența anterioară. Parcursul educațional nu mai este de tip monolit.

Pentru a permite o astfel de flexibilitate, instituția trebuie să introducă mecanisme adecvate, să informeze studenții, cadrele didactice și personalul nedidactic cu privire la existența acestora și să evalueze eficiența acestor mecanisme.

135. **S4.7_Instituția are o politică clară cu privire la evaluarea realizărilor studenților (realizări academice și stagii, dar și alte rezultate ale învățării acumulate în urma programelor de studii) și a acumulării și transferului de credite, astfel încât evaluarea să fie corectă, echitabilă, înțeleasă de studenți și conformă cu abordarea pedagogică a instituției.**

Criterii

1. Evaluarea este consecventă, se aplică în mod echitabil tuturor studenților și este efectuată în conformitate cu procedurile stabilite și comunicate.
2. Instituția demonstrează că studenții care au finalizat cu succes un program de studii au dobândit cunoștințele și au dezvoltat competențele în acord cu obiectivele programului. Metoda de evaluare permite studenților să demonstreze măsura în care au fost îndeplinite rezultatele preconizate ale învățării.
3. Studenții beneficiază de *feedback*, și, dacă este necesar, de îndrumare cu privire la procesul de învățare.
4. Studenții au drept de apel în eventualitatea apariției unei probleme; procedurile de contestare și de soluționare sunt explicate în mod clar.
5. Metodele de evaluare sunt evaluate cu regularitate din punctul de vedere al caracterului adecvat și al eficienței.
6. Studenții primesc un supliment la diplomă (un document care descrie cunoștințele și competențele dobândite de titularii diplomelor de învățământ superior) în care este explicată calificarea obținută, inclusiv rezultatele învățării, alături de contextul, nivelul, conținutul și stadiul studiilor finalizate cu succes și finalizate.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Criteriile și metodele de evaluare, alături de criteriile de evaluare, sunt reglementate și publicate în prealabil. Frecvența și organizarea sesiunilor de examinare sunt adecvate și proporționale.

Studenții au acces la punctajele obținute în urma examinării, cu respectarea principiului confidențialității.

O comisie înființată în conformitate cu regulile de examinare revizuieste contestațiile raportându-se la punctajele obținute în urma examenului.

136. **S4.8_Instituția aduce în prim plan și sprijină proiecte de inovare și excelență pedagogică cu scopul de a îmbunătăți gradul de integrare a absolvenților și de a consolida capacitatea de inovare, prin elaborarea de cursuri inovatoare și utile.**

Criterii

1. Instituția evaluează realizările personalului propriu, utilizând criterii clare și transparente.
2. Instituția încurajează formarea și promovarea personalului didactic universitar.

3. Instituția implică profesori străini în comitetele/comisiile care promovează personalul didactic intern.
4. Instituția dispune de o structură de sprijin care promovează îmbunătățirea continuă a predării. Personalul didactic este permanent instruit pentru îmbunătățirea actului didactic.
5. De asemenea, instituția oferă programe educaționale suplimentare pentru a asigura formarea continuă a personalului propriu și îmbunătățirea formării studenților.
6. Instituția dispune de mecanisme de sprijin pentru a putea experimenta în materie de predare.
7. Personalul academic, didactic, științific și administrativ este dedicat îmbunătățirii procesului de predare și de implementare a programelor de studii.

În ce mod trebuie să interpretăm standardul și criteriile de calitate?

Acest standard de calitate se referă la toate măsurile și stimulentele aplicate de o instituție cu scopul de a genera inovarea în procesul de predare-învățare și de a recompensa personalul care dă dovadă de implicare.

Aceste standarde se concentrează mai mult pe calitatea actului didactic și pe sprijinul acordat de cadrele didactice studenților pentru obținerea de rezultate, mai degrabă decât pe evaluarea performanței individuale a profesorilor, pe care fiecare instituție o realizează conform legislației.

Caseta 4 - Dovezi privind standardul de calitate aplicat în procesul de predare, învățare și evaluare

- Descrierea instrumentelor și proceselor de monitorizare aferente programului;
- Descrierea politicii privind evaluarea studenților, mecanismelor, regulamentelor;
- Descrierea mecanismelor de contestare (de exemplu Avocatul Poporului/Ombudsman) în eventualitatea conflictelor cu privire la evaluarea privitoare la studenți sau la promovarea personalului;
- Descrierea rezultatelor învățării și competențelor transversale din prezentarea programelor;
- Procesul de recrutare a personalului, scrisori de numire, contracte;
- Descrierea mecanismelor prin care studenților li se permite să participe în mod activ la conceperea proceselor educaționale;
- Descrierea parcursului profesional, a recunoașterii antecedentelor educaționale - RPL și a altor mecanisme prin care se asigură continuarea studiilor și posibilității de reorientare;
- Calcularea creditelor (ECTS);
- Strategia pentru internaționalizarea instituției;
- Reguli cu privire la mobilitate și măsuri de promovare a mobilității (de exemplu, servicii de sprijin, finanțare);
- Măsuri și instrumente pentru recunoașterea titlurilor și certificărilor;
- Reguli de admitere și alte documente de constituire a instituției;
- Reguli de examinare;
- Descrierea mecanismelor introduse cu scopul de a furniza informații cu privire la metodele de admitere și evaluare;
- Reguli cu privire la acordarea diplomelor.

D5. Sprijinul pentru cercetare

137. **S5.1_Instituția se asigură că proiectele de cercetare contribuie la și totodată garantează, realizarea unui nivel înalt de calitate științifică într-un domeniu de cercetare relevant.**

Criteria

1. Instituția se asigură că există o înțelegere comună cu privire la natura, rolul și obiectivele activității de cercetare.

2. Există standarde, proceduri și procese de aprobare a propunerilor de cercetare și a tezelor aferente, precum și pentru efectuarea și supravegherea studiilor de cercetare.
3. Există politici, sisteme și strategii de gestionare a activității de cercetare, infrastructură și resurse adecvate care sprijină personalul în derularea unor proiecte de cercetări inovatoare și publicarea rezultatelor cercetării;
4. Se aplică un proces eficient de monitorizare și de evaluare a sistemului de cercetare.
5. Instituția asigură respectarea normelor etice în domeniul cercetării.

138. S5.2_Instituția asigură dinamismul dezvoltării naționale și internaționale aferent propriei politici de cercetare, precum și valorificarea și diseminarea rezultatelor astfel obținute.

criterii

1. Instituția sprijină și recompensează participarea echipelor sau persoanelor la programele internaționale de cercetare și educație.
2. Instituția are capacitatea de a identifica și mobiliza interlocutori-cheie de tip instituțional, științific și socioeconomic și structuri-cheie de evaluare.
3. Instituția cunoaște potențialul uman, resursele materiale și financiare, dar și oportunitățile oferite de mediul de cercetare științifică de la nivel regional, național și internațional.
4. Instituția are o structură de monitorizare și prospectare a progreselor științifice și tehnologice din mediul său regional, național și internațional.
5. Instituția are o strategie relevantă, eficientă și cuprinzătoare de cooperare științifică, care este aliniată la strategia sa de internaționalizare.

139. S5.3_Activitățile de cercetare se bazează pe o strategie instituțională și pe un proces de programare.

criterii

1. Activitatea de cercetare se realizează în conformitate cu misiunea și strategia instituției și cu evoluțiile și aspectele importante manifestate la nivel internațional.
2. Viziunea și strategia în domeniul cercetării sunt elaborate în urma consultării cu intervenienții din cadrul instituției.
3. Prioritățile activității de cercetare corespund obiectivelor de poziționare a instituției.
4. Instituția organizează ateliere de lucru de reflecție strategică cu privire la propria politică de cercetare științifică și de inovare, utilizând expertiza externă specifică.

140. S5.4_Dacă este cazul, instituția promovează activitatea de cercetare și științifică prin procesul de predare aferent programelor de studii.

criterii

1. Instituția asigură crearea de echipe/grupuri de cercetare, laboratoare de cercetare, organizarea de ateliere de lucru, implicarea studenților în activitățile de cercetare; participarea personalului și studenților ((MSc / MBA / MA) în conferințe științifice.
2. Instituția asigură integrarea reciprocă a științei și a educației.
3. Instituția se asigură că lucrările de cercetare sau constatările acestora sunt integrate în procesul de învățare.
4. Intervenienții din domeniul cercetării sunt implicați în procesul educațional (editarea diplomelor, responsabilități educaționale și administrative (master, ED, rețele de formare, etc.).
5. Domeniile de formare sunt susținute de domeniul cercetării (conținutul modelului, intervenții de predare).

6. Instituția asigură tratamentul interdisciplinar în articularea domeniului de cercetare și a domeniului (domeniilor) educaționale.
7. Instituția are o politică de primire și supraveghere a studenților și doctoranzilor în interiorul unităților de cercetare.
8. Instituția asigură derularea fără probleme a studiilor universitare de doctorat și asigură condiții favorabile pentru dezvoltarea rețelei de cercetare.

141. S5.5_Instituția a stabilit structuri și mecanisme adecvate pentru sprijinirea, motivarea, evaluarea și recompensarea implicării în activitatea de cercetare.

criterii

1. Instituția stabilește structuri de cercetare pe bază de criterii care țin seama de prioritățile de cercetare, competențele științifice, potențialul uman și infrastructură.
2. Instituția încurajează evoluția structurilor de cercetare printr-o reflecție asupra tendințelor manifestate în mediul științific și promovează gruparea, recompunerea entităților existente sau apariția de noi structuri relevante.
3. Instituția monitorizează și evaluează politica și strategia de cercetare la nivel instituțional (sau la nivel de facultate sau departament/catedră).
4. Instituția a formulat dispoziții și mecanisme pentru coordonarea, monitorizarea și reglementarea propriilor entități de cercetare, programe de cercetare și inițiative sprijinite.
5. Instituția susține utilizarea autoevaluării *inter pares*, cu regularitate (de exemplu, înainte de reînnoirea acreditării).
6. Echipamentele științifice sunt utilizate în comun de diferite entități de cercetare ale instituției.
7. Instituția sprijină și recompensează performanța și randamentul în cercetare și pune în valoare impactul științific.

142. S5.6_Instituția a stabilit structuri și mecanisme adecvate pentru stimularea desfășurării și valorificării activității de cercetare.

criterii

1. Instituția utilizează evaluarea externă asupra sistemului și entităților sale de cercetare cu scopul de a identifica potențialul de cercetare și de a promova excelența în acest domeniu.
2. Instituția organizează periodic evaluarea studiilor universitare de doctorat. Rezultatele acestei evaluări constituie baza îmbunătățirilor realizate.
3. Instituția încurajează inovarea și apariția echipelor și programelor inovatoare.
4. Instituția are o strategie de comunicare internă și externă relevantă și adaptată diferitelor grupuri-țintă din domeniul cercetării.
5. Instituția dispune de o politică de promovare și de transfer a rezultatelor cercetării.

În ce mod trebuie să înțelegem standardul și criteriile de calitate?

În acest caz, standardul de calitate urmărește să arate modul în care instituția declanșează activitatea de cercetare, sprijină cadrele universitare și creează un mediu propice pentru cercetare. De multe ori, persoanele sau echipele din cadrul laboratoarelor derulează activități de cercetare în mare măsură independente, împiedicând realizarea unei politici științifice ambițioase și asigurarea vizibilității la nivel internațional.

Existența unei politici instituționale în domeniul cercetării ar sprijini consecvența activităților de cercetare, în beneficiul imaginii și reputației instituției în ansamblul său – permițând întregii comunități de studenți să culeagă beneficiile generate de o instituție angajată în activitatea de cercetare. Mai mult decât atât, acest standard este intens corelat cu strategia de internaționalizare, întrucât cercetarea, în mod intrinsec, este o activitate transfrontalieră.

Standardele de calitate cu privire la cercetare sunt valabile pentru orice instituție, inclusiv pentru acele instituții în care activitățile de cercetare sunt subdezvoltate sau pentru care cercetarea nu reprezintă o problemă. De obicei, un program de formare profesională nu are nevoie să fie îmbogățit cu activități de cercetare sau predat de cercetători de primă clasă, și nici de echipamente științifice. Cu toate acestea, tendința internațională manifestată în învățământul superior cu privire la cercetare, evidențiază beneficiile conectării procesului de predare la cercetarea aplicată sau la cercetarea gri.

Este posibil ca studenții să fie invitați să participe la o activitate bazată pe proiecte în cadrul unei societăți comerciale, iar această activitate să nu se materializeze cu un articol științific. Studenții s-ar putea implica într-un proiect de antreprenariat și ar putea crea o afacere din care să rezulte un brevet la care au contribuit cercetători și echipamente științifice. Cercetarea ar trebui așadar să fie avută în vedere într-un sens mai larg.

Caseta 5 - Dovezi pentru standardul de calitate privind sprijinul pentru cercetare

- Legislația de înființare a instituției de IS și de cercetare;
- Documente strategice cu privire la obiectivele științifice și de cercetare;
- Rapoarte destinate celor responsabili (rapoarte de management și operaționale, audituri financiare, etc.);
- Descrierea mecanismelor prin care se garantează că activitățile instituției de IS respectă misiunea, caracteristicile specifice și obiectivele strategice ale instituției (de exemplu, întocmirea și aprobarea planurilor de studii, direcționarea cercetării și priorităților către furnizarea de servicii);
- Descrierea mecanismelor prin care se garantează că se ține cont de competitori atunci când se pregătesc proiecte noi;
- Descrierea mecanismelor prin care se asigură că cercetarea este realizată în conformitate cu bunele practici internaționale;
- Repartizarea fondurilor în conformitate cu activitățile realizate;
- Descrierea mecanismelor prin care se garantează libertatea și independența activității de cercetare (de exemplu, regulamente privind fonduri asigurate de terți, servicii secundare furnizate de personalul academic, contracte de cercetare, contracte de sponsorizare, proceduri și linii directe pentru selecția și numirea personalului, descrierea termenelor și condițiilor prevăzute pentru raportarea abuzurilor).

D6. Studenții și sprijinirea acestora

143. S6.1_Cerințele pentru admitere și metodele de evaluare a studenților sunt clare, ușor de gestionat și puse la dispoziția publicului.

Criterii

1. Instituția informează studenții cu privire la programele de formare, la condițiile de acces și la metodele de evaluare. Instituția publică obiectivele fiecărui curs și procedurile de admitere aferente (diplome cerute, condiții prealabile de ordin pedagogic, procedurile de selecție), precum și competențele care vor fi dobândite.
2. Instituția aplică în mod coerent reguli predefinite și publice, care acoperă toate etapele ciclului de studii, de la admiterea și evoluția studenților, până la recunoașterea și certificarea studiilor anterioare.
3. Instituția informează viitorii studenți cu privire la programele de studii oferite prin oficiul de consiliere profesională (în carieră).
4. Cerințele de admitere și procedurile de selecție a studenților corespund standardelor aplicabile programului de studii. Aceste standarde sunt realiste din perspectiva rezultatelor

preconizate ale învățării, iar programa de învățământ corespunde calificărilor studenților intrați în sistem.

5. Informațiile destinate în mod specific studenților cu dizabilități, cu privire la programul de studii, la procesul educațional, la cerințele de admitere și la măsurile compensatorii mai sus menționate, sunt documentate și publicate.
6. Instituția este deschisă către și urmărește politici specifice pentru absorbția și integrarea unor noi studenți.

144. S6.2_Sunt stabilite mecanisme pentru sprijinirea și consilierea studenților, care să asigure absolvirea, pregătirea pentru carieră și continuarea studiilor.

criterii

1. Instituția stimulează contribuția studenților la îmbunătățirea calității procesului de predare și de învățare, prin consultări cu persoane sau asociații.
2. Instituția stimulează comunicarea cu absolvenții și înființarea unei comunități a absolvenților.
3. Instituția se implică în procesul de informare și orientare a studenților.
4. Instituția a instituit mecanisme care vizează sprijinirea și consilierea studenților. Structura de îndrumare și consiliere a studenților îi asistă în toate ciclurile de studii pe care le oferă instituția.
5. Instituția deține o structură de informare și consiliere a studenților.
6. Instituția urmează politici prin care sprijină progresul studenților.
7. Instituția aplică metode didactice alternative în funcție de interesele studenților.
8. Instituția sprijină și îndrumă studenții pentru identificarea literaturii de specialitate.
9. Instituția oferă cursuri la sediul său, pentru a ajuta studenții în dificultate.
10. Instituția desfășoară activități de orientare.

145. S6.3_Instituția asigură incluziunea oricărui tip de student admis.

criterii

1. Învățarea și predarea țin seama de diversitatea studenților și a nevoilor acestora, oferind parcursuri de învățare flexibile, într-un context educațional incluziv.
2. Instituția oferă susținere studenților care nu sunt pregătiți corespunzător pentru a studia la nivelul la care au fost admiși, pentru a-i sprijini să atingă obiective educaționale corespunzătoare;
3. Instituția sprijină utilizarea de metode didactice pentru a asigura o formare de calitate, indiferent de profilul studentului.
4. Instituția sprijină cercetarea și implementarea de noi metode de învățare pentru a susține moduri de învățare interdisciplinare și flexibile pentru ca studenții să dezvolte aptitudini transversale.
5. Instituția a implementat în mod transparent prevederile pentru promovarea egalității între sexe și egalității de șanse pentru studenții cu situații deosebite și pentru alte grupuri vulnerabile.
6. Instituția aplică o politică de susținere a studenților cu dizabilități și boli cronice.
7. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților de etnie romă și de etnie egipteană din Balcani.
8. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților care se implică în activități de sport profesionist.

9. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților care doresc un program de studii cu frecvență redusă.

146. S6.4_Instituția are o politică de susținere a activităților extracurriculare și recompensează implicarea studenților.

criterii

1. În beneficiul studenților, instituției și societății, instituția integrează implicarea în comunitate între activitățile sale, cu următoarele obiective:
2. Dezvoltarea activităților de burse, cercetare și creație;
 - a. Consolidarea procesului de predare și învățare;
 - b. Facilitarea formării de cetățeni educați și implicați;
 - c. Consolidarea valorilor democratice și responsabilitatea civică în rândul studenților;
 - d. Soluționarea aspectelor societale critice și contribuția la binele public.
3. Instituția aplică o politică de facilitare a vieții studențești.
4. Instituția sprijină viața culturală a studenților.
5. Instituția este implicată activ și regulat în inițiative socioculturale regionale.
6. Instituția sprijină studenții care se implică în activitățile sportive organizate de structurile sale și de alte instituții.

În ce mod trebuie să înțelegem standardul și criteriile de calitate?

Standardele de calitate pentru evaluarea instituțională favorizează includerea oricărui student din România în sistemul de învățământ superior. În consecință, instituțiile trebuie să respecte standardele cu privire la politicile și mecanismele existente pentru a sprijini evoluția cu succes a studenților și pentru a asigura egalitatea de șanse atât pentru studenții care pot face performanță, dar și pentru studenții care se confruntă cu dificultăți. De exemplu, studenții cu dizabilități beneficiază de măsuri compensatorii cu privire la termenele de timp și la cerințele formale ale procesului educațional, precum și de fișe de performanță pe parcursul studiilor. Informațiile destinate în mod specific studenților cu dizabilități, cu privire la programul de studii, la procesul educațional, la cerințele de admitere și la măsurile compensatorii mai sus menționate, sunt documentate și publicate.

Instituția răspunde de informarea clară a studenților cu privire la obiectivele studiilor, la posibilitățile de transfer între programele de studii, la continuarea studiilor, la intrarea pe piața forței de muncă și la participarea la activități extracurriculare.

Sprijinirea dezvoltării umane și a conștiinței civice a studenților a devenit prioritatea-cheie pentru multe instituții de învățământ superior de la nivel european și mondial.

Caseta 6 - Dovezi pentru standardul de calitate privind sprijinul pentru studenți

- Descrierea mecanismelor care permit garantarea caracterului adecvat al organizațiilor și al măsurilor de sprijin pentru studenți;
- Legislația și regulamentele care garantează nediscriminarea;
- Descrierea mecanismelor care promovează integrarea politicilor de egalitate în cadrul instituției;
- Politică sau strategie, măsuri adoptate și proiecte privind egalitatea de șanse;
- Programe de activități extracurriculare;
- Recunoașterea reglementărilor cu privire la creditele ECTS pentru implicarea în activități extracurriculare;

2.2. Surse și informații

- Standarde și linii directoare europene pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior (EHEA), 2015, Standarde și linii directoare europene pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior, 2015 https://enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf
- ECTS Users' Guide, 2015, https://ec.europa.eu/education/ects/users-guide/docs/ects-users-guide_en.pdf
- OCDE-UNESCO Linii directoare pentru educația transfrontalieră, 2004, <http://www.oecd.org/education/innovation-education/35779480.pdf>
- Abordarea europeană privind asigurarea calității în programe comune, 2015, https://www.eqar.eu/assets/uploads/2018/04/02_European_Approach_QA_of_Joint_Programmes_v1_0.pdf
- Certificat pentru internaționalizarea învățământului superior, ECA. "Internationalisation Platform – Certification" <http://ecahe.eu/home/internationalisation-platform/certification/>

Capitolul 3 - Metodologia generală pentru evaluarea instituțională

3.1. Procesul de evaluare pe scurt

Procedura legală

147. Conform **Legii nr. 87/2006** pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, acreditarea este o procedură de natură juridică ce cuprinde două etape principale: autorizarea provizorie și acreditarea. Dacă un furnizor de educație dorește să înființeze o nouă instituție de învățământ superior sau un nou program de studii, care să corespundă unei anumite calificări, atunci furnizorul de educație trebuie să parcurgă un întreg proces de evaluare externă. Acest proces permite autorizarea provizorie și apoi acreditarea, după desfășurarea cu succes a programului de studii timp de un anumit număr de ani. De exemplu, pentru acreditarea programelor de studii la nivel de licență, intervalul dintre absolvirea primei promoții de studenți și solicitarea acreditării programului de studii nu trebuie să depășească doi ani, iar acreditarea instituțiilor de învățământ superior poate fi întreprinsă după acreditarea a trei programe de studii.

148. **Evaluarea externă în vederea acreditării programelor de studii.** Scopul acreditării programelor este să certifice conformitatea unui program de studii cu indicatorii minimi de performanță prestabiliți. Evaluarea se bazează pe raportul de autoevaluare al instituției de învățământ superior și pe rezultatele inspecțiilor „în teren”- Comisia de experți prezintă rezultatele inspecției la fața locului în fața comisiei permanente de specialitate²⁴ pentru domeniul de studii respectiv. Rolul comisiei este important în special pentru a asigura conformitatea cu reglementările și consecvența deciziilor. Raportul este transmis la Departamentul de Acreditare pentru validarea procedurilor, apoi la Consiliul ARACIS. Consiliul verifică raportul și procedurile și ia decizia finală privind acreditarea programului de studii. Decizia finală este de tip „da/nu” și fie se acordă, fie nu se acordă dreptul de funcționare pentru un program de studii. Decizia finală este trimisă la Ministerul Educației Naționale (MEN), în vederea redactării Hotărârii de Guvern privind acreditarea programului de studii.

149. **Evaluare externă pentru acreditarea instituțiilor de învățământ superior (ca instituții).** Scopul acreditării instituționale este să certifice conformitatea unei instituții de învățământ superior cu indicatorii minimi de performanță prestabiliți. Evaluarea se bazează pe raportul de autoevaluare al instituției de învățământ superior și pe rezultatele inspecțiilor „în teren”- Pentru anumite programe de studii sau domenii pot fi consultați și alți experți. Instituția de învățământ superior este înștiințată printr-o amplă adresă cu privire la principalele concluzii și recomandări și i se dă posibilitatea să răspundă. Raportul este întocmit de președintele comisiei de experți, iar aprobarea instituției de învățământ superior se publică pe pagina de internet a ARACIS. Concluzia analizei este fie „propunerea de acreditare”, fie „propunerea de neacreditare”, cu referire la credibilitatea, în raport cu instituția de învățământ superior, privind asigurarea calității programelor de studii și a activităților de management. Instituția de învățământ superior are posibilitatea să conteste decizia ARACIS. Decizia finală este partajată cu MEN.

150. **Evaluări externe periodice (evaluări periodice) ale programelor de studii și ale instituțiilor de învățământ superior acreditate.** Atât programele de studii acreditate, cât și instituțiile de învățământ superior se supun unor evaluări externe periodice ale mecanismelor instituționale de asigurare a calității și conformării cu Standardele SDL; evaluările au loc o dată la cinci ani.

151. **Evaluarea externă a programelor de studii acreditate.** Se aplică pentru nivelul de studii de licență și studii de masterat. Evaluarea se bazează pe raportul de autoevaluare al instituției de învățământ superior și pe rezultatele inspecțiilor „în teren”- Comisia de experți prezintă rezultatele

²⁴ Există 15 comisii permanente de specialitate în următoarele domenii: științe exacte și științe naturale; științe umaniste și teologie; drept; științe sociale, politice și științele comunicării; științe administrative, educaționale și psihologie; științe economice (două comisii); arte, arhitectură, planificare urbană și sport; agricultură, silvicultură și medicină veterinară; științe inginerești (două comisii); științe medicale; programe de învățământ la distanță și programe cu frecvență redusă; evaluare instituțională pentru management și activități financiare; registrul angajatorilor.

inspecției din teren în fața comisiei permanente de specialitate pentru domeniul de studii respectiv. Raportul este transmis la Departamentul de Acreditare pentru validarea procedurilor, apoi la Consiliul ARACIS. Consiliul verifică raportul și procedurile și ia decizia finală. Decizia finală este trimisă la MEN.

152. Există o procedură de contestare, pe care instituțiile de învățământ superior o pot aplica dacă reprezentanții acestora sunt nemulțumiți de proceduri sau de decizie. Poate fi numită o nouă comisie de experți pentru a examina contestația și pentru a efectua o evaluare suplimentară, dacă este necesar. Decizia finală este validată de Consiliul ARACIS.

153. Rezultatul evaluărilor programelor de studii se referă la următoarele trei niveluri de încredere:

- i. încredere;
- ii. încredere limitată; și
- iii. lipsă de încredere.

154. **Evaluarea externă a instituțiilor de învățământ superior acreditate:** comisia de experți este formată din evaluatori instituționali, inclusiv un reprezentant al studenților și un expert internațional, precum și evaluatori de programe de studii pentru cel puțin 20% din programele de studii acreditate ale instituției de învățământ superior. Instituția de învățământ superior este informată printr-o scrisoare amplă despre constatările și concluziile preliminare și i se dă posibilitatea dreptului la replică. Raportul este trimis la Departamentul de evaluare externă a calității în vederea validării procedurilor și întocmirii propriului raport. Toate rapoartele sunt prezentate Consiliului ARACIS pentru decizia finală. Raportul final, decizia și procedurile ulterioare sunt publicate pe pagina de internet a ARACIS. Decizia este transmisă la instituția de învățământ superior și la MEN.

155. Rezultatul evaluărilor instituțiilor de învățământ superior se referă la următoarele patru niveluri de încredere:

- i. grad de încredere ridicat;
- ii. încredere;
- iii. grad de încredere limitat; și
- iv. lipsă de încredere.

3.2. Evaluarea în 4 etape

156. Procesul de evaluare are 4 etape:

ETAPA 1. *Raport de autoevaluare:* Raportul de autoevaluare cuprinde o componentă analitică, prin care se identifică punctele forte și punctele slabe, succesele, amenințările, incertitudinile privind asigurarea calității, precum și măsurile care trebuie luate pentru îmbunătățiri ulterioare. Raportul mai conține și documente justificative și date care furnizează dovezi pentru a susține afirmațiile din raport. Raportul de autoevaluare utilizează ca fiind obligatorii referințele menționate în această Metodologie, astfel că principalele sale capitole reflectă cele șase domenii. Acest Cadru de evaluare instituțională cuprinde **un ghid specific pentru Asigurarea Internă a Calității (care urmează a fi elaborat).**

ETAPA 2. *Evaluarea externă:* evaluarea este efectuată de o comisie de experți independenți (Comisia de Experți) selectată din registrul de evaluatori externi ai ARACIS. Inspecțiile la fața locului sunt obligatorii și ajută evaluatorii să evalueze gradul de respectare a criteriilor și standardelor de calitate. Comisia de Experți este formată din trei-patru evaluatori și include și unul sau mai mulți studenți, timp de trei-patru zile, pentru a evalua concret corespondența între datele, informațiile și concluziile autoevaluării pe de o parte și realitatea instituțională efectivă pe de altă parte; constatările inspecției sunt consemnate într-un raport de evaluare externă, care se concretizează cu concluzii și recomandări. Acest Cadru de evaluare instituțională include **Manualul Experților (care urmează a fi elaborat).**

ETAPA 3. *Sistemul de punctare a nivelului de îndeplinire a standardelor de calitate (care urmează a fi elaborat).* Pentru a evalua nivelul de îndeplinire a standardelor de calitate, Metodologia prevede și o grilă de punctare, care să fie utilizată pentru evaluarea pragurilor minime și identificarea aspectelor în care instituția poate progresa.

ETAPA 4. *Întocmirea și publicarea raportului, inclusiv a procedurii ulterioare.* Raportul include decizii, concluzii și recomandări. De exemplu, în cazul autorizării de funcționare provizorie și al acreditării, decizia

principală este dacă să se acorde sau nu statutul. Dacă recomandările propun o perioadă suplimentară de implementare, se va elabora un plan de implementare, care va conține prevederi și termene specifice. În evaluările în care unui program de studii sau unei instituții de învățământ superior i se acordă gradul cel mai ridicat de încredere, procedura ulterioară cuprinde obligația unei alte scurte inspecții la fața locului, după trei ani.

157. Standardele de calitate pentru evaluarea instituțională sunt prezentate în tabelul următor:

Tabelul 1 - Sinteza domeniilor, standardelor și criteriilor de asigurare a calității și acreditare

Standarde de calitate	Criterii
Strategie și guvernanta	
<p>1. Viziunea și planul strategic al instituției sunt aliniate cu misiunea acesteia. Instituția are politici, procese, proceduri și instrumente adecvate pentru a-și realiza misiunea și a-și implementa planurile strategice.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instituția a formulat și a publicat o „misiune organizațională“: 2. Strategiile și politicile instituției corespund cu declarația de misiune. 3. Strategia instituției poate fi implementată și este consecventă cu prioritățile naționale de dezvoltare. 4. Instituția asigură consecvența strategiilor instituționale și ale facultăților/catedrelor privind evitarea conflictelor. 5. Instituția asigură oportunități egale de dezvoltare și perfecționare pentru diferitele unități (facultate, catedre, programe). 6. Instituția are și asigură constituirea de mecanisme care asigură implementarea cartei de valori și funcționarea sa corespunzătoare. 7. Instituția are un plan de acțiune, bazat pe priorități și defalcat pe indicatori de monitorizare. 8. Planificarea și evaluarea sunt sistematice, inteligibile, integrate și adecvate pentru instituție. 9. Instituția a stabilit structuri de supraveghere și de evaluare internă. 10. Instituția monitorizează și evaluează periodic misiunile, obiectivele și realizările, evaluând relevanța acestora în raport cu evoluția instituției și cu mediul extern al acesteia. 11. Instituția are un sistem de revizuire periodică a planului său de acțiune, ținând seama de rezultatele evaluărilor. 12. Libertatea academică, diversitatea, cercetarea și activitățile pedagogice, precum și răspunderea corporativă sunt încurajate și ajută la îndeplinirea misiunii și scopului instituției.
<p>2. Cadrele didactice, studenții și alți factori implicați sunt angajați în proiectarea și implementarea strategiei instituției.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cadrele didactice universitare sunt implicate în dezbateri interne conform procedurilor instituționale prescrise prin statut. 2. Sistemul de guvernanta ia în considerare punctele de vedere și comentariile studenților, ca părți interesate, în domeniile în care studenții au un interes direct și justificat (formare, probleme specific studențești). 3. Tot personalul - didactic și nedidactic - este implicat activ în strategia instituției (proiectare, implementare, urmărire și evaluare). Personalul cunoaște obiectivele stabilite de instituție și depune eforturi pentru îndeplinirea acestora. 4. Factorii externi implicați (angajatori, experți, autorități...) sunt consultați și angrenați în elaborarea strategiei instituționale sau a unei părți din aceasta (de ex. strategia de internaționalizare).
<p>3. Instituția contribuie la dezvoltarea socio-economică și culturală, atât la nivelul UAT-ului în care se află, dar și la nivel național.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instituția este bine reprezentată sau implicată activ în asociații profesionale și în asociații sau platforme dedicate activităților pedagogice și de cercetare. 2. Instituția este implicată activ și regulat în inițiative socioculturale locale sau regionale. 3. Cadrele didactice participă la inițiative bazate pe colaborare, dezvoltate cu partenerii externi. 4. Instituția elaborează, participă și gestionează proiecte de servicii pentru dezvoltarea comunității de asistență socială. 5. Proiectele de servicii, de dezvoltare sau de servicii sociale sunt utilizate activ în predare și furnizează impulsuri și idei de cercetare. 6. Studenții se implică în proiecte cu impact regional sau la nivelul societății.
<p>4. Există o împărțire clară și transparentă a responsabilităților, îndatoririlor și autorităților între cadre (personalul universitar și nedidactic), conform calificărilor cerute.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instituția are structuri și organisme decidente la toate nivelurile, care au propria lor organizare și propriile prerogative și competențe. 2. Personalul didactic, personalul administrativ, studenții etc. au ocazia să participe la procesele decizionale și de management în legătură cu planificarea, alocarea resurselor, dezvoltarea de programe și dezvoltarea curriculară. 3. Facultățile și catedrele din instituție acționează în mod coordonat. 4. Sistemul de management include mecanisme de planificare, dezvoltare și perfecționare continuă, de evaluare a riscurilor, evaluare a activității unităților și a interacțiunii dintre acestea. 5. Instituția are o alocare clară a îndatoririlor personalului, o delimitare clară a

Standarde de calitate	Criterii
	responsabilităților organismelor colegiale. Instituția a constituit un sistem transparent de informare și comunicare (internet, portaluri, e-mail etc.) cu studenții, personalul și părțile implicate.
5. Studenții sunt implicați în procesele administrative și decizionale și sunt stimulați să se implice în strategia și în gestionarea instituției.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studenții sunt reprezentați în organismele de guvernare ale instituției, în structurile pedagogice și de cercetare și de servicii. 2. Consiliile Studențești exprimă opinii și propuneri pentru toate problemele de interes general ale instituției, precum planuri de învățământ și programe de cercetare, reglementări privind studiile etc. 3. Instituția sprijină consiliile studențești și le finanțează activitățile.
6. Instituția urmărește o strategie deschisă de colaborare și parteneriat la nivel regional, național și internațional.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instituția determină prioritățile politicii de cooperare cu factorii interesați relevanți, locali, naționali sau internaționali. Părțile interesate pot fi instituții de învățământ superior, firme, autorități publice, precum și organizații ale societății civile. 2. Strategia de cooperare este reflectată în strategia de dezvoltare a instituției pe termen lung, precum și în strategiile de dezvoltare regională, națională și internațională. 3. Instituția ține seama de nevoile economiei regionale și ale pieței muncii pentru a deschide noi programe sau a întocmi proiecte de cercetare științifică. 4. Instituția colaborează cu parteneri regionali în cadrul implementării strategiei de cooperare. 5. Instituția colaborează cu alte instituții pentru a oferi servicii studenților, care să îi ajute să reușească în dezvoltarea lor educațională, profesională și personală. 6. Instituția are obiective definite în ceea ce privește predarea, învățarea, cercetarea, internaționalizarea, guvernanta și relația cu societatea, care corespund contextului național și regional. 7. Instituția are o strategie cu privire la dezvoltarea societății, care este în acord cu profilul instituțional. De asemenea, profilul instituției în ceea ce privește predarea, învățarea, cercetarea, serviciile corespunde contextului regional, național și internațional.
Sistemul de asigurare a calității	
7. Se va crea un sistem de management al calității, cu obiective, politici și proceduri definite clar pentru a promova o cultură a asigurării calității și a asigura calitatea activităților instituției (predare, cercetare, servicii pentru societate).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Politica de asigurare a calității cuprinde toate elementele activităților instituției. 2. Politica de asigurare a calității este structurată instituțional și operaționalizată pe structuri și definită clar, cu mecanisme și metode corespunzătoare, eficiente și eficiente). 3. Sistemul intern de asigurare a calității este aplicat la toate nivelurile în cadrul instituției. 4. Instituția definește standardele de calitate pentru procesele sale centrale și pentru produsele sau obiectivele pe care le utilizează sau le implementează, în special în domeniul predării, cercetării, internaționalizării, cooperării și al serviciilor pentru societate. 5. Părțile interesate corespunzătoare sunt angrenate în proiectarea și implementarea politicii de asigurare a calității. 6. Instituția evaluează permanent eficiența activităților sale de planificare și evaluare, pentru a îmbunătăți și mai mult implementarea politicii de asigurare a calității. 7. Informațiile colectate de sau de la studenți, absolvenți, angajatori și alți factori interesați sunt utilizate pentru îmbunătățirea calității. 8. Instituția aplică proceduri clare, controlate și comune pentru procesele esențiale. 9. Sunt implementate sistematic acțiuni corective atunci când sunt detectate disfuncționalități sau neconformități ca urmare a evaluărilor sau a reclamațiilor. 10. Instituția utilizează analiza datelor pentru a-și susține deciziile.
8. Instituția elaborează și implementează politici cu obiectivul de a menține și a îmbunătăți calitatea, în	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prin analiza de nevoi și scheme manageriale, instituția asigură resursele financiare necesare pe termen scurt și pe termen lung. 2. Instituția - sau parte din aceasta (facultățile, departamentele/catedrele) efectuează regulat evaluări ale guvernantei și ale managementului, ale

Standarde de calitate	Criterii
<p>special privind resursele umane, mediul de învățare (infrastructuri, dotări) și resursele financiare.</p>	<p>politicilor privind activitățile pedagogice, cercetarea, internaționalizarea, cooperarea și serviciile pentru societate, printre alte domenii, luând decizii în consecință.</p> <p>3. Pentru gestionarea resurselor umane, instituția a definit, a selectat și a pus la dispoziție resurse umane și instrumente corespunzătoare.</p> <p>4. Instituția asigură și gestionează locații adecvate pentru implementarea programelor de studii și a activităților de cercetare, conform misiunii și strategiilor sale.</p> <p>5. Instituția asigură studenților și personalului toate resursele necesare pentru munca de formare și de cercetare (acces la documentație, programe...)</p> <p>6. Infrastructura IT este gestionată eficient și este menținută permanent în stare de funcționare corespunzătoare.</p>
Curricula	
<p>9. Instituția se asigură că programele noi și cele existente reflectă nevoile societății și sunt adaptate în permanent la dezvoltarea societății și la nevoile aflate în permanentă schimbare ale pieței muncii din România și de la nivel regional și internațional, precum și la nevoile societății.</p>	<p>1. Instituția are o strategie generală, iar obiectivele de calificare ale programului de studii au fost elaborate în conformitate cu aceasta. Au fost respectate cerințele legale naționale privind înființarea programului de studii.</p> <p>2. Programele de studii sunt întocmite astfel încât studenții să aibă șanse de angajare, de dezvoltare profesională și personală, documentate de un studiu de fezabilitate sau prin orice mijloace care demonstrează nevoile actuale și viitoare pe piața muncii și în societate.</p> <p>3. Abordarea privind rezultatele procesului de învățare este implementată în mod gradat la nivelul programului.</p> <p>4. Programele de studii reflectă nevoile pieței muncii și stipulează competențele pe care le vor dobândi studenții.</p> <p>5. Programele de studii caută să asigure studenților cunoștințe specializate și interdisciplinare, precum și competențe profesionale, metodologice și generale.</p> <p>6. Instituția colaborează cu mediul socio-economic pentru a explora nevoile acestuia și actualizează regulat conținutul programelor.</p> <p>7. Instituția deține un mediu de învățare corespunzător (fizic și virtual), inclusiv locația și dotările.</p> <p>8. Instituția deține scheme și procese specifice pentru introducerea unor noi programe (elaborare, validare, revizuire).</p> <p>9. Instituția evaluează regulat și prin scheme specifice obiectivele, conținutul, modurile de predare și evaluarea studenților în cadrul programelor, precum și impactul asupra procesului de învățare al studenților. Instituțiile evaluează schimbările de pe piața muncii și sincronizarea dintre locurile de muncă disponibile și cursuri, asigură dovezi privind reușitele studenților și eficiența programului, precum și experiența personalului.</p>
<p>10. Instituția se asigură că programele prezintă un nivel corespunzător (ciclu scurt/licență/masterat/doct orat, profesional, învățare continuă), un conținut academic și o calitate educațională care susține învățarea studenților și realizarea obiectivelor programului.</p>	<p>1. Programele de studii sunt oferite în conformitate cu Procesul Bologna, în cicluri succesive, în sistemul: licență, masterat, doctorat și asigură continuitatea conținutului programelor de studii la diferitele niveluri (licență, masterat, doctorat, învățământ suplimentar), pe baza interdependenței disciplinelor și a transversalității.</p> <p>2. Curricula este organizată pentru a susține progresul uniform al studenților (de ex. modularizare, recunoașterea educației anterioare).</p> <p>3. Programele de studii sunt elaborate astfel încât să faciliteze mobilitatea studenților și asigură transferul și recunoașterea creditelor.</p> <p>4. Instituția oferă programe de studii specifice (de ex. specializări pe termen scurt) ca formă a învățării continue.</p> <p>5. Programele de studii sunt organizate pentru a satisface nevoile unor categorii diferite de studenți precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenți în programe cu frecvență redusă • Studenți cu dizabilități sau care se confruntă cu probleme specifice. • Studenți care au deja un loc de muncă (unii dintre ei fiind angajați în alte domenii decât studiile de masterat) și care își păstrează locul de muncă după absolvire. • Studenți de vârstă matură care studiază în alte scopuri decât scopuri profesionale (de exemplu pentru a-și finaliza studiile, din

Standarde de calitate	Criterii
	<p>curiozitate, împlinire personală etc.).</p> <p>6. Instituția utilizează o serie de metode de evaluare corespunzătoare pentru a evalua experiența de învățare a studenților (teoretică, practică, cunoștințe, aptitudini, competențe transversale etc.), curricula, metodologia didactică.</p> <p>7. Instituția păstrează și garantează calitatea învățământului la distanță (livrare, evaluare).</p>
<p>11. Instituția asigură capacitatea de a desfășura programele în mod eficient în ceea ce privește resursele umane și mediul de învățare.</p>	<p>1. Formarea este planificată eficient și clar, conținutul de program și activitățile sunt comunicate din timp.</p> <p>2. Activitățile didactice sunt desfășurate în mod eficient, într-un context corespunzător (de ex. dimensiunea grupelor, infrastructuri cu timpi de învățare adecvați).</p> <p>3. Calificările personalului didactic corespund nivelului și cerințelor procedurilor de calificare academică ale programului de studii.</p> <p>4. Metodele didactice sunt evaluate și ajustate în mod regulat. Instituția are și aplică metode de evaluare internă. Instituția analizează resursele pentru noile programe de studii (săli de clasă, laboratoare, calculatoare, resurse financiare, material de învățare, calitatea personalului etc.)</p> <p>5. Instituția a înființat un sistem de evaluare a cadrelor didactice care prețuiește calitatea pedagogiei și promovează spiritul de emulație.</p> <p>6. Instituția garantează furnizarea unor resurse de învățare adecvate și ușor accesibile. De asemenea, studentul primește sprijin adecvat din partea cadrelor didactice.</p> <p>7. Instituția se asigură că furnizează studenților oportunități sistematice, substanțiale și secvențiale de dobândire a unor aptitudini și cunoștințe importante. Este angajată activ pentru a îmbunătăți aptitudinile studenților, pe baza unor inspecții în teren, a unor sondaje în rândul tuturor părților interesate.</p>
<p>12. Pentru fiecare program de studiu sunt definite obiective clare, care sunt comunicate studenților și părților interesate.</p>	<p>1. Rezultatele învățării dorite descriu în mod demonstrabil nivelul programului (studii postliceale, licență sau masterat), precum și orientarea acestuia (profesională sau universitară).</p> <p>2. Instituția se asigură că există o congruență între conținutul modulelor și nivelul de studii (licență, masterat, doctorat) și rezultatele de învățare. Instituția stipulează obiectivele de învățare și cerințele pentru fiecare program și le pune la dispoziția studenților.</p> <p>3. Rezultatele învățării dorite au fost transpuse corespunzător în obiective educaționale ale curriculei.</p> <p>4. Se utilizează sistemul ECTS, iar creditele corespund rezultatelor de învățare dorite și normei alocate studenților.</p> <p>5. Rezultatele învățării dorite sunt în armonie cu perspectiva regională, națională sau internațională a cerințelor stabilite în prezent în domeniul profesional și în disciplina respectivă în legătură cu conținutul programului. În măsura în care este aplicabil, rezultatele învățării dorite sunt conforme legislației și reglementărilor relevante.</p> <p>6. Rezultatele învățării dorite sunt evaluate periodic.</p> <p>7. Curricula permite studenților să stăpânească aptitudini de cercetare (profesională sau universitară) și profesionale corespunzătoare.</p> <p>8. Este garantată fezabilitatea programelor de studii, precum și o normă adecvată pentru studenți.</p> <p>9. Mediul de predare-învățare încurajează studenții să joace un rol activ în proiectarea propriului lor proces de învățare (abordare orientată pe student). Modul de structurare a mediului de învățare corespunde filosofiei educaționale a instituției.</p>
<p>Predarea, învățarea și evaluarea</p>	
<p>13. Conceptul programului, procesele de dezvoltare, evaluare, implementare, monitorizare și analiză sunt în armonie cu legislația și cu viziunea și strategia instituției.</p>	<p>1. În programul de studii este garantat profesionalismul, precum și asigurarea unor resurse umane suficiente, care asigură implementarea cu succes a acestuia.</p> <p>2. Recrutarea și numirea cadrelor didactice sunt adecvate. Sunt luate în considerare legăturile interdisciplinare cu alte programe.</p> <p>3. Echipamentele și spațiile necesare pentru implementarea cu succes a programului sunt garantate într-o cantitate și calitate suficiente.</p>

Standarde de calitate	Criterii
<p>14. Instituția dispune de, și utilizează, mecanisme pentru a se asigura că rezultatele (rezultatele învățării, ocuparea pe piața muncii și satisfacția diferitelor grupuri de interes) se pot măsura, pot fi analizate și utilizate pentru îmbunătățirea calității programelor.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instituția are o procedură de asigurare a calității și asigură calitatea procesului de predare și de învățare, oricare ar fi modul sau locul în care este oferit. Educația continuă, educația virtuală, învățământul la distanță sau programarea schimburilor sunt integrate clar și încorporate în politica de formare și în sistemul de evaluare a instituției. 2. Instituția a elaborat scheme specifice de asigurare a calității pentru învățământul la distanță. 3. Instituția monitorizează și evaluează periodic implementarea programelor sale de studii pentru a se asigura că acestea își îndeplinesc obiectivele desemnate și că satisfac nevoile studenților și ale societății. 4. Instituția dispune de anumiți indicatori pe baza cărora poate evalua studenții și rezultatele învățării, în mod permanent și eficient. Rezultatele obținute sunt monitorizate și documentate permanent. 5. Instituția încurajează și utilizează <i>feedback</i>-ul de la studenți. Studenții sunt implicați în evaluarea conferențiarilor și în implementarea programelor de studii. Mecanismele de sondare a opiniei pot măsura calitatea în mod sistematic pentru a menține tablourile educaționale. 6. Calitatea programelor de studii este evaluată și prin statisticile privind ocuparea absolvenților în programele de studii respective.
<p>15. Instituția dispune de mecanisme pentru a se asigura că angajarea, gestionarea și dezvoltarea profesională a personalului său didactic este realizată cu garanțiile necesare pentru a se asigura că aceștia își pot îndeplini funcțiile respective.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instituția publică organigrama. 2. Instituția dispune de un mecanism robust, echitabil și transparent de recrutare a personalului. 3. Îndatoririle și responsabilitățile personalului corespund calificărilor și experienței acestuia. 4. Personalul își cunoaște sarcinile și contribuie la îmbunătățirea strategiei și a activităților instituției. 5. Numărul angajaților este adecvat pentru desfășurarea tuturor activităților actuale și planificate ale instituției. 6. Instituția urmează un plan de formare conform priorităților definite în proiectul de dezvoltare. 7. Instituția organizează activități sociale și promovează dialogul social. 8. Instituția urmează o politică de asigurări de viață și de sănătate. 9. Instituția se implică în implementarea politicilor de integrare pentru personalul său.
<p>16. Instituția asigură calitatea programelor de schimb și mobilitatea internațională (studenți, profesori, personal) și promovează mobilitatea la toate nivelurile. Există mecanisme specifice de asigurare a calității mobilității.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programul de studii are o structură modulară, asociată cu Sistemul European de Transfer de Credite (ECTS), precum și un sistem de examinare asociat cursurilor. Descrierile modulelor sunt disponibile studenților și conțin toate informațiile, în special privind conținutul și rezultatele proceselor de învățare, metodele didactice, norma și cerințele pentru alocarea creditelor. 2. Combinația și succesiunea modulelor din program sunt consecvente cu obiectivele de calificare ale programului. 3. Dacă decalajele de mobilitate (schimburile) sunt oferite în program, sunt integrate în curriculum. Sfera de cuprindere și forma schemelor de cooperare asociate cu programele sunt înregistrate, inclusiv cele cu entități naționale și internaționale, instituții de învățământ superior, firme și alte organizații. 4. Creditele acordate într-o instituție de învățământ superior din străinătate în cadrul unui acord reciproc sunt transferate fără evaluare. 5. Instituția promovează programele de schimb și mobilitatea internațională între studenții săi și cadrele sale didactice, precum și pentru personalul nedidactic.
<p>17. Instituția respectă criteriile de calitate specifice programelor comune.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recunoașterea calificării și a perioadelor de studii (inclusiv recunoașterea educației anterioare) trebuie aplicate în conformitate cu Convenția de la Lisabona cu privire la recunoașterea atestatelor obținute în învățământul superior în statele din regiunea Europei și cu documentele auxiliare. 2. Instituția asigură o normă totală pentru studenți de 180-240 credite ECTS, așa cum ar conține în mod obișnuit un program comun de licență. Un program comun de masterat ar conține în mod obișnuit 90-120 credite ECTS. Instituția monitorizează norma și durata medie de finalizare a programului. 3. Instituția stabilește cu instituțiile străine termenii și condițiile programului

Standarde de calitate	Criterii
<p>18. Instituția oferă oportunități pentru nevoile educaționale și profesionale ale fiecărui student în ceea ce privește urmarea, încetarea și reluarea programelor de studii.</p>	<p>comun, prin acorduri de cooperare.</p> <p>4. Instituția se asigură că diploma aparține sistemului de învățământ superior din țările în care se află.</p> <p>1. Programele permit o tranziție progresivă de la primul ciclu la al doilea ciclu.</p> <p>2. Programele asigură o finalizare cu succes a primului ciclu și admiterea în ciclul al doilea.</p> <p>3. Programele aferente studiilor din ciclul întâi asigură studenților cunoștințele de bază, metodele și principiile științifice generale și aptitudinile specifice de formare.</p> <p>4. Instituția îndrumă studenții care doresc să treacă la alte programe de studii și documentează procesul.</p> <p>5. Există mecanisme adecvate pentru a asigura parcursurile educaționale și recunoașterea studiilor anterioare.</p> <p>6. Studenții primesc informații și îndrumare privind posibilitatea de a-și transfera creditele aferente programelor de studii, primite în timpul studiilor.</p> <p>7. Creditele acordate în orice instituție de învățământ superior în cadrul unui acord reciproc sunt transferate fără evaluare. Instituția oferă oportunități de transferare a creditelor acordate în țara de origine sau în străinătate, prin echivalarea parțială sau integrală a programelor de studii, asigurând dreptul de a continua educația în același program de studii sau într-un program similar într-o instituție omoloagă.</p> <p>8. Programele cu profiluri speciale (de ex. duale, cu frecvență redusă, ocupaționale, învățământ la distanță) prevăd măsuri corespunzătoare (de ex. acces la o platformă online de învățământ la distanță) pentru a le oferi studenților o educație rezonabilă și proporțională.</p>
<p>19. Instituția a elaborat o politică clară privind evaluarea realizărilor studenților (plasare educațională și la locul de muncă și alte rezultate de învățare dobândite prin programele de studii), precum și privind acumularea și transferul creditelor, astfel încât evaluarea să fie echitabilă, cinstită, înțeleasă de studenți și în armonie cu abordarea pedagogică a instituției.</p>	<p>1. Evaluarea este consecventă, aplicată echitabil tuturor studenților și efectuată în conformitate cu proceduri stabilite și comunicate.</p> <p>2. Instituția demonstrează că studenții care finalizează cu succes un program de formare au dobândit cunoștințele și au dezvoltat aptitudinile identificate ca obiective ale programului. Metoda de evaluare permite studenților să demonstreze în ce măsură au fost îndeplinite rezultatele de învățare stabilite.</p> <p>3. Studenților li se oferă <i>feedback</i>, cu sfaturi privind procesul de învățare, dacă este necesar.</p> <p>4. Studenții au dreptul să depună contestație în cazul în care există o problemă; procedura de contestare și soluționare este explicată clar.</p> <p>5. Metodele de evaluare sunt evaluate regulat pentru a se confirma adecvarea și eficiența acestora.</p> <p>6. Studenții primesc un supliment de diplomă (un document în care sunt descrise cunoștințele și aptitudinile dobândite de titularii de diplome de învățământ superior), în care sunt explicate calificările obținute, inclusiv rezultatele învățării realizate, precum și contextul, nivelul, conținutul și statutul studiilor finalizate cu succes.</p>
<p>20. Instituția promovează și sprijină proiecte de inovare și excelență pedagogică pentru a îmbunătăți integrarea absolvenților și a consolida capacitatea de inovare prin organizarea de cursuri inovatoare și care pot asigura găsirea unui loc de muncă.</p>	<p>1. Instituția evaluează realizările cadrelor sale utilizând criterii clare și transparente.</p> <p>2. Instituția încurajează formarea și promovarea cadrelor didactice.</p> <p>3. Instituția angajează profesori străini în comitete/comisii care promovează cadrele didactice universitare interne.</p> <p>4. Instituția are o structură de sprijin care promovează perfecționarea didactică continuă. Cadrele didactice universitare participă continuu la formări pentru îmbunătățirea calității actului didactic.</p> <p>5. Instituția oferă și alte programe educaționale pentru a cuprinde formarea continuă a personalului și perfecționarea formării pentru studenți.</p> <p>6. Instituția dispune de mecanisme care sprijină experimentarea didactică.</p> <p>7. Personalul universitar, personalul didactic, personalul de asistență științifică și personalul administrativ sunt dedicate îmbunătățirii calității predării și aplicării programelor de studii.</p>

Standarde de calitate	Criterii
Srijin în cercetare	
21. Instituția se asigură că proiectele de cercetare stimulează și garantează un nivel înalt de calitate științifică într-un anumit domeniu de cercetare.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instituția se asigură că există o înțelegere comună a naturii, rolului și obiectivelor cercetării. 2. Există standarde, proceduri și procese de aprobare a propunerilor și tezelor de cercetare și pentru desfășurarea și supravegherea studiilor de cercetare. 3. Există politici, sisteme și strategii de gestionare a cercetării, precum infrastructură și resurse adecvate care facilitează participarea întregului personal la cercetări inovatoare și publicarea rezultatelor de cercetare; 4. Există o monitorizare și o evaluare eficientă a sistemului de cercetare. 5. Instituția asigură respectarea eticii de cercetare.
22. Instituția asigură dinamica dezvoltării naționale și internaționale a politicii sale de cercetare, precum și valorificarea și diseminarea rezultatelor sale.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instituția sprijină și recompensează participarea echipelor sau a persoanelor la programele internaționale de cercetare și educație. 2. Instituția are capacitatea să identifice și să mobilizeze interlocutori instituționali, științifici și socio-economici importanți și structuri de evaluare importante. 3. Instituția cunoaște potențialul uman, resursele financiare și materiale și oportunitățile de cercetare științifică pe care le oferă mediul său regional, național și internațional. 4. Instituția dispune de o structură de monitorizare și de prospectare a evoluțiilor științifice și tehnologice din mediul său regional, național și internațional. 5. Instituția are o strategie relevantă, eficientă și amplă de cooperare științifică, aliniată cu strategia sa de internaționalizare.
23. Există o strategie instituțională și un program de activități de cercetare.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Activitatea de cercetare este în acord cu misiunea și strategia instituțională și cu evoluțiile și problemele importante la nivel internațional. 2. Viziunea și strategia de cercetare sunt elaborate prin consultare cu factorii din instituție. 3. Prioritățile cercetării corespund cu obiectivele de poziționare a instituției. 4. Instituția organizează ateliere de reflecție strategică privind politica sa de cercetare științifică și de inovare, utilizând expertiza științifică externă.
24. Instituția promovează activitatea științifică și de cercetare în predarea programelor, acolo unde este relevant.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instituția asigură dezvoltarea de echipe/grupe de cercetare, laboratoare de cercetare, organizarea de ateliere, implicarea studenților în activitățile de cercetare, participarea personalului și studenților (masterate științifice / masterate de afaceri / masterate) la conferințe științifice. 2. Instituția asigură integrarea reciprocă a științei cu educația. 3. Instituția asigură integrarea în procesul de învățare a muncii de cercetare sau a constatărilor din cadrul activităților de cercetare. 4. Actorii din domeniul cercetării sunt implicați în formare (editarea diplomelor, responsabilități educaționale și administrative (masterat, ED, rețele de formare etc.). 5. Domeniile de formare sunt susținute de domenii de cercetare (conținutul modelului, intervenții didactice). 6. Instituția asigură tratarea interdisciplinară în articularea domeniului de cercetare cu domeniul (domeniile) de formare. 7. Instituția are o politică de deschidere și asigură supervizarea studenților și a doctoranzilor în cadrul unităților de cercetare. 8. Instituția asigură desfășurarea fără probleme a studiilor de doctorat și asigură condiții favorabile pentru desfășurarea activităților de cercetare.
25. Instituția a constituit structuri și mecanisme corespunzătoare pentru a sprijini, a stimula, a evalua și a recompensa implicarea în cercetare.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instituția stabilește structuri de cercetare bazate pe criterii care țin seama de prioritățile de cercetare, aptitudinile științifice, potențialul uman și infrastructură. 2. Instituția încurajează evoluția structurilor de cercetare prin reflectarea tendințelor în mediul științific și promovează gruparea, restructurarea entităților existente sau înființarea unor noi structuri competente. 3. Instituția monitorizează și evaluează politica și strategia de cercetare la nivelul instituției (sau la nivel de facultăți sau catedre). 4. Instituția dispune de prevederi și acorduri pentru coordonarea, monitorizarea și reglementarea entităților sale de cercetare și a programelor și inițiativelor de cercetare sprijinite.

Standarde de calitate	Criterii
	<p>5. Instituția sprijină utilizarea regulată a autoevaluării <i>inter pares</i> (de ex. înainte de înnoirea acreditării).</p> <p>6. Echipamentele științifice sunt utilizate în comun de diferitele unități de cercetare din instituție.</p> <p>7. Instituția sprijină și recompensează performanța în cercetare, productivitatea și prețuiește impactul științific.</p>
<p>26. Instituția a constituit structuri și mecanisme corespunzătoare pentru a susține producția și valorificarea cercetării.</p>	<p>1. Instituția utilizează evaluarea externă a sistemului său și a entităților de cercetare pentru a-și identifica potențialul de cercetare și a promova excelența în acest domeniu.</p> <p>2. Instituția organizează regulat sesiuni de evaluare a studiilor de doctorat. Rezultatele acestei evaluări stau la baza îmbunătățirilor realizate.</p> <p>3. Instituția încurajează inovarea și formarea de echipe și programe inovatoare.</p> <p>4. Instituția dispune de o strategie de comunicare internă și externă, relevantă și adaptată interacțiunii cu diferitele grupuri-țintă din domeniul cercetării.</p> <p>5. Instituția dispune de o politică de promovare și transfer a rezultatelor cercetării.</p>
<p>Studenti și susținerea acestora</p>	
<p>27. Cerințele de admitere și metodele de evaluare a studenților sunt clare, realizabile și disponibile public.</p>	<p>1. Instituția informează studenții cu privire la programele de formare, condițiile de acces și metodele de evaluare. Instituția publică obiectivele fiecărui curs și procedurile de admitere (diplomele necesare, cerințele pedagogice, procedurile de selecție), precum și aptitudinile care vor fi dobândite.</p> <p>2. Instituția aplică în mod consecvent reguli predefinite și publicate care acoperă toate fazele ciclului de studii, de la admiterea și evoluția studenților, la recunoașterea și certificarea studiilor anterioare ale acestora.</p> <p>3. Instituția informează viitorii studenți cu privire la programele de studiu pe care le oferă, prin intermediul biroului de consiliere profesională.</p> <p>4. Cerințele de admitere și procedurile de selecție a studenților corespund standardelor programului de studii. Acestea sunt realiste în ceea ce privește rezultatele de învățare preconizate, iar curricula se asociază calificărilor studenților care se înscriu în respectivele programe.</p> <p>5. Informațiile specifice studenților cu dizabilități privind programul de studii, procesul educațional, cerințele privind admiterea și măsurile compensatorii menționate anterior sunt documentate și publicate.</p> <p>6. Instituția este deschisă politicilor specifice de absorbție și integrare a studenților noi și urmează astfel de politici.</p>
<p>28. Sunt constituite mecanisme de sprijin și consiliere pentru studenți în vederea realizării cu succes a studiilor, a pregătirii carierei și a continuării studiilor.</p>	<p>1. Instituția susține contribuția studenților la îmbunătățirea calitativă a predării și a învățării, prin consultarea persoanelor sau a asociațiilor.</p> <p>2. Instituția susține comunicarea cu absolvenții și crearea unei comunități de absolvenți.</p> <p>3. Instituția se implică în informarea și orientarea studenților.</p> <p>4. Instituția dispune de mecanisme stabilite pentru sprijinirea și consilierea studenților. Structura de îndrumare și de consiliere a studenților le oferă sprijin în toate ciclurile de studii pe care le oferă instituția.</p> <p>5. Instituția deține o structură de informare și consiliere a studenților.</p> <p>6. Instituția urmează politici prin care sprijină progresul studenților.</p> <p>7. Instituția aplică metode didactice alternative în funcție de interesele studenților.</p> <p>8. Instituția susține și îndrumă studenții în găsirea bibliografiei.</p> <p>9. Instituția oferă cursuri la locația sa, pentru a ajuta studenții în dificultate.</p> <p>10. Instituția oferă activități de orientare.</p>
<p>29. Instituția asigură incluziunea oricărui fel de student admis.</p>	<p>1. Învățarea și predarea țin seama de diversitatea studenților și a nevoilor acestora, oferind trasee de învățare flexibile, într-un context educațional incluziv.</p> <p>2. Instituția oferă susținere studenților care nu sunt pregătiți corespunzător pentru a studia la nivelul la care au fost admiși, pentru a-i sprijini să atingă obiective educaționale corespunzătoare;</p> <p>3. Instituția sprijină utilizarea metodelor didactice pentru a asigura o formare</p>

Standarde de calitate	Criterii
	<p>de calitate, indiferent de profilul studentului.</p> <p>4. Instituția sprijină cercetarea și implementarea unor noi metode de învățare pentru a susține modalitățile de învățare interdisciplinare și flexibile pentru ca studenții să dezvolte aptitudini transversale.</p> <p>5. Instituția a implementat în mod transparent prevederi pentru promovarea egalității între sexe și egalității de șanse pentru studenții cu situații de viață deosebite și pentru alte grupuri vulnerabile.</p> <p>6. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților cu dizabilități și cu boli cronice.</p> <p>7. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților de etnie romă și de etnie egipteană din Balcani.</p> <p>8. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților care se implică în activități de sport profesionist.</p> <p>9. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților care doresc un program de studii cu frecvență redusă.</p>
<p>30. Instituția are o politică de susținere a activităților extracurriculare și recompensează implicarea studenților.</p>	<p>1. Spre binele studenților, al instituției și al societății, instituția încorporează angrenarea comunitară în activitățile sale, cu obiectivul de:</p> <p>2. A îmbogăți activitățile de burse, cercetare și creație;</p> <p>3. Instituția aplică o politică pentru a facilita viața de student.</p> <p>4. Instituția sprijină viața culturală a studenților.</p> <p>5. Instituția este implicată activ și regulat în inițiative socioculturale regionale.</p> <p>6. Instituția sprijină studenții care se implică în activitățile sportive organizate de structurile sale și de alte instituții.</p>

3.3. Sistemul de punctare

Scopul punctării: verificarea îndeplinirii standardelor de calitate

158. Evaluarea asigurării calității are două obiective:

1. Să ajute instituțiile să-și consolideze capacitățile;
2. Să evalueze realizarea așteptărilor privind calitatea.

159. Pentru a da curs ambelor obiective, cadrul de asigurare a calității va utiliza standarde și criterii, precum și diverse norme pentru a putea identifica aspectele de calitate care se pot îmbunătăți. În continuare se va utiliza o scală de punctare cu 4 puncte pentru evaluarea asigurării calității. Scala de punctare se poate utiliza pentru ambele obiective, ea oferind instituțiilor și evaluatorilor externi un instrument pentru punctarea verdictelor lor și pentru a-și măsura progresul. Scala de punctare cu 4 puncte este descrisă mai jos. Aceasta este inspirată din experiența scoțiană a ELIR, elaborată de QAA-Scotland (*nota traducătorului: omologul ARACIS din Scoția*) și poate fi adaptată cu ușurință pentru ARACIS, în funcție de acordul agenției.

Punctarea tip ELIR, conform QAA Scotland²⁵

160. Aprecierile (punctarea) ELIR conțin două elemente:

1. o afirmație clară privind eficiența schemelor instituționale aferente standardelor de calitate și academice (aprecierea-prag sau de referință);
2. o suită de rezultate diferențiate care identifică bunele practici (recomandări) și domeniile în care instituției i se cere să aducă îmbunătățiri sau să-și revizuiască abordarea (recomandări).

161. Există trei categorii de eficiență, ale căror definiții sunt prezentate mai jos.

Eficiența indică faptul că există dovezi care atestă că, în general:

- instituția are scheme riguroase, în armonie cu așteptările din domeniu, pentru a asigura și a îmbunătăți calitatea experienței de învățare a studenților și pentru a asigura standardele academice ale titlurilor acordate și utilizează sistematic aceste scheme,

și

- instituția are capacitatea și este angajată în identificarea și abordarea situațiilor care au potențialul de a amenința standardele academice ale titlurilor sale sau calitatea experienței de învățare a studenților,

și

- Instituția îndeplinește așteptările specifice domeniului și are o abordare strategică, identificată clar, privind îmbunătățirea experienței de învățare a studenților, pe care o aplică în mod sistematic, bazându-se pe punctele de vedere ale studenților și pe puncte de referință externe pentru a formula, a implementa și a evalua strategia.

Eficiența limitată indică faptul că există dovezi că:

- Schemele instituției pentru gestionarea calității experienței de învățare a studenților și/sau asigurarea standardelor academice ale titlurilor sale sunt limitate în prezent sau este probabil că vor fi limitate în viitor, astfel încât calitatea experienței de învățare a studenților și/sau a standardelor academice va fi în pericol dacă instituția nu ia măsuri,

și/sau

- Capacitatea și/sau angajarea instituției în direcția identificării și abordării potențialelor riscuri care amenință calitatea experienței de învățare a studenților sau a standardelor academice ale titlurilor sale este limitată sau este probabil să fie limitată în viitor - limitarea ar putea avea

²⁵ Adaptată după documentele ELIR-QAA, 2018. Manualul ELIR (ediția a patra) prezintă metoda de evaluare care se va aplica instituțiilor de învățământ superior din Scoția în perioada 2017-22.

legătură cu identificarea unor puncte slabe la nivelul procedurilor instituției sau în ceea ce privește implementarea procedurilor,

și/sau

- Instituția nu îndeplinește toate așteptările din domeniu în ceea ce privește existența unei abordări strategice, identificate clar, în vederea îmbunătățirii experienței de învățare a studenților și/sau schemele existente pentru implementarea abordării sale strategice nu sunt complet sistematice, astfel încât capacitatea sau angajarea instituției pentru îmbunătățirea calității experienței de învățare a studenților este limitată.

Ineficient indică faptul că există dovezi că:

- Există puncte slabe grave și fundamentale la nivelul schemelor instituției pentru gestionarea calității experienței de învățare a studenților și/sau asigurarea standardelor academice ale titlurilor sale, astfel încât calitatea și/sau standardele academice sunt în pericol imediat,

și/sau

- Instituția nu are capacitatea și/sau nu se angajează în sensul identificării și abordării riscurilor privind calitatea experienței de învățare a studenților sau a standardelor academice ale titlurilor sale. Există probabilitatea unor lipsuri sau defecte grave la nivelul procedurilor instituției și/sau puncte slabe grave în implementarea acestora,

și/sau

- Instituția nu îndeplinește așteptările din domeniu în ceea ce privește existența unei abordări strategice, identificate clar, în vederea îmbunătățirii experienței de învățare a studenților și/sau nu are scheme sistematice pentru implementarea abordării sale strategice, astfel încât instituția nu deține capacitatea sau nu este angajată în sensul îmbunătățirii calității experienței de învățare a studenților.

Formularea unor recomandări și evidențierea bunelor practici

162. Pe lângă aprecierea-prag sau de referință, ARACIS va identifica bunele practici și domeniile în care instituției i se cere să se perfecționeze (recomandări).

3.4. Procedura de contestație

163. După publicarea raportului de evaluare, instituțiile de învățământ superior au dreptul să transmită o contestație în scris, în termen de două săptămâni. În acest caz, Biroul Executiv al ARACIS analizează raportul și invită reprezentanții universității la o discuție de clarificare.

Acordurile existente

164. După aprobarea SDL din 2015, s-au elaborat și s-au aplicat noi proceduri distincte pentru gestionarea contestațiilor și a reclamațiilor. Mai jos este oferită o prezentare generală. După cum s-a arătat anterior, în perioada 2013 – 2017 au existat 46 de contestații privind programele de studii (ciclul unu și doi) din 2.314 evaluări și cinci la nivel instituțional, din 74 de evaluări externe. Situația acceptării totale sau parțiale a contestațiilor a fost următoarea: programe de studii - 16 contestații din 46; la nivel de instituții - niciunul. De obicei, s-au primit contestații în cazurile în care aprecierea/Avizul ARACIS către MEN a fost la un nivel inferior celui preconizat. În general, instituția a contestat defectele generale de procedură, care, în opinia sa, au generat dovezi insuficiente pentru a susține aprecierea. Reclamațiile pot să se refere la presupusa lipsă de integritate sau la comportamentul necorespunzător al evaluatorilor externi. Dacă acestea se dovedesc a fi susținute de circumstanțe reale, ele vor fi abordate conform prevederilor Codului de Etică și de Conduită Profesională. ARACIS a primit o singură reclamație scrisă, de la o universitate privată, dar nu au existat dovezi privind veridicitatea situației, iar chestiunea a fost reglată cu universitatea fără alte consecințe.

165. ARACIS se străduiește să aibă relații constructive de colaborare cu instituțiile de învățământ superior, bazate pe comunicare sistematică și continuă. În anumite situații, instituțiile de învățământ superior își pot exprima nemulțumirea prin depunerea de reclamații și/sau contestații.

166. Contestațiile se pot depune în urma evaluării externe efectuate de comisiile de evaluare ale ARACIS. Constația se depune în scris, este semnată de rectorul universității, confirmată cu ștampila/sigiliul universității și este înregistrată la Biroul de Relații Publice, Registratură, Arhivă și Secretariat al ARACIS. Constațiile se pot referi la avizul/aprecierea acordată în urma evaluării externe a programelor de studii sau la avizul/aprecierea acordată în urma evaluării externe a instituției.

167. Constațiile privind Avizul acordat în urma evaluării externe a programelor de studii se pot depune în termen de două săptămâni de la primirea raportului și sunt analizate de Biroul Executiv al Consiliului ARACIS, care desemnează o comisie pentru soluționarea contestației, care va analiza contestația și documentația rezultată pe baza inspecției din teren. Comisia întocmește un raport care va fi validat de Departamentul de Acreditare. După ce analizează documentele și în urma dezbaterilor, Consiliul ARACIS întocmește Raportul final al ARACIS.

Constații privind Avizul/Aprecierea acordată după evaluarea externă a instituției

168. Constațiile se pot depune în termen de două săptămâni de la publicarea raportului. Biroul Executiv al Consiliului ARACIS reanalizează raportul și invită rectorul universității și persoana de contact la sediul ARACIS, la o discuție de clarificare. Dacă, în urma acestei ședințe, reprezentanții instituției de învățământ superior își mențin contestația, Biroul Executiv al Consiliului ARACIS va desemna o comisie tehnică pentru soluționarea contestației, care, pe baza documentelor de evaluare, verifică dacă defectele de procedură menționate în contestație sunt reale sau nu.

169. Dacă se constată că documentele de procedură sunt reale, comisia propune Consiliului

ARACIS să reia procedurile de evaluare pentru a corecta problemele raportate. Consiliul ARACIS, la propunerea Comitetului Executiv, aprobă componența unei comisii suplimentare de contestație, care include alți evaluatori care vor efectua încă o vizită la instituția de învățământ superior și care va întocmi un alt raport în urma vizitei.

170. În termen de 5 zile lucrătoare de la ședința ARACIS la care au fost aprobate rezultatele contestației, Agenția publică pe pagina sa de internet conținutul contestației, precum și Raportul Consiliului ARACIS privind soluționarea contestației.

171. **Reclamațiile.** Reclamațiile nu se înscriu în procedura care se aplică pentru contestarea unei decizii. O reclamație se poate referi la o presupusă lipsă de integritate sau la comportamentul necorespunzător al evaluatorului (evaluatorilor) extern (externi). Dacă se poate dovedi că reclamația corespunde circumstanțelor reale, ARACIS urmează prevederile „Codului de Etică și Conduită Profesională” pentru a asigura o rectificare. De asemenea, se pot face reclamații împotriva ARACIS pentru modul în care a efectuat lucrări contractuale sau evaluări externe.

172. Reclamațiile se pot depune în urma serviciilor de evaluare externă efectuate de ARACIS. Reclamațiile se fac în scris și trebuie înregistrate la sediul ARACIS în termen de 5 zile lucrătoare de la vizita de evaluare.

173. De obicei, în urma evaluărilor instituționale, instituțiile de învățământ superior pot depune referințe și reclamații prin intermediul răspunsului la scrisoarea de informare privind aprecierea acordată, iar în unele cazuri procesul de evaluare a fost corectat prin aceste referințe.

174. Toate celelalte reclamații adresate Agenției de diferite instituții publice sau de cetățeni, al căror conținut nu privește un proces de evaluare sunt soluționate în conformitate cu prevederile Legii 233/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare, transpuse într-o procedură oficială la nivelul Agenției.

Organizarea Comisiei de soluționare a Constațiilor (reglementare sugerată)

175. ARACIS, în baza Articolului XX din Hotărârea Guvernului nr. XXX, aprobată și publicată în Monitorul Oficial al României nr. XXX, emite următorul Regulament:

Art. 1 Îndatoriri

Comisia de Contestații (Comisia) va gestiona cererile de revizuire a deciziilor luate de Biroul Executiv al Consiliului ARACIS. Comisia se va ocupa doar de cererile depuse de instituțiile de învățământ superior afectate direct, care parcurg procesul de evaluare de acreditare și de audit.

Comisia își va îndeplini îndatoririle prin întocmirea unui raport privind cererea respectivă, susținut cu documente.

Art. 2 Componența și Președintele

Comisia va fi alcătuită din trei membri aleși de Biroul Executiv al Consiliului ARACIS. Cei doi membri supleanți sunt și ei aleși.

Comisia va numi un Președinte dintre cei trei membri.

Art. 3 Metoda de funcționare

Membrii Comisiei vor înștiința Președintele Comisiei, în scris, cu privire la răspunsul lor la cererea de revizuire.

Președintele va prezenta pe scurt evaluările membrilor într-un raport al Comisiei.

Președintele poate convoca o conferință telefonică, dacă acest lucru este necesar pentru formarea unei opinii consecvente.

Art. 4 Confidențialitate

Membrii au obligația de a păstra confidențialitatea.

Art. 5 Obiectivitate

Membrii Comisiei nu vor putea examina cereri din partea instituțiilor de învățământ superior la care au lucrat ca și cadre didactice sau personal nedidactic sau cu care au colaborat în ultimii 5 ani.

Art. 6 Termene

Comisia trebuie să comunice adoptată poziția Biroului Executiv al Consiliului ARACIS în termen de două luni de la primirea cererii de revizuire.

2. Biroul Executiv al Consiliului ARACIS va lua o decizie cu privire la cererea de contestație la următoarea sa ședință.

Art. 7 Secretariat

Biroul ARACIS va îndeplini activitățile organizaționale în numele Comisiei.

Art. 8 Intrare în vigoare: acest Regulament va intra în vigoare la XXX.

Capitolul 4 - Standarde de calitate pentru acreditarea programelor la nivel de licență și masterat

Scopul acestui capitol

176. Această parte reprezintă o compilare a **criteriilor generale** relevante pentru acreditarea programelor la nivel de licență și masterat. În general, este important de reținut că aceste criterii de acreditare a programelor au fost elaborate cu orientare pe rezultate. De asemenea, ele sunt compatibile cu Standardele și Liniile Directoare Europene propuse de cei 48 de miniștri ai educației la conferința de monitorizare a procesului Bologna de la Erevan, Armenia în primăvara lui 2015. În plus, prima parte conține și informații suplimentare privind **scopul acestui document, principiile subiacente de asigurare a calității în metodologia ARACIS și rolul ARACIS ca furnizor de servicii de asigurare externă a calității.**

177. Este important de reținut că în acest capitol sunt prezentate criteriile generale de program care vor fi utilizate în scopul acreditării programelor. În plus, ARACIS a elaborat criterii specifice domeniilor pentru programele de licență și de masterat, descriind rezultatele de învățare pentru absolvenții români în diferite domenii de studii la finalizarea studiilor respective. Acestea sunt reunite într-un document separat și trebuie utilizate împreună cu aceste criterii generale.

178. În completare, trebuie menționat că, pentru toate programele de inginerie, ARACIS a fost autorizată de Rețeaua Europeană pentru Acreditarea Educației în Inginerie (*European Network for the Accreditation of Engineering Education - ENAEE*) să ofere certificatul de calitate „EUR-ACE” (sistem de certificare pentru programele de studii din domeniul Științelor Inginerești). Descrierea rezultatului de învățare aferent acestei proceduri nu face parte din acest document.

179. Mai departe sunt enumerate criteriile/standardele generale care se utilizează în procesul de acreditare a programelor la nivelurile 6-7 ale Cadrului Național de Asigurare a Calității din România. În acest sens, s-au respectat cu strictețe ca structură principală, ori de câte ori a fost posibil, categoriile utilizate în legislația națională. În paranteza care urmează după fiecare criteriu sunt enumerate numerele corespondente din Standardele și Liniile Directoare Europene (SDL - partea 2).

4.1. Capacitatea instituțională

A.1 Structuri instituționale, administrative și manageriale

A.1.1 Cadrul legal organizațional și de funcționare

180. Programul de studii este constituit și funcționează conform legii (de ex. respectarea capacității de școlarizare).

181. Programul de studii este conceput în conformitate cu Cadrul Național de Calificare (CNAC) din România, cu Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS) și cu Cadrul European de Calificare (<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>).

A.1.2 Obiectivele, rezultatele de învățare și profilul calificărilor aferente programului de studii evaluat

182. Obiectivele și rezultatele de învățare ale programelor de licență sunt definite cu rigurozitate în cooperare cu grupurile de interes relevante (de ex. studenți, absolvenți, angajatori) și sunt transparente. Instituția de învățământ superior efectuează ulterior consultări regulate pe această temă cu grupurile de interes, care au loc organizat, iar rezultatele sunt documentate corespunzător.

183. Profilul specific al programului evaluat se distinge clar de alte programe din cadrul aceleiași catedre. Există consecvență între obiectivele programului, activitățile de învățare ale studenților și

profilul profesional al absolvenților. Absolvenții programului de studii au o perspectivă clară de angajare pe piața muncii. Rezultatele programului le permit absolvenților să obțină un loc de muncă pe piața muncii, în posturi care corespund calificării obținute.

184. Rezultatele de învățare ale programului și rezultatele de învățare ale cursurilor/modulelor subiacente au fost stabilite pe baza a ceea ce se preconizează că vor ști și vor putea să facă studenții la finalizarea procesului de educație. Acestea fac parte din Suplimentul final de Diplomă, care este înmânat fiecărui student după absolvire.

A.1.3 Integritatea academică

185. Instituția de învățământ care oferă programul respectiv are un cod de etică și deontologie universitară / de integritate academică, prin care sunt apărute valorile libertății academice, autonomiei universitare, nediscriminării și integrității etice.

186. Aceasta dispune de practici și aplică mecanisme clare, care asigură permanent vigilența în raport cu posibilele fraude sau abateri de la activitățile sale academice, inclusiv măsuri active pentru prevenirea și eliminarea oricăror forme de plagiat.

A.1.4 Răspunderea publică și responsabilitatea

187. Instituția deține practici de audit intern cu privire la principalele ei domenii de activitate. Anual se întocmește un raport de audit academic, revizuit de Senat, precum și un plan de măsuri de perfecționare.

A.1.5 Reguli și reglementări interne

188. Instituția de învățământ superior are Reguli Interne de Procedură și un Regulament pentru Activitățile sale Academice în general și pentru programele evaluate în special. Reglementările sunt conforme cu legislația în vigoare și sunt aprobate de Senatul Universității. Instituția a organizat registrul activității academice a studenților în conformitate cu legislația în vigoare, prin forme omologate în această privință (cataloge, documente rezumat, situații academice, foi matricole, diplome etc.).

A.1.6 Activitatea financiară

189. Programul de studii evaluat dispune de suficiente resurse financiare pentru a fi executat. Disponibilitatea acestor resurse financiare trebuie demonstrată cel puțin pentru durata perioadei de acreditare.

190. Taxele de școlarizare ale studenților sunt calculate în conformitate cu costurile medii ale școlarizării pe an universitar în sectorul de învățământ de stat finanțat de la bugetul de stat în domenii similare și sunt prezentate studenților prin mijloace de comunicare adecvate. Studenții sunt informați cu privire la posibilitățile de asistență financiară oferite de instituție și la modalitatea de utilizare a taxelor de școlarizare.

A.2 Facilități (SDL 1.6)

A.2.1 Disponibilitatea unităților de învățământ

191. Instituția de învățământ superior dispune de propriul său spațiu²⁶ sau de un spațiu închiriat corespunzător pentru desfășurarea activităților proprii educaționale și de cercetare în programele care urmează să fie acreditate.

192. Capacitatea facilităților de învățământ (săli de clasă, săli de seminar, laboratoare și săli de proiect) este adecvată pentru numărul de studenți din programele ce urmează a fi acreditate și respectă cerințele legale.

²⁶ Conform prevederilor legale, cel puțin 70% din spații trebuie să fie deținute de instituția solicitantă.

A.2.2 Dotarea unităților de învățământ

193. Sălile de predare/de seminar dispun de dotări tehnice adecvate pentru activitățile didactice și pentru comunicare. Laboratoarele didactice și de cercetare dispun de dotări specifice care asigură desfășurarea corespunzătoare a activităților teoretice, aplicative și practice la nivelul de calificare supus acreditării. Dotarea tehnică a laboratoarelor este adecvată pentru realizarea rezultatelor de învățare ale programului. Există software cu licență, adecvat conținutului disciplinelor din curricula programului.

A.2.3 Disponibilitatea și dotările spațiilor de cercetare științifică

194. Instituția de învățământ superior dispune de spații de cercetare/laboratoare de cercetare proprii sau închiriate, cu dotări corespunzătoare cerințelor conținutului educațional al programului respectiv și al nivelului de educație oferit.

A.2.4 Disponibilitatea și dotarea bibliotecii

195. Instituția de învățământ superior dispune de o bibliotecă dotată cu săli de lectură și cu propria arhivă de carte, adecvate pentru îndeplinirea rezultatelor de învățare ale programului. Există un număr suficient de abonamente la publicații și periodice românești și străine, în acord cu misiunea și cu scopurile asumate de programul de studii. Dacă programul de studii este predat în limbi străine, sunt disponibile resurse de studiu în limba de predare, care au o calitate adecvată și sunt disponibile într-un număr suficient de exemplare.

196. Instituția de învățământ superior asigură multiplicarea cursurilor și a altor materiale didactice necesare pentru procesul de învățământ și le pune la dispoziția studenților într-un număr adecvat de exemplare.

A.3 Resurse umane (SDL 1.5)

A.3.1 Calitatea cadrelor didactice

197. Instituția de învățământ superior a angajat un număr adecvat de cadre didactice universitare, cu suficiente calificări pentru îndeplinirea programului supus evaluării pentru întregul ciclu al programului de studii.

198. Cadrele didactice universitare implicate în programul de studii sunt angajate conform criteriilor de recrutare stabilite la nivel instituțional în conformitate cu prevederile legale. Cel puțin 70% din totalul locurilor de muncă aferente programului de studii sunt alocate unor profesori titulari în instituția de învățământ superior, conform prevederilor legale - cu o normă de bază sau o titularizare pe post și cel puțin 25% sunt ocupate de profesori universitari și profesori asociați. Profesorii titulari din învățământul superior acoperă maxim trei norme în decursul unui an universitar, indiferent de instituția de învățământ în care își desfășoară activitatea.

199. Personalul academic cu normă întreagă numit conform legii, care s-a pensionat la limita de vârstă sau din alte motive, poate să lucreze în calitate de personal academic asociat, în conformitate cu prevederile legale, dar astfel de persoane pot să acopere maxim o normă în instituția de învățământ respectivă.

200. Profesorii titulari au titlul de doctor și îndeplinesc cel puțin una din următoarele condiții: dețin o diplomă de licență în domeniul disciplinelor predate; sunt îndrumători de doctorat în domeniul disciplinelor predate; tema tezei lor de doctorat este în domeniul disciplinei predate. Celelalte cadre trebuie să aibă formare inițială și aptitudini în domeniul disciplinei predate.)

201. Profesorii titulari au elaborat cursuri și alte materiale didactice necesare pentru procesul de învățământ, în care sunt acoperite complet chestiunile disciplinei respective, în conformitate cu descrierea materiei (programă analitică).

202. Profesorii asociați sunt obligați să înștiințeze în scris șeful instituției la care ocupă postul principal, precum și șeful instituției la care sunt profesori asociați, cu privire la numărul de ore predate ca profesor asociat. În cazul în care dețin un post principal în altă instituție de învățământ superior, trebuie să obțină consimțământul senatului universitar al instituției respective. Profesorii care ocupă posturi de asistenți au pregătire pedagogică certificată.

203. Instituția asigură personalului academic oportunități de dezvoltare profesională pentru a-și perfecționa aptitudinile didactice și aptitudinile în utilizarea noilor tehnologii în scopuri didactice.

A.3.2 Disponibilitatea personalului auxiliar necesar pentru implementarea programului de studii

204. Personalul auxiliar care asigură sprijinul tehnic în laboratoarele didactice și de cercetare este considerat adecvat pentru a asigura desfășurarea activităților practice ale programului care urmează să fie acreditat.

4.2. Eficacitatea educațională

B.1 Conținutul programelor de studii (SDL 1.2, 1.3, 1.4)

B.1.1 Admiterea studenților

205. Instituția de învățământ superior aplică o politică transparentă de recrutare și admitere a studenților, anunțată public cu cel puțin șase luni înainte de înscriere. Marketingul universității promovează informații reale și corecte, indicând posibilitățile de verificare și confirmare.

206. Studenții sunt recrutați pe baza procedurilor proprii de admitere ale instituției, care sunt definite separat pentru fiecare ciclu de studii. Admiterea se bazează exclusiv pe aptitudinile academice ale candidatului.

207. Rezultatele evaluărilor studenților după primul an de studii confirmă adecvarea condițiilor de admitere aplicate pentru programul de studii evaluat; acolo unde este necesar, se aplică măsuri corective.

B.1.2 Structura și derularea programului de studii

208. Curricula prezentată a programului este aprobată la nivel instituțional. Programul de studii este compus din module/discipline individuale prezentate într-o programă analitică ce conține obiectivele, conținutul tematic de bază, distribuția numărului de cursuri, seminarii și activități aplicative etc. pe teme, precum și bibliografia minimă și metodele de examinare pentru rezultatele de învățare planificate. Programele analitice sunt semnate de titularul cursului, seminarului / altei activități aplicative și de șeful de catedră.

209. Programele analitice asigură corelarea dintre rezultatele de învățare declarate la care contribuie disciplina, conținutul acesteia și modalitatea de evaluare a rezultatelor de învățare realizate de student.

210. Disciplinele incluse în curricula programului sunt oferite într-o ordine logică. Instituția de învățământ superior dispune de mecanisme interne pentru armonizarea conținutului disciplinelor și evitarea suprapunerilor.

211. Curricula programului este formată din discipline fundamentale, domenii, discipline de specialitate și discipline complementare grupate în discipline obligatorii, opționale și facultative, în conformitate cu cerințele normative stabilite la nivel național și cu standardele specifice domeniului, elaborate de ARACIS.

212. Structura programului de studii rămâne neschimbată pe durata unui ciclu de studii; aceasta poate fi modificată doar începând cu primul an al următorului an universitar.

213. Curricula este structurată astfel încât să permită absolvirea în perioada standard de studii specificată.

214. Curricula programului prevede 2-3 săptămâni de practică pe an, începând din primul an de studii. Pentru perioadele de practică, instituția de învățământ superior a încheiat acorduri de colaborare, contracte sau alte documente cu unitățile de practică, în cadrul cărora sunt definite locația și perioada practicii, modalitatea de organizare și îndrumare, persoanele responsabile reprezentante ale instituției de învățământ și ale unității de practică etc.

B.1.3 Parteneriate

215. Parteneriatele încheiate cu organizații publice și private pentru practica studenților sunt suficiente și au un conținut adecvat (în ceea ce privește perioada de practică, numărul de locații de practică, mentoratul garantat în angajator, etc.) pentru a se obține rezultatele preconizate ale programului de studii.

216. Parteneriatele încheiate cu alte instituții de învățământ superior din străinătate corespund cu scopul realizării mobilității internaționale și al realizării rezultatelor programului.

B.2 Rezultate de învățare (SDL 1.3, 1.4)

B.2.1 Rata de promovare a studenților

217. Ratele de reușită în programul evaluat sunt suficiente²⁷.

218. Instituția dispune de mecanisme interne pentru a monitoriza progresul studenților cu privire la rezultatele academice în timpul anilor de studiu, rata de abandon, creditele acumulate de studenții care trec dintr-un an de studiu în altul (ca studenți creditați), timpul până la absolvire. Rezultatele monitorizării confirmă eficiența procesului educațional.

B.2.2 Valorificarea calificării universitare prin angajarea pe piața muncii sau continuarea studiilor universitare

219. Instituția de învățământ monitorizează permanent cariera absolvenților săi, pe baza unui sistem dezvoltat în acest scop și furnizează anual un raport detaliat privind programul de studii evaluat. În acest proces trebuie respectați o serie de indicatori de performanță, definiți prin lege.

220. Rezultatele procesului de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii, opiniile absolvenților angajați și ale angajatorilor cu privire la formarea în timpul studiilor universitare confirmă valoarea calificării obținute, adecvarea scopurilor și rezultatelor programului în raport cu nevoile pieței muncii²⁸.

221. Implicarea firmelor în parteneriate cu programul de studii evaluat, privind caracterul angajabil al absolvenților confirmă valoarea calificării obținute, adecvarea scopurilor și a rezultatelor programului în raport cu nevoile pieței muncii.

B.2.3 Nivelul de satisfacție a studenților în raport cu dezvoltarea profesională și personală oferită de universitate

222. Instituția de învățământ superior colectează opiniile studenților cu privire la satisfacția lor în raport cu procesul de învățământ, cu serviciile pentru studenți și cu infrastructura oferită de universitate. Procesul de monitorizare a opiniilor studenților este adecvat în ceea ce privește relevanța informațiilor colectate, rata de răspunsuri și măsurile de perfecționare (identificate și implementate).

²⁷Cel puțin 51% din totalul de absolvenți din fiecare serie au promovat examenul final de licență. Cel puțin 40% din absolvenții primei serii sunt angajați cu contracte de muncă legale, în posturi care corespund specializării obținute la absolvire.

²⁸ Cel puțin 50% dintre absolvenți se angajează în termen de doi ani de la absolvire, la nivelul calificării lor universitare. Cel puțin 20% dintre absolvenții din ultimele două serii ale programului de studii se înscriu la programe de masterat, indiferent de domeniu.

223. Prin monitorizarea opiniilor studenților cu privire la procesul didactic este confirmată eficiența procesului respectiv și a serviciilor de sprijin oferite. Peste 50% dintre studenți evaluează pozitiv mediul de învățare/dezvoltare oferit de universitate și propriul lor traseu de învățare.

B.2.4 Învățare centrată pe student

224. **Procesul didactic, metodele de predare și activitățile de învățare** sunt selectate/concepute pentru a asigura realizarea rezultatelor programului. Acestea reflectă învățarea centrată pe student, permițând trasee de învățare flexibile prin intermediul disciplinelor opționale și facultative și încurajând studenții să aibă un rol proactiv în procesul de învățare.

225. Profesorii utilizează în mod flexibil o varietate de metode pedagogice prin care încurajează dezbaterile, schimbul de opinii și munca în echipă, inclusiv dezvoltarea aptitudinilor transversale.

226. Relația profesor-student este una de parteneriat, fiecare dintre ei răspunzând de obținerea rezultatelor de învățare. Rezultatele de învățare sunt explicate și discutate cu studenții din perspectiva relevanței acestora pentru dezvoltarea lor.

227. Procesul de predare-învățare ia în calcul atât activități didactice față în față, cât și activități de studiu individual. Formațiunile de studiu - serii, grupe, sub-grupe - sunt dimensionate astfel încât să asigure desfășurarea eficientă a procesului de învățământ.

228. Profesorii utilizează resursele noilor tehnologii (de ex. e-mail, pagină de internet personală / platformă de e-learning pentru teme, bibliografie, resurse în format electronic și dialog cu studenții) și materiale auxiliare, de la tablă la flipchart și video proiector, etc.

229. Instituția de învățământ superior dispune de proceduri de recunoaștere a diplomelor și de proceduri de finalizare corespunzătoare în cazurile de mobilitate de studii și stagii interne (de practică) ale studenților.

230. Profesorii au cursuri suplimentare disponibile pentru studenți și personalizează îndrumările în funcție de cererea studenților. Există activități de mentorat sau alte forme de asociere între un profesor și o grupă de studenți.

B.3 Activitatea de cercetare științifică

B.3.1 Programarea activităților de cercetare

231. Programul evaluat dispune de un plan științific inclus în planul strategic al facultății și al instituției căreia îi aparține, certificat cu documente păstrate la catedră, la facultate, etc.

232. Temele de cercetare incluse în plan se află în sfera științifică a domeniului din care face parte programul de studii acreditat.

B.3.2 Resurse de cercetare

233. Cercetarea dispune de suficiente resurse financiare, logistice și umane pentru a realiza obiectivele propuse.

B.3.3 Efectuarea și valorificarea cercetării

234. Personalul academic desfășoară activități de cercetare științifică în domeniul disciplinelor de studiu. Acestea pot lua forma unor lucrări publicate în jurnale științifice sau la edituri din țară sau din străinătate, lucrări științifice prezentate la sesiuni, simpozioane, seminarii etc. din țară și/sau din străinătate. De asemenea, sunt avute în vedere și contractele, expertiza, consultanța etc. pe bază de contracte sau acorduri încheiate cu parteneri din țară și/sau din străinătate, cu evaluare certificată de comisii de specialitate, brevete și transfer tehnologic prin intermediul centrelor de consultanță, al parcurilor științifice sau alte forme de valorificare, dezvoltare de noi produse etc.

235. Fiecare profesor are anual cel puțin o lucrare publicată sau o realizare didactică sau științifică.

236. Studenții sunt sprijiniți și stimulați să desfășoare activități de cercetare, sunt implicați în proiecte de cercetare.

237. Facultatea organizează regulat sesiuni științifice, simpozioane, conferințe, mese rotunde, iar lucrările sunt publicate în volume științifice cu ISBN și ISSN sau în proceduri dedicate activității organizate.

4.3. Managementul calității

C.1 Strategii și proceduri de asigurare a calității (SDL 1.1)

238. Există o comisie de evaluare și asigurare a calității la nivelul facultății/catedrei, care se ocupă de programul de studii și care coordonează implementarea procedurilor și activităților de evaluare și asigurare a calității.

239. Politicile și strategiile de asigurare a calității se aplică în facultatea care coordonează programul de studii și stimulează participarea fiecărui membru al echipei didactice și de cercetare, precum și implicarea studenților.

240. Programul de studii face parte din sistemul instituțional de evaluare internă a calității și implementează măsurile identificate pentru a îmbunătăți calitatea procesului de învățământ.

241. Instituția de învățământ întocmește și prezintă un raport anual privind modalitatea de respectare a prevederilor programului de politici de calitate și aspectele pozitive și negative ale asigurării interne a calității, raport pe care îl pune la dispoziția publicului.

C.2 Proceduri privind inițierea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii (SDL 1.9)

242. Există și se aplică un regulament privind inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii.

243. Programul de studii evaluează periodic nevoile și obiectivele, procesul de învățare, resursele, rezultatele și sistemul de management pentru a garanta relevanța și eficiența continuă a acestora.

244. Procesul de evaluare periodică a programului de studii ia în calcul interesele reprezentanților pieței muncii față de programul de studii și nivelul de satisfacție a acestora privind pregătirea studenților/absolvenților. Acesta ține seama de interesul partenerilor de practică pentru programul de studii și de satisfacția privind pregătirea studenților, precum și de rezultatele monitorizării opiniei studenților privind procesul didactic.

245. Se întocmește un raport anual de evaluare internă a programului de studii, care conține propuneri de îmbunătățire a calității educației.

C.3 Sistemul de examene - proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor de învățare (SDL 1.3)

246. Instituția de învățământ superior are un regulament privind examinarea și notarea studenților, care este aplicat în mod riguros și consecvent.

247. Metodele de evaluare sunt diverse și încurajează gândirea critică, creativitatea și munca în echipă.

248. Metodele și criteriile utilizate pentru evaluarea studenților cu privire la aptitudinile și competențele dezvoltate sunt adecvate și permit verificarea dobândirii efective a cunoștințelor și aptitudinilor furnizate prin programele analitice ale disciplinelor. Acestea sunt comunicate studenților la începutul fiecărui semestru.

249. Pe lângă profesorul titular de curs, la examen mai participă cel puțin încă un profesor care predă specialitatea respectivă. În ceea ce privește evaluarea activităților practice, se vor lua în considerare evaluările mentorului de practică din societatea comercială în care s-a desfășurat activitatea respectivă.

250. Numărul și distribuția formelor de examinare într-un semestru sunt organizate astfel încât să asigure timpul necesar pentru pregătirea studenților și pentru desfășurarea procesului de evaluare.

251. Există regulamente privind reexaminările, examenele amânate pe motive medicale și examenele generatoare de credite, iar aceste regulamente sancționează fraudele descoperite la examene, precum și alte situații.

252. Finalizarea studiilor implică pregătirea unei teze de absolvire, care demonstrează capacitatea studentului de a îndeplini o sarcină alocată independent la nivelul standardelor impuse.

253. În procesul de evaluare a tezei de absolvire pe teme propuse/pregătite în colaborare cu alți factori din acest sector de activitate se vor lua în considerare evaluările reprezentantului firmei în colaborare cu care s-a desfășurat activitatea respectivă. Reprezentanții industriei sunt invitați să participe la prezentarea tezelor de absolvire.

254. Există un **sistem de contestații** oficial prin care studenții pot contesta evaluarea și prin care se soluționează contestațiile, iar acest sistem este prezentat studenților.

C.4 Proceduri de evaluare frecventă a calității activității cadrelor didactice universitare (SDL 1.5)

255. Evaluarea internă *inter pares* este organizată în mod regulat și se bazează pe criteriile generale și pe proceduri clare, transparente și publice.

256. Personalul academic desfășoară activități de autoevaluare și este evaluat și de șeful de catedră.

257. Evaluarea de către studenți este obligatorie. Există un formular de evaluare care este furnizat studenților pentru a-și evalua toți profesorii, iar formularul este aprobat de senatul universității și se aplică după fiecare ciclu semestrial de pregătire. Acesta este completat exclusiv fără influența vreunui factor extern, garantându-se confidențialitatea evaluatorului.

C.5 Accesibilitatea unor resurse de învățare adecvate (SDL 1.3, 1.6)

258. Programul de studii asigură tuturor studenților sprijin relevant pentru procesul de învățare (consiliere privind cariera, mentorat și asistență), facilitându-se astfel dobândirea de cunoștințe și aptitudini și trecerea într-un an superior de studii.

259. Există suficient personal cu pregătire adecvată pentru a asigura servicii de sprijin pentru studenți.

260. Facultatea dispune de programe de stimulente pentru studenții cu rezultate remarcabile și programe de recuperare pentru studenții cu dificultăți de învățare. Profesorii au cursuri suplimentare disponibile pentru studenți și personalizează îndrumările în funcție de cererea studenților. Există activități de mentorat sau alte forme de asociere între un profesor și o grupă de studenți.

261. Facultatea, prin universitate, dispune de servicii sociale, culturale și sportive pentru studenți, precum: capacități de cazare pentru cel puțin 10% din studenți, centru sportiv, diverse centre de consiliere, care sunt gestionate eficient. Studenții sunt informați de existența acestor servicii.

262. Facultatea, prin universitate, dispune de servicii sociale, culturale și sportive pentru studenți, precum: capacități de cazare pentru cel puțin 10% din studenți, centru sportiv, diverse centre de consiliere, care sunt gestionate eficient. Studenții sunt informați de existența acestor servicii (paragraf care se repetă).

263. Relația profesor-student este una de parteneriat, fiecare dintre ei răspunzând de obținerea rezultatelor de învățare. Rezultatele de învățare sunt explicate și discutate cu studenții din perspectiva relevanței acestora pentru dezvoltarea lor.

264. Studenții sunt sprijiniți să înțeleagă necesitatea de a-și continua educația prin învățare pe toată durata vieții, pentru ca, după absolvire, să-și mențină un nivel la zi al cunoștințelor în domeniul studiat.

265. Instituția de învățământ superior dispune de structuri și de proceduri pentru a facilita mobilitatea studenților în același sistem sau între diferite sisteme de învățământ superior, precum Biroul de Relații Internaționale, comisii pentru recunoașterea calificărilor / aptitudinilor și competențelor dobândite în învățământul formal sau non-formal, etc.

266. Instituția de învățământ superior a reglementat procedura de promovare a studenților dintr-un an în altul, în funcție de creditele de studiu ECTS acumulate, precum și procedura de parcurgere a doi ani de studii într-un singur an, în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

267. Instituția de învățământ superior dispune de proceduri de recunoaștere și finalizare corespunzătoare în cazul mobilității de studii a studenților și a practicii studențești.

C.6 Managementul informațiilor (SDL 1.7)

268. La nivel de facultate, instituția deține un sistem IT care facilitează colectarea, prelucrarea și analiza datelor și informațiilor relevante pentru organizarea și operarea eficientă a programelor de studii și a altor activități.

C.7 Transparența informațiilor de interes public cu privire la programele de studii (SDL 1.8)

269. Programul de studii oferă informații publice cantitative și calitative complete, actualizate și ușor accesibile privind scopurile, procesul de predare-învățare, resursele, rezultatele și sistemul de management.

270. Absolvenții primesc gratuit Suplimentul de Diplomă, care conține toate informațiile prevăzute de legislația în vigoare.

C.8 Asigurarea calității prin evaluări externe periodice (SDL 1.10)

271. Cu privire la programul de studii evaluat, instituția de învățământ respectă prevederile legale privind evaluarea externă ciclică.

Capitolul 5 - Metodologia generală privind acreditarea programelor

272. Această parte se concentrează pe **procedurile relevante** utilizate de ARACIS în procesul său de acreditare a programelor. Aici sunt elaborate în detaliu **diferitele măsuri pentru inițierea și implementarea procedurii ARACIS de acreditare a programelor**. În continuare, se oferă informații privind **desfășurarea vizitelor la fața locului**. Apoi sunt explicate **potențialele rezultate ale unei proceduri de acreditare și procesele ulterioare**, urmate de **sfaturi privind procedura care trebuie să fie respectată la întocmirea unui Raport de Autoevaluare**. În cele din urmă este prezentată **metoda ARACIS de selectare a experților calificați**.

273. Această metodologie se aplică pentru:

- Autorizarea funcționării provizorii a noilor programe de licență/masterat inițiate și propuse de instituțiile de învățământ superior acreditate;
- Reacreditarea programelor de licență și de masterat la intervale regulate.

274. Se aplică tuturor domeniilor de studiu și modurilor de livrare (cu frecvență-fără frecvență, tradițional, distribuit, precum și programelor la distanță și de e-learning), și programelor cu titluri comune/duble. Deși criteriile generale se aplică în același fel pentru programele de licență și programele de masterat, unii din indicatorii de performanță prevăzuți ca prag în reglementările guvernamentale²⁹ diferă pentru cele două niveluri. Acești indicatori de performanță specifici, asociați cu nivelurile 6 și 7 ale cadrului național de calificare, au fost adăugați ca anexe acestui document central și principal și fac parte din „Lista de Verificare” utilizată de evaluatorii externi ai ARACIS la efectuarea auditului extern.

5.1. Rolul ARACIS în acreditarea programelor

275. ARACIS a fost desemnată prin lege să efectueze acreditarea programelor la nivel național și internațional. Prin activitățile sale, ARACIS se străduiește să îmbunătățească permanent calitatea programelor de învățământ superior, prin:

- evaluarea, revizuirea și îmbunătățirea criteriilor de calitate, a standardelor și a indicatorilor de performanță, corelându-le cu cerințele de calificare în domeniul învățământului superior;
- identificarea onestă și riguroasă a realizărilor și a deficiențelor, cu sprijinul unor experți experimentați și pregătiți în domeniul de studii respectiv;
- promovarea realizărilor și abordarea rapidă a deficiențelor, ținând seama de rezultatele efective ca referință în evaluare;
- prin aceasta crescând nivelul standardelor de referință și al indicatorilor de performanță aferenți, în fiecare instituție, în conformitate cu misiunea sa;
- asigurarea unei comunicări clare, consecvente și coerente cu beneficiarii;
- informarea corectă a publicului cu privire la rezultatele obținute și la îmbunătățirile propuse.

5.2. Procedura de acreditare a programelor

Diferitele etape care trebuie parcurse pentru inițierea și implementarea unei proceduri de acreditare la ARACIS

276. Această secțiune oferă o descriere concisă a etapelor care trebuie urmate în executarea unei proceduri de evaluare externă / acreditare a programelor / evaluare, desfășurată de ARACIS.

²⁹ OUG 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare.

277. Instituția de învățământ superior care are nevoie de o procedură de acreditare a unui program, ca prim pas, depune o cerere la **Direcția de Asigurare a Calității de la ARACIS**, prin care cere autorizarea provizorie (AP), (re)acreditarea (A) sau evaluarea periodică (EVP) a unuia sau mai multor programe de studii din ciclul întâi (licență) sau din ciclul doi (masterat). În **Formularul de cerere de acreditare a unui program**, instituția va indica domeniile de studii ale programului respectiv și nivelul de învățământ al ofertei educaționale (licență sau masterat). Inspectorii speciali de la Direcția de Asigurare a Calității menționată mai sus vor verifica eligibilitatea cererii.

278. Pe baza informațiilor furnizate, ARACIS va transmite instituției de învățământ superior un **Contract de Acreditare**, indicând numărul de experți care vor vizita instituția, taxa de acreditare care trebuie plătită, precum și un orar orientativ al procedurii de evaluare.

279. După semnarea contractului, **Departamentul de Acreditare de la ARACIS** va numi o comisie de experți, formată de obicei din 3-4 experți din mediul academic și din industrie. În cazul unei acreditări grupate, în care este cuprins un număr considerabil de programe, dimensiunea standard a echipei de audit poate fi mai mare. Experții sunt specialiști în disciplinele pentru care se solicită acreditarea.

280. La pasul următor, **Consiliul ARACIS** validează sugestia Departamentului de Acreditare privind componența comisiei de experți și informează instituțiile de învățământ superior. Instituțiile de învățământ superior pot formula obiecții referitoare la comisia propusă, furnizând un motiv valabil privind neadecvarea acestora. În acest caz, Consiliul ARACIS va înlocui anumiți membri ai comisiei. Totuși, reprezentanții programelor evaluate nu pot propune anumiți experți.

281. Instituția de învățământ superior transmite ARACIS un **Raport de autoevaluare (RA)** în termen de 90 de zile de la semnarea contractului. **RA va fi structurat conform Criteriilor enumerate în partea 1 a acestui document**, iar inspectorii speciali de la Direcția de Asigurare a Calității din cadrul ARACIS vor verifica caracterul complet formal al raportului.

282. Ulterior, raportul de autoevaluare este transmis echipei numite de experți, care îl va analiza în termen de 15 zile. Experții pot solicita informații suplimentare, în termen de încă 15 zile de la trimiterea cererilor de clarificare.

283. Apoi, echipa de experți va desfășura **inspecția de evaluare la fața locului**, la data convenită cu instituția de învățământ superior care a cerut acreditarea. Termenul pentru desfășurarea unei evaluări externe periodice/acreditări este de maxim 6 luni de la data la care a fost înregistrată cererea de evaluare.

284. În timpul inspecției la fața locului, experții vor discuta cu coordonatorii programului și cu alte grupuri de factori implicați în programele evaluate despre raportul de autoevaluare și despre orice alte aspecte considerate relevante.

285. Rezultatele vizitei de acreditare vor fi documentate de echipa de evaluare în **raportul provizoriu de evaluare externă**. Acest document va fi semnat de toți membrii echipei și de reprezentanții instituției de învățământ superior în curs de acreditare. La întocmirea Fișei vizitei la fața locului se vor lua în considerare datele prezentate de instituția de învățământ superior pentru fiecare program selectat.

286. În etapa următoare, această versiune preliminară a raportului de evaluare externă va fi prezentată **Comisiei Permanente de Specialitate relevante** spre analiză și avizare. Această Comisie va pregăti un raport în care va prezenta rezultatele vizitei și va propune păstrarea sau întreruperea acreditării.

287. Apoi, acest raport este trimis spre analiză la Departamentul de Acreditare al Consiliului ARACIS și, după aceea, la Consiliul ARACIS.

288. Ca ultimă etapă, Consiliul ARACIS va întocmi Raportul Consiliului ARACIS, care va fi publicat pe pagina de internet a ARACIS și transmis MEN.

Efectuarea inspecției la fața locului

289. Vizita de evaluare va dura 2-3 zile, incluzând atât ședințele echipei de evaluare, cât și vizita la instituția de învățământ superior.

290. Inspecția de evaluare cuprinde o ședință preliminară a echipei, înainte de vizita în sine, pentru a identifica informațiile care trebuie obținute în timpul vizitei, pe baza raportului de autoevaluare analizat.

291. În timpul inspecției la fața locului sunt programate următoarele întâlniri:

- Mai întâi are loc o întâlnire cu conducerea instituției de învățământ superior / a catedrei / facultății / instituției de învățământ superior. La această întâlnire se vor aborda temele principale ale vizitei;
- O întâlnire cu personalul didactic care efectuează activitățile didactice și administrative aferente programelor evaluate;
- O întâlnire cu un grup reprezentativ de studenți înscriși la programele din domeniul evaluat, inclusiv studenți care reprezintă organizațiile studențești;
- O întâlnire cu reprezentanții angajatorilor din sectorul în care lucrează de obicei absolvenții programelor evaluate;
- O întâlnire cu absolvenții programelor evaluate;
- Vizitarea unităților.

292. În cadrul inspecției la fața locului, experții vor verifica și rezultatele lucrărilor studenților (examene, proiecte finale etc.), pentru a ajunge la o concluzie privind realizarea rezultatelor de învățare propuse ale programelor evaluate. La sfârșitul vizitei, reprezentantului instituțiilor de învățământ evaluate i se va prezenta un sumar al opiniei echipei de evaluare.

Rezultate potențiale ale unei proceduri de acreditare și procesele ulterioare corespunzătoare

Acreditare fără cerințe

293. Dacă au fost îndeplinite toate standardele de calitate, acreditarea va fi pe durata întregă de 6 ani.

Acreditare cu cerințe

294. În decurs de un an de la emiterea raportului în care se concluzionează că standardele de calitate nu au fost îndeplinite în totalitate de un anumit domeniu (anumite domenii) de studiu, furnizorul de educație va cere ARACIS să efectueze o nouă evaluare. Altfel, raportul va rămâne definitiv, în virtutea Art. 34, alin. (2) din OUG 75/2005 privind asigurarea calității educației.

Activități de monitorizare

295. Dacă evaluarea externă a unui program a avut ca rezultat formularea unor recomandări, instituțiile de învățământ superior vor depune un raport privind progresul pe care l-au înregistrat, în decurs de 2 ani de la evaluare. Acest raport va fi analizat de Comisia Permanentă de Experți de la ARACIS, care va analiza progresul privind recomandările și va emite concluzii în acest sens, evidențiind măsurile care mai rămân de implementat, dacă este cazul, precum și termenul pentru depunerea unui nou raport.

Schimbări considerabile în timpul perioadei de acreditare

296. În cazul în care un program acreditat de ARACIS suferă schimbări considerabile în ceea ce privește resursele financiare sau de personal sau conținutul curriculelor, trebuie să fie înștiințată ARACIS și experții acesteia.

297. ARACIS își rezervă dreptul de a decide dacă această schimbare este de așa natură încât este necesară o altă măsură de evaluare externă.

Raportul de autoevaluare (RA) ca parte din procesul de acreditare

298. În cele ce urmează, ARACIS a compilat sugestiile pentru redactarea și structurarea Raportului de Autoevaluare pentru procedura de acreditare a programelor. Procesul de acreditare se bazează pe un Raport de Autoevaluare întocmit de instituția de învățământ superior care solicită procedura. Pregătirea raportului de autoevaluare oferă ocazia utilizării sistemelor interne de management al calității și al proceselor de autoexaminare, pentru a implica grupurile relevante de factori implicați și a identifica posibilele aspecte care se pot perfecționa pentru dezvoltarea (în continuare) a unui program de studii.

299. În mod ideal, procesul de acreditare va fi utilizat de Instituția de Învățământ Superior ca proiect de dezvoltare a calității și nu va fi perceput ca o rutină formală de inspecție.

300. Raportul de autoevaluare este elaborat în două etape. Instituția de învățământ superior utilizează raportul de autoevaluare pentru a analiza comasat dacă și în ce fel programul/ programele de studii îndeplinesc/ îndeplinesc criteriile de acreditare și ce particularități trebuie luate în considerare. Pot fi explicate variațiile în raport cu criteriile.

301. Raportul trebuie să se concentreze în mod special pe evaluare și analiză, mai degrabă decât pe simpla descriere și să includă, de exemplu, puncte forte și puncte slabe, provocări și soluții preconizate. „Întrebările ajutătoare” cuprinse în lista de verificare a ARACIS sunt concepute astfel încât să poată oferi asistență în această privință.

302. De asemenea, raportul de autoevaluare este un ghid care oferă îndrumări pentru anexele complementare. De regulă, va fi suficientă o evaluare scurtă și concisă a fiecărui criteriu, împreună cu o referire la anexa aferentă.

Selectarea colegilor

303. ARACIS aplică o procedură riguroasă pentru identificarea și pregătirea experților săi care efectuează proceduri de acreditare a programelor la nivel de licență și de masterat.

304. Ca cerință minimă, echipa va fi formată din experți din mediul universitar (profesori și studenți) și din reprezentanți ai sectorului de activitate respectiv. Reprezentantul studenților va fi numit de federațiile asociațiilor studențești. Dacă respectivul domeniu de studiu include și programe (de masterat) cu frecvență redusă (FR), unul din evaluatori va fi de la Comisia de ID/RF.

305. Președintele Comisiei care efectuează inspecția va fi numit de membrii Comisiei Permanente de Experți aferentă domeniului de studii supus evaluării. Dacă este fezabil, atunci când sunt numiți membrii echipei de experți evaluatori, ARACIS va lua în considerare un echilibru privind angajarea bărbaților și a femeilor.

Capitolul 6 - Îndrumări privind asigurarea internă a calității

6.1. Introducere

306. Provocarea pentru toate instituțiile de învățământ superior din întreaga lume este să găsească modalitatea optimă de respectare a standardelor naționale și internaționale, păstrându-și în același timp unicitatea și personalitatea. Deși o serie de instituții de învățământ superior din România se bucură de o reputație bună pentru calitatea lor, noua abordare națională, derivată din Reformă, reprezintă în același timp o provocare și o oportunitate pentru toate instituțiile de învățământ superior, de a demonstra în mod public cât sunt de bune și cum se perfecționează. Conform tendințelor europene și globale, de acum înainte, instituțiile de învățământ din România vor fi evaluate pe baza unui nou set consecvent de criterii și de proceduri, atât la nivel instituțional, cât și la nivel de programe, care vor reprezenta sistemul național de asigurare a calității ca rezultat al procesului de perfecționare continuă inițiat la începutul anilor 2000.

307. Ca urmare, orientarea pe procesele interne de asigurare a calității, conținută în acest document, evidențiază noul stadiu atins de instituțiile românești de învățământ superior după mai mult de un deceniu de proceduri de evaluare externă a calității conduse de ARACIS și sprijinite de toți factorii implicați în sectorul de învățământ superior, urmând strategia pe termen lung pentru învățământul superior stabilită de ministerul care răspunde de învățământul superior.

308. În prezent, instituțiile de învățământ superior din România vor face obiectul unei noi adaptări a sistemelor de asigurare externă a calității, în spiritul reformei care se desfășoară în Spațiul European al Învățământului Superior (EHEA) în ultimii cinci ani. ARACIS va juca în continuare rolul principal în desfășurarea acestui proces, implementând noi proceduri de acreditare instituțională și de acreditare a programelor, bazându-se pe experiența anterioară a întregului sistem de învățământ superior din România și pe propria sa experiență, consolidată după trei evaluări externe reușite pe baza Standardelor și Liniilor Directoare Europene (SDL), coordonate de ENQA.

309. Noile proceduri trebuie să țină seama de experiența anterioară și de *feedback*-ul provenit de la instituțiile de învățământ superior și de la factorii implicați, în care se identifică punctele slabe și neînțelegerile provenite din analiza efectuată în procesul clasic bazat pe perfecționare.

310. Aceste Linii Directoare trebuie să se bazeze pe experiența îndelungată și remarcabilă cu procesele interne de asigurare a calității, dobândită de multe instituții de învățământ superior românești în cadrul de asigurare a calității, aflat în vigoare în țară de la adaptarea în țară a Declarației de la Bologna. Prin urmare, Liniile Directoare iau ca „jalon național” asigurarea internă a calității, ca punct de referință, verificat și adaptat într-o serie de interviuri cu universitățile românești. Eșantionul nu a putut fi sistematic în ceea ce privește numărul universităților interviewate, însă a fost absolut reprezentativ pentru stadiul actual al proceselor de asigurare internă a calității conform cadrului legal în vigoare și procedurilor externe de asigurare a calității cu care sunt obligate să lucreze instituțiile românești din sistemul de învățământ superior.

311. Acest „jalon național” aferent procesului de gestionare a asigurării interne a calității este definit clar de cerințele prevăzute de reglementările legale aferente și de procedurile de evaluare implementate de ARACIS. Dar în același timp, acest jalon răspunde și ciclului de perfecționare realizat de anumite universități care dau dovadă de un angajament solid pentru consolidarea unei culturi a calității la nivelul instituției de învățământ superior, dincolo de pura respectare a reglementărilor naționale de asigurare a calității, care face parte din misiunea și viziunea universității și care se reflectă în strategia sa de guvernare.

312. Desigur, o astfel de situație implică întotdeauna o situație neuniformă, universitățile ocupând o gamă largă de poziții în tabloul general al managementului asigurării interne a calității. Procedurile de evaluare externă desfășurate de ARACIS pot să prezinte un tablou detaliat al fiecărei instituții de

învățământ superior, evidențiind cât de mare și de divers este spațiul dintre prag și un nivel excelent al conformării. De asemenea, pot furniza dovezi privind diversitatea modurilor în care universitățile se conformează, respectând propriile cerințe interne, rezultate din misiunea și din natura lor și în funcție de studenții pe care îi au.

313. Diversitatea managementului procesului de asigurare internă a calității în universitățile românești este sugerată și de modurile diferite în care acestea își organizează structurile de asigurare internă a calității și transmit informațiile culese de sistemul intern către mecanismele și organismele lor decizionale.

314. Cu excepția regulei obligatorii pentru universități, de a constitui o Comisie de Calitate și organisme speciale de asigurare a calității la nivel de catedre, facultăți și instituție, fiecare instituție definește rolurile și își coordonează procesele de asigurare internă a calității conform propriei sale autonomii.

315. Obiectivul Liniilor Directoare privind asigurarea internă a calității este să contribuie la a oferi instituțiilor de învățământ superior un cadru general flexibil, care să fie adaptat conform diversității și naturii lor individuale, însă identificând o serie de criterii comune, care permit ARACIS să stabilească o procedură de evaluare externă comună și echitabilă, concepută pe baza experienței acumulate de Agenție și de instituțiile de învățământ superior, pentru un sistem matur și conform stadiului actual de dezvoltare al sistemului național.

316. Această procedură națională trebuie să se bazeze în mod natural pe SDL, în special în Partea 1 care se referă la procesele de asigurare internă a calității desfășurate de instituțiile de învățământ superior. Acest lucru se întâmplă la un moment specific, după ce ARACIS a depășit a treia evaluare externă a Agenției pe baza SDL, coordonată de ENQA.

317. În sfârșit, noua procedură trebuie să arate și că pasul următor în dezvoltarea unei culturi a calității în sectorul învățământului superior ca întreg necesită recunoașterea unei dezvoltări diverse a asigurării calității la nivelul instituțiilor de învățământ superior. Aceasta înseamnă că noua procedură trebuie să utilizeze o metodologie bazată pe riscuri, care va putea diminua presiunea proceselor externe de asigurare a calității asupra instituției de învățământ superior, în cazurile în care universitatea a dat dovadă de un nivel ridicat de cerințe interne în ceea ce privește managementul asigurării interne a calității și se va putea concentra pe dimensiunile de calitate în instituțiile de învățământ superior, la care procedurile externe au identificat o necesitate de îmbunătățire.

318. Această nouă abordare înseamnă partajarea responsabilității de asigurare a calității cu instituțiile de învățământ superior care dețin un sistem matur de asigurare internă a calității (o cultură mai instituționalizată a calității), fără a reduce responsabilitatea de a proteja studenții, în sensul programului în care sunt înscriși aceștia, precum și societatea, în sensul calității absolvenților. Acest „management matur al asigurării interne a calității” și procedura aferentă de asigurare a calității trebuie să pună accent pe mecanismele implementate de organismul de asigurare internă a calității de la universitate, prin audituri sau evaluări interne periodice, în vederea respectării cerințelor instituționale și, ca urmare, și a celor naționale.

319. Această abordare permite organismului național de asigurare a calității să se concentreze pe rezultatele sistemului de asigurare internă a calității, în loc să mențină supravegherea complexă tradițională. Această abordare se dovedește a fi mai eficientă atât pentru instituțiile de învățământ superior, cât și pentru agenția de asigurare a calității și dă acestuia din urmă ocazia să se concentreze pe proceduri de acreditare bazate mai mult pe rezultate.

320. Rareori schimbarea culturală are loc strict din interior. Strategiile bazate pe principiul perfecționării la nivelul instituțiilor de învățământ superior (*eng. enhancement-led strategies*) au un impact pozitiv evident asupra maturității implementării unui management eficient al asigurării interne a calității. Dar o schimbare reală de cultură și constituirea unei „culturi a calității” într-o instituție de învățământ superior este aproape întotdeauna rezultatul unei forțe determinante

exterioare, care, în sectorul de învățământ superior, vine sub forma unei importante reforme a cadrului legislativ sau cel puțin a politicilor care derivă din acesta.

321. Dar orice schimbare trebuie să recunoască și să respecte efortul făcut de factorii implicați în sector și de „jalonul național” existent, ca parte dintr-un sistem care evoluează permanent, într-un context internaționalizat al învățământului superior în Europa.

322. Nu este vorba de o altă schimbare de paradigmă, așa cum s-a întâmplat în 2005 cu adaptarea la Spațiul European al Învățământului Superior (EHEA), ci de nevoia de a introduce îmbunătățiri în sistem, după primii zece ani de implementare, pe baza experienței dobândite de instituțiile de învățământ superior și de organismul de asigurare a calității și pe baza informațiilor derivate din procesele realizate. Noile criterii aferente procedurilor de asigurare internă și externă a calității vor trebui aplicate în contextele diferitelor viziuni, misiuni și obiective ale diferitelor instituții de învățământ superior și al modului în care acestea și gestionează diferitele abordări ale proceselor de furnizare a programelor și a activităților de cercetare.

323. Paginile care urmează prezintă o descriere a liniilor directoare propuse privind asigurarea calității și procesul de asigurare a calității care va fi implementat la universitățile din România de către unitățile sau departamentele lor de asigurare a calității. Liniile Directoare se bazează pe Procedura de AUDIT desfășurată de Agenția Națională de Asigurare a Calității și Acreditare din Spania (ANECA) din 2008, revizuită și actualizată în 2016. Criteriile de AUDIT se bazează pe Standardele și Liniile Directoare pentru Calitate în Învățământul Superior (SDL), a căror versiune actualizată a fost aprobată în cadrul Conferinței Ministeriale a Grupului de monitorizare a Procesului Bologna, care a avut loc la Erevan în luna mai 2015.

324. Liniile Directoare prezintă procesul de adoptare a unui Sistem de Asigurare Internă a Calității în cadrul instituțiilor, luând în considerare faptul că universitățile românești nu pornesc de la zero în ceea ce privește procesele interne de asigurare a calității. Însă Liniile Directoare au un scop dublu: pe de o parte, să sistematizeze o serie de principii comune care să fie utilizate de universitățile implicate pentru asigurarea internă a calității, iar pe de altă parte să promoveze un set de Criterii bazate pe SDL, pentru a stabili o comunitate academică între instituțiile românești, care ar putea să favorizeze proiecte de cooperare ulterioare și recunoașterea unor scheme de mobilitate.

6.2. Scopul și aplicabilitatea liniilor directoare

325. O presupunere implicită avută în vedere de la bun început este aceea că Standardele și Liniile Directoare Europene trebuie să constituie baza Liniilor Directoare. Experiența dobândită în România de ARACIS și de instituțiile de învățământ superior a demonstrat clar, printre altele, că:

- Un sistem de asigurare a calității trebuie să se bazeze pe principii și standarde convenite cu factorii implicați și să prevadă proceduri și criterii clare.
- Scopurile și sfera de aplicabilitate a Liniilor Directoare trebuie aliniate cu cerințele privind asigurarea calității și cu așteptările asociate cu universitățile românești.
- De asemenea, Liniile Directoare trebuie să aibă legătură cu diferitele proceduri externe de asigurare a calității pe care universitățile românești trebuie și/sau aleg să le îndeplinească.
- Ca urmare, este probabil ca Liniile Directoare să trebuiască să includă următoarele chestiuni:
 - ✓ consolidarea schemelor de asigurare internă a calității dintr-o universitate, în ceea ce privește rolurile și responsabilitățile instituției ca întreg;
 - ✓ întreținerea unor scheme solide de asigurare internă a calității într-o universitate, în ceea ce privește rolurile și responsabilitățile instituției ca întreg;
 - ✓ monitorizarea și coordonarea activităților de asigurare internă a calității care sunt necesare ca dovadă pentru evaluarea externă periodică a instituției ca întreg;

- ✓ stabilirea unor scheme de asigurare internă a calității pentru programele pe care le oferă o instituție;
 - ✓ monitorizarea continuă a schemelor de asigurare internă a calității pentru programele pe care le oferă o instituție;
 - ✓ analiza rezultatelor asigurării interne a calității pentru a sprijini perfecționarea și progresul;
 - ✓ monitorizarea (și coordonarea) propunerilor de programe transmise de o instituție de învățământ superior pentru evaluare externă / acreditate.
- Liniile Directoare trebuie să fie aplicabile în cadrul diferitelor modele de management utilizate de instituțiile de învățământ superior. În vederea asigurării calității, acestea se pot grupa, în mare, după cum urmează:
 - ✓ Acorduri în cadrul cărora grupul principal de management deține controlul asupra tuturor aspectelor de asigurare internă a calității, inclusiv implementarea practică - aceasta fiind adesea responsabilitatea anume alocată unuia sau mai multora dintre rectorii adjuncți. De obicei, cadrul academic de la nivelul de rector adjunct poate prelua responsabilitatea pentru toate aspectele de asigurare a calității care țin de predare și învățare (și probabil și cercetare), pe când un cadru de „management/resurse” la nivel de rector adjunct răspunde de chestiunile legate de guvernare. Desigur, există zone de suprapunere care trebuie clarificate, de exemplu aspectele legate de resursele umane care includ cadrele didactice și personalul de cercetare.
 - ✓ Acorduri în cadrul cărora, în timp ce managementul principal păstrează responsabilitatea privind calitatea în general, aspectele practice sunt descentralizate, de exemplu, la nivelul unei facultăți, al unei catedre sau chiar al unui program, cu un sistem de raportare prin care să se asigure informarea managementului superior cu privire la activitățile curente și la rezultate.

326. Este posibil să nu fie nevoie ca Liniile Directoare să se ocupe direct de chestiuni care țin de dezvoltarea și de constituirea unei instituții de învățământ superior și de acreditarea externă obligatorie a instituției, sau de alte proceduri conduse din exterior, în alt fel decât prin sprijinirea modului (modurilor) în care universitatea propusă își elaborează în continuare planurile pentru asigurarea internă a calității.

6.3. Principii

327. Pentru a stabili care sunt principiile esențiale, ar putea fi util, mai întâi, să reflectăm la scopurile generale pentru care se întreprind eforturile de asigurare a calității. În cazul învățământului superior în general, acestea pot fi prezentate pe scurt după cum urmează:

- Instituția oferă programele de studii cu bună credință?
- Instituția dispune de resursele necesare pentru a-și oferi programul?
- Programele acesteia sunt concepute pentru a realiza rezultatele și standardele care reprezintă în mod rezonabil așteptările privind denumirile/titlurile programelor?
- Studenții au ocazia echitabilă de a-și finaliza studiile?
- Munca studenților este evaluată în mod echitabil, consecvent și riguros?
- Realizările studenților sunt aliniate cu așteptările generale aferente diplomei/titlurilor obținute?

328. În conformitate cu principiile generale care stau la baza tuturor aspectelor legate de asigurarea calității în învățământul superior, procesul de asigurare a calității ar trebui să prezinte următoarele caracteristici:

- să fie parte integrantă din procesul de management intern al instituției, fie îndreptate anume către predare, învățare și cercetare, fie în sprijinul altor funcții pe care le îndeplinește instituția de învățământ superior;
- să fie relevante, valabile și proporționale cu scopul specific și cu riscurile pe care caută să le acopere și să fie aplicate consecvent;
- să reflecte interesele studenților, ale angajatorilor și ale societății în general;
- să recunoască importanța centrală a autonomiei instituționale și responsabilitatea principală a instituției de învățământ superior pentru calitatea actului educațional pe care îl furnizează;
- să fie armonizate cu contextele legislative, pedagogice și sociale în care activează respectiva instituție de învățământ superior;
- să cuprindă o orientare pe îmbunătățire / perfecționare, pe lângă monitorizarea respectării standardelor și așteptărilor necesare;
- să întocmească rapoarte ușor accesibile și inteligibile pentru publicul larg.

6.4. Liniile directoare de asigurare a calității

329. Liniile directoare de asigurare a calității care sunt propuse în cadrul documentului de față au fost elaborate ținând seama de următoarele:

- Liniile Directoare trebuie să fie aplicabile în cadrul diferitelor modele de management utilizate de instituțiile de învățământ superior;
- Liniile Directoare sunt elaborate în cadrul Standardelor și Liniilor Directoare Europene pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior;
- Liniile Directoare trebuie să aibă legătură cu diferitele proceduri de asigurare externă a calității pe care universitățile românești trebuie și le aleg să le îndeplinească (fie naționale, fie internaționale, precum etichetele de calitate asociate cu disciplinele);
- Liniile Directoare trebuie să țină seama, într-o oarecare măsură, de rezultatele învățării și, prin intermediul acestora, de controlul/asigurarea calității evaluărilor studenților;
- având în vedere că o serie de universități românești sunt internaționalizate, în sensul că atrag studenți străini și produc absolvenți care își găsesc un loc de muncă și își dezvoltă cariera în străinătate, Liniile Directoare ar trebui, în mod ideal, să reflecte și normele și așteptările internaționale.

330. Aceste Liniile Directoare pentru asigurarea internă a calității sunt concepute să funcționeze în armonie cu cerințele naționale românești, emise de ARACIS, care răspunde de acreditare la nivel instituțional și la nivel de programe, precum și să ajute universitățile să se pregătească pentru evaluările externe și pentru așteptările publicului în general.

6.5. Propunere de metodologie pentru implementarea Liniilor Directoare

331. Principiile care stau la baza documentului de Liniile Directoare se bazează, în mare, pe experiența diferitelor modele europene în dezvoltarea procedurii de evaluare a Sistemelor de Asigurare Internă a Calității.

332. Procedura a fost concepută din perspectiva Standardelor și Liniilor Directoare Europene și orientată pe nevoile identificate a unei game largi de instituții de învățământ superior în ceea ce privește implementarea propriilor lor sisteme de asigurare internă a calității, pentru a se conforma atât procedurilor naționale obligatorii de acreditare, cât și cerințelor definite de Standardele și Liniile Directoare Europene a căror revizuire a fost aprobată de Conferința Ministerială de la Erevan în 2014.

333. Ca urmare, procedura de asigurare internă a calității este concepută ca instrument de sprijin pentru instituții, indiferent de cunoașterea și dezvoltarea de către acestea a sistemelor de asigurare

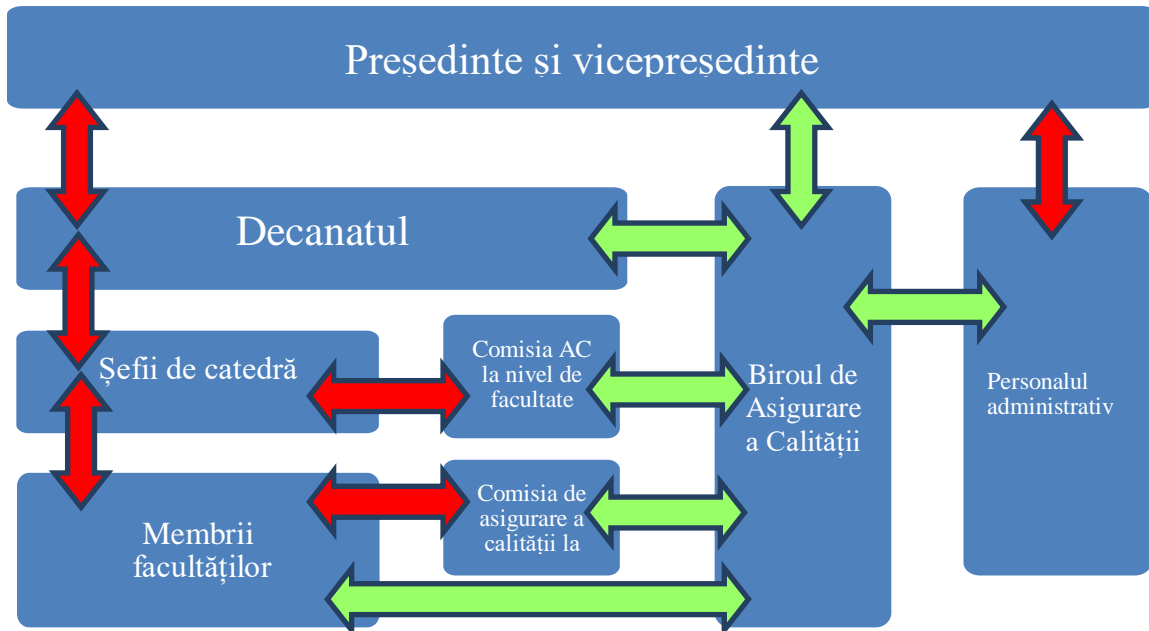
internă a calității, dar și ca mijloc de conformare cu cerințele naționale și internaționale pentru instituțiile de învățământ superior în îndeplinirea misiunii și a viziunii lor individuale.

334. ARACIS este responsabilă de evaluarea externă a universităților românești. Aceste Linii Directoare pentru asigurarea internă a calității sunt concepute pentru a fi compatibile cu cerințele ARACIS și pentru a ajuta universitățile să se pregătească pentru evaluările externe și pentru așteptările publicului în general.

335. Interviuurile susținute cu reprezentanții universităților românești care se ocupă de procesele de asigurare a calității au demonstrat că reglementările celor mai multe universități, derivate din reglementările legale naționale, încorporează conceptul de asigurare a calității. Totuși, pentru a aduce un suflu nou în acest concept, instituțiile de învățământ superior românești ar trebui să dezvolte și să implementeze sisteme corespunzătoare de asigurare internă a calității, dincolo de identificarea organismelor de asigurare a calității definite de lege, cu o documentare clară a conceptelor de asigurare a calității și utilizarea terminologiei asociate cu asigurarea calității. Instituția trebuie să elaboreze o serie de criterii măsurabile de asigurare a calității, corespunzătoare cu obiectivele, cu misiunea și cu viziunea sa.

336. Implementarea sistemului de asigurare internă a calității poate fi modelată sub forma unor abordări de sus în jos sau de jos în sus, în care ideile și procesele (de)curg în principal în mod unidirecțional. Acest flux unidirecțional nu asigură o performanță omogenă și o menținere a forței inițiale a „avântului” inițiativei respective. Cel mai probabil, astfel de modele vor sfârși prin a nu susține realizarea rezultatelor pe care le-au anticipat inițial. Totuși, un model optim pentru universitățile românești, care combină ambele direcții în toate activitățile de asigurare a calității (idei, proceduri etc.) este identificat ca fiind o cheie fundamentală pentru un sistem reușit de asigurare internă a calității, în care unitățile sau departamentele de asigurare a calității reprezintă nucleul acestui sistem, dar și platforma de relații între instituția de învățământ superior și agenția națională de asigurare a calității. Un astfel de sistem bazat pe un flux bi/multidirecțional este esențial pentru reușita ambițiilor naționale privind rezultatele asociate cu asigurarea calității, care să fie transparente la nivel internațional, dar și pentru eforturile instituției de învățământ superior de a-și perfecționa activitățile și de a le fi recunoscute progresele.

337. Angrenarea întregului personal al instituției de învățământ superior este crucială pentru a asigura un sistem reușit de asigurare internă a calității. Toți factorii interesați trebuie să fie angrenați în activități de asigurare internă a calității, conform rolului pe care îl dețin în cadrul instituțiilor de învățământ superior. Este esențial ca statul să acorde un sprijin activ și o angrenare în toate activitățile de asigurare a calității, de la planificare la implementare. Propagarea unei culturi de asigurare a calității în rândurile tuturor factorilor interesați ai unei instituții de învățământ superior constituie cea mai semnificativă sarcină a unităților de asigurare a calității și a personalului instituției. Membrii facultăților și personalul nedidactic trebuie încurajați să fie mai entuziaști și, acolo unde e cazul, să beneficieze de îndrumări pentru a implementa principiile de asigurare a calității în munca lor de zi cu zi.

Figură: Model optim pentru asigurarea internă a calității, cu unitatea de asigurare a calității ca nucleu (Săgețile verzi: activități asociate direct cu Biroul de Asigurare a Calității, Săgețile roșii: activități în care Biroul de Asigurare a Calității este angrenat în mod implicit).

6.6. Propunere de politică pentru îmbunătățirea asigurării calității în instituțiile de învățământ superior din România

338. Experiența acumulată de sistemul românesc de asigurare a calității pe parcursul evoluției sale din anul 2005 și până în prezent a demonstrat clar că, prin sprijin coordonat la nivel politic, academic și managerial/administrativ, se pot coordona progrese demonstrabile în eforturile de asigurare a calității în învățământul superior, indiferent de contextele și culturile diverse la nivel instituțional, național și regional și de constrângerile financiare apărute, cum ar fi cele de după criza din 2008.

339. Este clar, nu numai din cazul românesc, că evaluarea externă a învățământului superior se află într-o stare de permanentă schimbare. Astfel de schimbări pot implica organizațiile însele, guvernanta/managementul acestora, procedurile pe care le desfășoară și standardele și criteriile aplicate în cadrul acelor proceduri. În ciuda contextelor multiple și diferite și în special a constrângerilor financiare actuale din multe țări, asigurarea calității învățământului superior rămâne o „poveste de succes” la nivel european. Aceasta se datorează faptului că țările, prin agențiile lor naționale și/sau regionale, caută să aplice SDL astfel încât principiile subiacente să fie aliniate contextelor locale.

340. În ceea ce privește contribuțiile la elaborarea unui nou set de Linii Directoare pentru asigurarea calității în instituțiile românești de învățământ superior, printre principalele mesaje se numără și următoarele:

- în ciuda succesului procesului Bologna, nu există un model unic de asigurare a calității (fie el simplu sau complex) care să se aplice în toată Europa / SEÎS;
- dezvoltarea unor sisteme de asigurare a calității necesită timp și odată cu trecerea timpului contextul în care se aplică asigurarea calității se va schimba în mod aproape sigur, așa cum se vor schimba și așteptările privind rezultatele procesului de asigurare a calității;
- pentru a-și păstra rigurozitatea dar, în același timp, și o capacitate de adaptare la contexte și așteptări aflate în schimbare, un sistem de asigurare a calității trebuie să se bazeze pe

principii și pe standarde convenite cu principalii factori implicați, iar procedurile și criteriile se pot schimba și se vor și schimba.

341. Este foarte clar că impactul explicit asupra asigurării interne a calității în universitățile europene variază semnificativ. În contextul „politic” general al Procesului Bologna, așteptările, cerințele și implementarea practică de către agențiile naționale și regionale de asigurare a calității variază foarte mult. La fel, există variațiuni enorme și în ceea ce privește măsura și modurile în care diferitele universități își organizează sistemele de asigurare internă a calității. Cu toate acestea, multe, dacă nu cele mai multe dintre așteptările SDL sunt incluse într-o mai mică sau mai mare măsură. De asemenea, este de remarcat că acestea sunt incluse în contexte aflate în continuă schimbare.

342. Utilizând baza de dovezi acumulată prin experiența anterioară a instituțiilor de învățământ superior și a organismului național de asigurare a calității din România, se poate concluziona că evoluția politicilor și evoluțiile practice în România înregistrate la nivelul eforturilor de asigurare a calității trebuie să acorde o atenție deosebită următoarelor teme:

1. Un concept comun de sisteme de asigurare internă a calității, facilitat de ARACIS conform unei culturi noi și actualizate de asigurare a calității, care să promoveze o înțelegere clară și comună a responsabilităților și așteptărilor după experiența dezvoltată în sistemul național în ultimii 15 ani.
2. O analiză/revizuire a criteriilor de asigurare internă a calității, în vederea alinierii cu cele mai recente tendințe privind internaționalizarea universităților și a promovării și prioritizării realizărilor și rezultatelor (în defavoarea sau pe lângă măsurile de intrare).
3. Elaborarea unui model de asigurare a calității care identifică clar fluxurile de informații necesare pentru o gestionare eficientă și eficace și care este adaptabil la diferitele contexte și priorități ale diferitelor instituții de învățământ superior.
4. Rolurile și responsabilitățile organismului (organismelor) de asigurare a calității din cadrul fiecărei universități, inclusiv identificarea autorității care asigură activitățile de asigurare a calității (și posibilitățile de delegare a acestei autorități).
5. Îmbunătățirea nivelului de angrenare a tuturor factorilor interesați în învățământul superior, în ceea ce privește așteptările acestora asociate cu calitatea și cu îmbunătățirea calității.

6.7. Structura pentru definirea și documentarea sistemelor de asigurare internă a calității

a) Scopuri și principii de acțiune

343. Elaborarea sistemelor de asigurare internă a calității este un element esențial în activitățile de politici și în activitățile educaționale ale unei instituții de învățământ superior; ca urmare, obiectivele pe care aceasta caută să le realizeze prin implementarea unui sistem de asigurare internă a calității trebuie stabilite dinainte.

344. Atunci când elaborează un sistem de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior va trebui să respecte următoarele principii de acțiune:

- Legalitatea și certitudinea legală: Instituția de învățământ superior își va concepe sistemul de asigurare internă a calității în conformitate cu legislația universitară prevalentă și cu standardele și liniile directoare privind asigurarea calității, prevăzute pentru Spațiul European al Învățământului Superior.
- Publicitate, transparență și participare: Instituția de învățământ superior va disemina procesul prin care a fost produs sistemul său de asigurare internă a calității, va stabili proceduri pentru a facilita încorporarea propunerilor și rapoartelor generate în acest proces și va face posibilă participarea tuturor factorilor implicați.

b) Actori implicați

345. Instituția de învățământ superior trebuie să declare ce factori implicați sunt vizați de sistem. Ca urmare, vor fi incluse grupurile care sunt implicate direct și indirect în procesele de asigurare a calității în învățământul superior: studenți, manageri, personal didactic și personal de cercetare și personalul nedidactic și de servicii al instituției, autoritățile din domeniul educației, angajatorii, societatea.

c) Etape

346. Elaborarea sistemului de asigurare internă a calității va include în mod necesar definirea unei serii de etape care vor implica:

- Colectarea și analiza informațiilor.
- Controlul, evaluarea periodică și perfecționarea continuă a acțiunilor.
- Mecanismele și strategiile decizionale, în special cele care afectează programele de studii.
- Răspunderea față de factorii implicați cu privire la acțiunile desfășurate, în special la cele care privesc programele de studii.

d) Sfera de cuprindere

347. La definirea sistemelor de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să țină seama cel puțin de elementele care afectează programele de studii:

Elaborarea programelor oferite:

- Definirea politicii și a obiectivelor de calitate;
- Definirea și aprobarea programelor de studii;
- Criteriile de admitere a studenților;
- Planificarea programelor oferite;
- Criteriile de suspendare a unui program de studii, dacă este necesară.

Activități la clasă și acțiuni centrate pe student:

- Activități de primire și activități de sprijin de învățare pentru studenți;
- Dezvoltarea programelor oferite;
 - Metodologia de predare-învățare;
 - Evaluarea învățării;
- Experiență de lucru și mobilitatea studenților;
- Îndrumare privind parcursul profesional
- Evaluarea și perfecționarea programelor oferite;
 - Implementarea acțiunilor de perfecționare identificate;
- Gestionarea reclamațiilor și a contestațiilor;
- Administrarea situațiilor și a certificatelor studenților.

Personal academic și personal didactic auxiliar:

- Recrutare, evaluare, promovare, formare, recunoaștere și sprijin pentru activitățile didactice.

Resurse fizice și servicii:

- Proiectarea, ergonomia și îmbunătățirea sălilor de clasă, a spațiilor de lucru, a laboratoarelor și a spațiilor experimentale, a bibliotecilor și a colecțiilor bibliotecilor.
- Resurse și servicii pentru învățare și pentru sprijinul studenților.

Rezultatele învățării:

- Măsurarea, analiza și utilizarea rezultatelor:
 - angajarea absolvenților;
 - mediul universitar;
 - satisfacția diferitelor părți interesate implicate.

Informații publice:

- Diseminarea informațiilor actualizate privind programele.

e) Proceduri

348. Conform gradului de complexitate și nevoii de a avea un control asupra proceselor care vor fi incluse în sistemul de asigurare internă a calității, va fi necesară o analiză a măsurii în care se recomandă documentarea acestora sub formă de proceduri, diagrame de flux, dosare de proces etc., unde se face o descriere adecvată a obiectivului acestor procese, a sferei de cuprindere, a responsabilităților, a documentației de referință, a procesului, a tipului de control, etc.

f) Organizare, structură și resurse

349. Instituția de învățământ superior trebuie să specifice aspectele organizaționale și structurale, precum și resursele care vor sprijini și vor structura sistemul de asigurare internă a calității.

Aceste aspecte cuprind:

- Organigrama și structura instituției de învățământ superior.
- Responsabilitățile și funcțiile organismelor administrative și de guvernare, în special a celor asociate cu programele de studii.
- Personalul academic și personalul didactic auxiliar asociat cu instituția de învățământ superior.
- Comisiile și organismele similare care, în cadrul instituției de învățământ superior și la catedrelor, sunt implicate în dezvoltarea proceselor.
- Regulamente, protocoale și proceduri care reglementează deja activitățile instituției de învățământ superior, în special cele asociate cu asigurarea calității programelor de studii.

350. Pe lângă cele de mai sus, instituția de învățământ superior trebuie să ia în considerare toate resursele și structurile care au contribuit la asigurarea calității programelor de studii înainte de crearea sistemului.

6.8. Linii directoare generale privind procedura sistemului de asigurare internă a calității

351. În paginile de mai jos sunt prezentate o serie de Linii Directoare pentru constituirea unui sistem adecvat de asigurare internă a calității, cu obiectivul de a se stabili un cadru general care poate fi comun pentru ARACIS și pentru instituțiile românești de învățământ superior.

352. Aceste linii directoare conțin, în cele nouă capitole ale lor, elementele care ar trebui să formeze nucleul unui sistem de asigurare internă a calității, dar care pot fi formulate în diferite moduri, în cazul în care unele universități românești și-au dezvoltat deja propriile sisteme de asigurare internă a calității conform textului definit de lege.

353. Flexibilitatea la nivelul procedurii ar trebui să fie un principiu general în reforma actuală a sistemului de asigurare a calității învățământului superior din România. Ca urmare, instrumentul utilizat de universități pentru a-și prezenta schemele interne de asigurare a calității, pentru a governa ele însele calitatea și a promova stabilirea unei culturi a calității la nivel instituțional trebuie și el să fie flexibil.

354. Însă cele câteva principii și linii directoare care stau la baza înțelegerii conceptului de asigurare internă a calității în România trebuie neapărat să fie comune și, ca urmare, să fie stabilite de organismul național de acreditare, ARACIS (susținut de lege și de ministerul care răspunde de asigurarea calității în învățământul superior) și de universitățile românești și de factorii implicați care au interese legate de învățământul superior.

355. Linii directoare sunt descrise în detaliu mai jos:

1. Politici și obiective privind calitatea.

Instituția de învățământ superior trebuie să consolideze o cultură a calității care să fie sprijinită de o politică a calității și de obiective ale calității, care sunt comunicate și accesibile în mod public.

356. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să formuleze o declarație publică în scris, prin care să-și prezinte politica privind calitatea, sfera de aplicabilitate și obiectivele acesteia;
- b) Să declare factorii interesați care sunt implicați în definirea politicii de calitate;
- c) Să integreze diferite elemente (organisme, proceduri, procese etc.) pentru a stabili un sistem în care să poată fi implementată această politică privind calitatea;
- d) Să stabilească acțiuni pentru a defini, a aproba, a evalua și a îmbunătăți politica și obiectivele privind calitatea;
- e) Să stabilească împreună cu factorii interesați procedura de răspundere (cum, cine, când) privind respectarea politicii de calitate și îndeplinirea obiectivelor privind calitatea.

2. Calitatea programelor.

Instituțiile trebuie să dispună de mecanisme care să le permită să-și întrețină și să-și actualizeze programele și să dezvolte metodologii pentru a aproba, a controla, a evalua și a îmbunătăți calitatea acestora în mod periodic.

357. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să stabilească organismele, factorii interesați și procedurile implicate în crearea, controlarea, planificarea, dezvoltarea și evaluarea periodică a titlurilor academice, a obiectivelor și competențelor asociate cu acestea.
- b) Să aibă sisteme pentru colectarea și analiza informațiilor (atât din surse naționale, cât și din surse internaționale) pentru a evalua menținerea, actualizarea și înnoirea programelor sale.
- c) Să aibă mecanisme pentru a reglementa procesul decizional asociat cu programele de titluri academice oferite și crearea programelor și a obiectivelor acestora.
- d) Să se asigure că sunt dezvoltate mecanismele necesare pentru a implementa îmbunătățirile identificate în cursul evaluării periodice a programelor aferente titlurilor academice.
- e) Să determine modul (cum, cine, când) prin care să răspundă în fața factorilor implicați cu privire la respectarea politicii de calitate și îndeplinirea obiectivelor privind calitatea.
- f) Să definească criteriile pentru eventuala întrerupere a programului.

3. Implementarea programelor în sensul unei învățări centrate pe student.

Instituția de învățământ superior trebuie să dispună de proceduri pentru a confirma că scopul fundamental al acțiunilor sale este să încurajeze învățarea în rândul studenților.

358. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să dispună de sisteme informatice care să-i permită să cunoască și să-și evalueze cerințele privind:
 - i. Definirea profilurilor de intrare/absolvire;

- ii. Admiterea și înscrierea;
 - iii. Contestațiile, reclamațiile și sugestiile;
 - iv. Sprijinirea studenților și îndrumarea pentru activitățile la clasă;
 - v. Predarea și evaluarea învățării;
 - vi. Experiența privind plasarea/ experiența de lucru și mobilitatea studenților.
 - vii. Îndrumarea privind parcursul profesional
- b) Să dispună de mecanismele necesare pentru a obține, a evalua și a verifica informații privind dezvoltarea actuală a proceselor menționate mai sus.
 - c) Să creeze mecanisme pentru a reglementa liniile directoare care afectează studenții: reglementări (examene, măsuri disciplinare, cereri de certificate, avizarea calificărilor etc.), reguli de utilizare (facilități), orare, programe, beneficii oferite de universitate.
 - d) Să definească în ce fel sunt controlate, evaluate periodic și îmbunătățite procesele și acțiunile asociate cu studenții.
 - e) Să stabilească procedurile pe care le utilizează pentru a reglementa și a asigura procesele decizionale privind studenții.
 - f) Să identifice modul în care factorii interesați participă la elaborarea și la dezvoltarea proceselor asociate cu învățarea.
 - g) Să prezinte procedura (cum, cine, când) utilizată pentru răspunderea privind rezultatele de învățare ale studenților.

4. Mecanisme de îmbunătățire a calității cadrelor didactice universitare și administrative

Instituția de învățământ superior/universitatea trebuie să dispună de mecanisme prin care să se asigure că recrutarea, gestionarea și pregătirea cadrelor didactice și al personalului de servicii și administrație se desfășoară în contextul luării măsurilor de protecție adecvate pentru ca aceștia să-și poată îndeplini funcțiile respective în mod adecvat.

359. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să dispună de proceduri pentru a putea culege și evalua informații privind cerințele asociate cu personalul său academic (specificații ale postului, competențe cerute etc.) în conformitate cu politica sa de personal.
- b) Să dispună de mijloacele necesare pentru a colecta și a analiza informații privind abilitățile și rezultatele actuale ale personalului academic, în privința recrutării, pregătirii, evaluării performanței, promovării și recunoașterii.
- c) Să definească abordarea în ceea ce privește controlarea, evaluarea periodică și îmbunătățirea continuă a politicii și acțiunilor sale în raport cu personalul academic.
- d) Să-și stabilească procedurile pentru a reglementa și a asigura procesele decizionale asociate cu recrutarea, evaluarea, promovarea, pregătirea și recunoașterea.
- e) Să identifice modul în care factorii interesați (în special personalul didactic și personalul didactic auxiliar) participă la definirea și la dezvoltarea politicii de personal.
- f) Să prezinte procedura privind răspunderea (cum, cine, când) legată de rezultatele politicii sale de personal.

5. Îmbunătățirea calității resurselor materiale și a serviciilor

Instituția de învățământ superior / universitatea trebuie să aibă mecanisme prin care să poată concepe, gestiona și îmbunătăți serviciile și resursele sale fizice³⁰ astfel încât învățarea să se poată dezvolta și să aibă loc într-un mod corespunzător.

³⁰ Dotări (săli de clasă, săli de studiu, săli de calculatoare, laboratoare, săli de ședință, bibliotecă), echipamente, precum și materiale științifice, tehnice, asistență medicală, materiale artistice.

360. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să dispună de mecanismele necesare pentru a putea obține și evalua informațiile privind cerințele referitoare la crearea, alocarea, întreținerea și gestionarea resurselor fizice și a serviciilor (inclusiv aspecte legate de siguranță și de mediu).
- b) Să dispună de proceduri care furnizează informații privind sistemele sale pentru întreținerea, gestionarea și adaptarea resurselor fizice și a serviciilor.
- c) Să definească sistemul utilizat pentru a controla, a evalua periodic și a îmbunătăți permanent politica și acțiunile sale privind personalul nedidactic și de servicii.
- d) Să definească în ce fel se desfășoară controlul, evaluarea periodică și îmbunătățirea resurselor fizice și a serviciilor.
- e) Să-și stabilească procedurile pentru a reglementa și a asigura procesele decizionale asociate cu resursele fizice și serviciile.
- f) Să stabilească procedurile pentru a transmite diferitele moduri în care factorii interesați participă la gestionarea resurselor fizice și la furnizarea serviciilor.
- g) Să prezinte procedura de răspundere (cum, cine, când) privind adaptarea resurselor fizice și a serviciilor la învățare, precum și nivelul de utilizare al acestora.

6. Implementarea domeniului de cercetare.

Instituția de învățământ superior trebuie să aibă mecanisme pentru a asigura și a promova dezvoltarea activităților de cercetare conform programelor furnizate de instituție și contextului social aferent.

361. Pentru a putea implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să dovedească următoarele elemente pe care trebuie să le identifice:

- a) Organismul (în termeni de structură, funcții și proces decizional) din cadrul instituției care răspunde de stabilirea politicii, obiectivelor și tendințelor în cercetare;
- b) Factorii interesați implicați, precum și mecanismele prin care aceștia participă la definirea politicii, a obiectivelor și a tendințelor în cercetare;
- c) Modul în care sunt aprobate tendințele în cercetare și politica pentru dezvoltarea de proiecte de cercetare;
- d) Modul în care este asigurată implementarea proiectelor de cercetare (logistică, resurse umane, materiale și financiare);
- e) Modul în care sunt evaluate proiectele de cercetare;
- f) Modul în care sunt protejate rezultatele cercetării;
- g) Modul în care sunt publicate rezultatele obținute;
- h) Modul în care sunt evaluate îmbunătățirile derivate din evaluarea politicii, a obiectivelor și a tendințelor în cercetare.

7. Angrenarea în comunitate și comunicarea socială.

Instituția de învățământ superior trebuie să creeze mecanisme prin care să asigure dezvoltarea și îmbunătățirea acțiunilor îndreptate spre comunitate și angrenarea socială, relevante pentru cerințele societății.

362. Pentru a putea implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să dovedească următoarele elemente pe care trebuie să le identifice:

- a) Organismul (din punctul de vedere al structurii, funcțiilor și proceselor decizionale) din cadrul instituției care răspunde de stabilirea politicii, obiectivelor și acțiunilor derivate din angrenarea sa în comunitate și comunicarea cu societatea.
- b) Factorii interesați implicați, precum și mecanismele prin care aceștia participă la definirea politicii și a obiectivelor derivate din angrenarea în societate și comunicarea cu societatea.
- c) Modul în care sunt aprobate inițiativele de angrenare socială și de comunicare cu societatea.
- d) Modul în care este asigurată implementarea proiectelor de angrenare socială și comunicare cu societatea (logistică, resurse umane, materiale și financiare).
- e) Modul în care sunt diseminate și comunicate acțiunile derivate din programul de angrenare socială și comunicare cu societatea la nivelul universității și a factorilor interesați.
- f) Modul în care sunt implementate îmbunătățirile derivate din evaluarea politicii și obiectivelor privind angrenarea socială și comunicarea cu societatea.

8. Gestionarea datelor și impactul asupra proceselor decizionale.

Instituția de învățământ superior / universitatea trebuie să dispună de procedurile necesare pentru a se asigura că rezultatele (procesele de predare și învățare, angajabilitatea absolvenților și satisfacția diferiților factori interesați) sunt măsurate, analizate și utilizate³¹ în procesele decizionale și pentru a îmbunătăți calitatea programelor asociate cu titlurile academice.

363. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să dispună de mecanismele necesare pentru a putea obține informații privind nevoile și așteptările diferiților factori interesați cu privire la calitatea programelor.
- b) Să dispună de sistemele necesare pentru a colecta informații și a furniza date privind rezultatele de învățare, caracterul angajabil al absolvenților și satisfacția factorilor interesați.
- c) Să definească modul în care se desfășoară controlul, evaluarea periodică și îmbunătățirea continuă a rezultatelor și a fiabilității datelor.
- d) Să determine strategiile și abordarea pentru îmbunătățirea rezultatelor.
- e) Să determine diferite proceduri pentru a reglementa și a asigura procese decizionale bazate pe rezultate.
- f) Să identifice modul în care factorii interesați sunt implicați în măsurarea, analiza și îmbunătățirea rezultatelor.
- g) Să prezinte procedura de răspundere (cum, cine, când) privind rezultatele (rapoarte de activitate, rapoarte de rezultate etc.).

9. Informații publice și transparența instituției de învățământ superior.

Instituția de învățământ superior trebuie să aibă mecanisme pentru a se asigura că sunt publicate periodic informații actualizate privind titlurile academice și programele.

364. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să dispună de mecanisme pentru a obține informații cu privire la desfășurarea titlurilor academice și a programelor.
- b) Să determine procedura stabilită pentru informarea factorilor interesați (inclusiv diferitele niveluri din structura organizațională a instituției de învățământ superior) cu privire la:
 - i. Programele pe care le oferă
 - ii. Obiectivele și planificarea titlurilor universitare.
 - iii. Politici privind admiterea și îndrumarea studenților.

³¹ Rezultatele trebuie împărțite în funcție de tipurile de studenți, de ex. la zi, cu frecvență redusă, învățământ la distanță, peste 25 ani, al doilea titlu academic, studenți care nu au participat la examene, etc.

- iv. Metodologii de predare, învățare și evaluare (inclusiv experiența de lucru).
 - v. Mobilitate.
 - vi. Cereri, reclamații și sugestii.
 - vii. Recrutarea, evaluarea, promovarea și recunoașterea personalului academic și a personalului nedidactic și de servicii.
 - viii. Serviciile și utilizarea resurselor fizice.
 - ix. Rezultatele de învățare (în ceea ce privește învățarea, rezultatele absolvenților în angajare/pe piața muncii și satisfacția diferiților actori implicați).
- c) Să definească în ce fel se desfășoară controlul, evaluarea periodică și îmbunătățirea continuă a informațiilor publice furnizate actorilor interesați.
- d) Să stabilească procedurile necesare pentru reglementarea și garantarea proceselor decizionale asociate cu publicarea informațiilor privind programele și titlurile academice oferite de instituția de învățământ superior.

Partea IX - Plasarea sistemului de asigurare internă a calității în centrul noii paradigme

365. Elaborarea programului de Audit, care sprijină instituțiile să conceapă un sistem de asigurare internă a calității care certifică mai întâi conceptul și apoi implementarea sa, a contribuit la generalizarea acestui instrument de autocontrol și co-responsabilitate a instituțiilor și la aprofundarea generării unei culturi a calității interne în sistem; concentrarea pe centru³² face posibilă definirea unei unități minime de evaluare care dă coerență concentrării pe rezultatele învățării, permițând stabilirea unor „interpretări” ale contextului în cadrul facultății, făcând vizibile elementele structurale ale centrului, care sunt comune tuturor, și reducând ponderea evaluatoare, pentru a dedica mai multe eforturi în partea de rezultate și de realizare a acestora, fără a fi nevoie ca atenția să se fixeze pe instituție ca întreg, a cărei dimensiune, în unele cazuri, împiedică o analiză mai detaliată.

366. După cum s-a menționat anterior, procesul de construire a unei referințe metodologice pentru evaluarea calității în educație în România trebuie să se facă pe baza proceselor învățate și implementate în istoria recentă a țării.

367. Definiția în termeni largi a unui model de asigurare a calității cu propunerea unor criterii de acreditare a instituției în care atenția este concentrată pe cariere, prin măsurători ale rezultatelor indirecte ale învățării, structurat pe baza unui sistem de asigurare internă a calității instituției, se poate constitui într-un proces de proiectare și gestionare de sus în jos, dată fiind dezvoltarea modelului și existența unor rapoarte internaționale care examinează și analizează sistemul ca întreg și propune acțiuni pentru reformarea acestuia.

368. Totuși, trecerea la un al doilea nivel de concretizare sub formă de indicatoare și standarde necesită un proces de consultare cu agenții implicați (mai ales cu reprezentanții instituțiilor) într-o abordare clară de jos în sus, care permite ca modelul să fie deținut de către protagoniștii săi direcți și contribuie la a da legitimitate procesului, pe baza participării co-responsabile a agenților.

369. Aceasta nu înseamnă că forma proceselor de consultare, numărul de agenți convocați, frecvența întâlnirilor și agenda procesului nu sunt conduse de aceeași autoritate care răspunde de procesul de reformă.

370. Indicatoarele și standardele sunt puncte de referință asociate îndeaproape cu specificitatea unei anumite tradiții academice și ar trebui definite și delimitate printr-un proces de consultare și discuție.

³² Prin „centru” într-o instituție de învățământ superior se înțelege o facultate sau o școală, ca unitate minimă care dezvoltă în mod autonom propriul său sistem de asigurare internă a calității, în coordonare cu organismul central care răspunde de acesta la nivelul instituției.

371. Simpla idee că acestea se pot defini exclusiv pe baza comparabilității criteriilor și a jaloanelor de la organisme din afara sistemului ar submina eficiența exercițiului și legitimitatea procesului.

372. Fiecare instituție de învățământ superior ar trebui să dispună de o unitate de asigurare internă a calității care să asigure definirea și verificarea periodică a procedurilor interne pentru îmbunătățirea continuă a calității educației furnizate. Procesul de acreditare instituțională este orientat, într-o mare măsură, pentru a verifica existența acestor unități și faptul că ele își îndeplinesc misiunea în mod adecvat.

373. Scopul principal al noului model este să consolideze procesele de asigurare internă a calității în instituțiile de învățământ superior și să garanteze existența unor strategii, proceduri și a unei culturi de îmbunătățire și asigurare a calității.

374. Aceste evaluări se fac în mod repetat, la intervalele definite de nivelul obținut în acreditare. Această evaluare este cumulativă în cazul acreditării noilor instituții. Criteriile de evaluare includ indicatorii-prag prevăzuți pentru acreditarea inițială, precum și indicatori suplimentari (preferabil de proces și rezultat) care acoperă noi aspecte.

Capitolul 7 - Manualul experților

7.1. Comisia de experți:

Componența Comisiei de experți (actuală)

375. Pentru evaluarea fiecărei instituții, Comisia are următorii membri:

- Directorul Misiunii (membru al Consiliului ARACIS)
- Coordonatorul Misiunii (membru al Comisiei Instituționale a ARACIS pentru Activități Manageriale și Financiare)
- 2 studenți evaluatori
- Evaluatori străini (membri ai Registrului Național al Evaluatorilor Internaționali ai ARACIS);
- Evaluatorul Comisiei Instituționale (membru al Comisiei Instituționale a ARACIS pentru Activități Manageriale și Financiare);
- Evaluatori de programe (membri ai Registrului Național de Evaluatori al ARACIS (RNE) în fiecare din domeniile de studii aferente programului evaluat);
- Secretarul tehnic (membru al personalului profesional al ARACIS)
- **Sugestii:**
 - Un expert de pe piața muncii în domeniul de interes.
 - Un președinte care ar putea să nu fie Consiliul ARACIS.
 - Un membru superior al personalului administrativ (de ex. secretarul general al unei Universități).

376. Expertul este numit de Consiliul ARACIS pentru fiecare misiune. Numirea intră în vigoare la primirea de către serviciile ARACIS a scrisorii de acceptare a misiunii experte, semnată corespunzător de expert. Semnarea Codului Etic și a Regulilor de Conduită este obligatorie.

377. Sunt de dorit numiri din instituțiile din toată România. Experții studenți pot fi numiți de organisme studentești reprezentative sau de instituțiile românești de învățământ superior. Experții internaționali sunt selectați pe baza numirilor de către instituțiile românești de învățământ superior și din contactele ARACIS cu instituțiile și agențiile relevante din alte țări. Formarea oferită de ARACIS Experților este obligatorie.

Profiluri ale membrilor Comisiei de Experți (sugestie) ³³

378. Președintele Comisiei de Experți este numit de către ARACIS și ales dintre experți. Numirea președintelui intră în vigoare la primirea de către ARACIS a scrisorii de acceptare a misiunii, semnată corespunzător de acesta.

Calități necesare tuturor experților, inclusiv președintelui:

379. Toți experții trebuie să facă dovada următoarelor abilități:

- O serie de perspective;
- Să relaționeze cu o serie de persoane, inclusiv studenți și directori superiori;

³³ Adaptată după documentele ELIR-QAA, 2018. Manualul ELIR (ediția a patra) prezintă metoda de evaluare care se va aplica instituțiilor de învățământ superior din Scoția în perioada 2017-22.

- Să poarte discuții privind abordările strategice și operaționale în legătură cu managementul calității și cu standardele academice în general și cu îmbunătățirea experienței de învățare a studenților în special;
- Să asimileze o cantitate mare de informații disparate și să le analizeze pentru a formula concluzii fiabile bazate pe dovezi;
- Să comunice clar, oral și în scris;
- Să lucreze productiv și în cooperare cu echipa, să respecte termene stricte și să păstreze confidențialitatea asupra chestiunilor sensibile.

Calități suplimentare necesare la experții în învățământ superior:

380. Pe lângă calitățile necesare tuturor experților, experții români din domeniul învățământului superior trebuie să facă dovada următoarelor calități:

- Experții români trebuie să dețină o vastă experiență curentă sau recentă (într-un interval de trei ani) de management academic la nivel instituțional în România, preferabil în legătură cu asigurarea calității și perfecționarea experienței studenților cu privire la învățare;
- Se va acorda atenție și candidaților cu experiență considerabilă de lucru într-o poziție de conducere într-un serviciu de sprijin profesional în cadrul unui furnizor de învățământ superior. Persoanele cu experiență ani de lucru de cel puțin cinci într-un rol care le oferă o perspectivă la nivelul unei întregi instituții;
- Credibilitate personală și profesională la nivelul personalului, inclusiv a managerilor superiori, a șefilor de instituții și a personalului implicat în activitățile de învățare și predare;
- Cunoașterea și înțelegerea legislației românești actuale în domeniul învățământului superior și a reglementărilor și modurilor de operare ale ARACIS, precum și a Cadrului Național de Calificare din România (CNC-RO).
- Cunoașterea și înțelegerea dimensiunilor spațiului european al învățământului superior, precum și a evoluțiilor în asigurarea calității în învățământul la distanță, învățarea pe toată durata vieții și programe comune.

Calități suplimentare necesare experților internaționali:

381. Pe lângă calitățile necesare tuturor experților, experții internaționali trebuie să facă dovada unora din următoarele calități:

- Experiență vastă curentă sau recentă (într-un interval de trei ani) de management academic la nivel instituțional în afara României, preferabil în legătură cu asigurarea calității și perfecționarea experienței studenților cu privire la învățare;
- Experiență curentă sau recentă (într-un interval de trei ani) în evaluarea externă a instituțiilor de învățământ superior din afara României, fie ca membru de comisie, fie prin implicarea la nivel superior într-o organizație de asigurare sau îmbunătățire a calității;
- Cunoștințe de specialitate, recunoscute de mediul profesional, privind bunele practici în domeniul învățării și predării și al experienței studențești pe larg (foarte dezirabil ar fi ca aceste cunoștințe să fie recunoscute la nivel internațional);
- Cunoștințe și experiență de practică în cel puțin încă o țară în afară de România (foarte dezirabil să existe cunoștințe și experiență vastă de comparare la nivel internațional);
- Cunoașterea caracteristicilor distinctive ale sistemului românesc de învățământ superior în spațiul european al învățământului superior.

Calități suplimentare necesare experților studenți

382. ARACIS încurajează activ cererile de înscriere din partea studenților din toate domeniile, care au experiența unei mari varietăți de moduri și niveluri de studiu. Pe lângă calitățile necesare tuturor experților, experții studenți trebuie să facă dovada următoarelor calități:

- Experiență curentă sau recentă (într-un interval de trei ani) de studiu într-o instituție românească de învățământ superior, echivalentă cu cel puțin un an de învățământ la zi;
- Experiență în reprezentarea intereselor studenților la nivel instituțional (inclusiv la nivel de facultate sau de școală);
- Cunoașterea în general a diversității sectorului românesc al învățământului superior, dincolo de instituția din care provin și cunoașterea schemelor privind asigurarea calității din România;

Rolurile experților

- Expertul ia cunoștință de toată documentația furnizată de ARACIS.
- Expertul participă la investigațiile privind expertiza instituțiilor, entităților de cercetare și instituțiilor care furnizează programe de doctorat. În vederea evaluării, expertul poate solicita instituției orice document.
- Expertul participă la toate ședințele de pregătire și restituire specificate în ordinul poștal aferent misiunii.
- Expertul scrie o contribuție la raportul global al Comisiei de Experți. Această contribuție este strict confidențială. Ea este înregistrată în aplicația de gestionare electronică a documentelor.
- Expertul participă la o sesiune de formare/informare față în față sau la distanță cu ARACIS.

Rolul președintelui

383. Președintele, ca orice alt Expert, participă la evaluare. În plus:

- Conduce și coordonează activitatea comisiei;
- Se asigură că expertiza se desfășoară în conformitate cu Cadrul de evaluare instituțională în vigoare;
- Întocmește versiunea preliminară a raportului de evaluare, pe baza contribuțiilor orale și scrise ale experților.

Etică și confidențialitate

384. Experții trebuie să desfășoare o evaluare expertă imparțială, obiectivă și independentă, în conformitate cu Codul de etică profesională și Normele de Conduită ale ARACIS.

385. Experții și președintele se angajează să respecte cu strictețe regulile de confidențialitate și secretul profesional și trebuie să:

- Nu raporteze informații în legătură cu o evaluare;
- Să utilizeze informațiile transmise în cadrul și pentru nevoile misiunii de evaluare expertă;
- Atunci când este desemnat ca expert, să raporteze către ARACIS orice element în conformitate cu principiul transparenței; expertul și președintele au acceptat ca datele din curriculum vitae personal să fie postate pe pagina de internet a ARACIS. Accesul la datele personale este asigurat în conformitate cu legislația în vigoare.

386. Confidențialitatea joacă un rol fundamental în desfășurarea corespunzătoare a unei acreditări și, ca urmare, trebuie tratată cu seriozitate de orice membru al Comisiei de Experți. Experții trebuie să fie atenți la statutul informațiilor pe care au dreptul să le verifice și să le colecteze. Aici sunt incluse documentele furnizate de ARACIS, precum și cele furnizate de instituția vizitată, inclusiv rapoartele de autoevaluare și instrumentele analitice, discuțiile cu persoanele întâlnite în timpul vizitei, concluziile și opiniile, versiunea preliminară a raportului Comisiei de Experți și orice alte comunicări cu aceasta. De asemenea, experții nu vor contacta în mod direct instituția înainte și după efectuarea vizitei pentru a discuta chestiuni legate de evaluare.

387. Pe lângă Codul de etică, Anexa prezintă o **Cartă a evaluării**, ca sursă de inspirație. Carta stabilește regulile pentru fiecare entitate (instituții, Agenția de asigurare a calității) și drepturile și îndatoririle acestora.

Remunerare

388. Experții sunt remunerați pentru munca lor, la un tarif de XXX RON pentru fiecare evaluare. Această activitate cuprinde următoarele:

- Pregătirea vizitei (analiza cererii de acreditare, această fază nu are ca rezultat un raport scris din partea experților);
- Participarea la inspecția la fața locului;
- Participare la întocmirea raportului.

389. Costurile de transport sunt decontate la prezentarea documentelor justificative. ARACIS plătește cazarea, mesele și transportul în România. Limba în care este prezentată documentația, în care se desfășoară activitățile și se fac redactările este, în principiu, limba română sau limba engleză, la cerere.

7.2. Inspecția la fața locului

Principiile generale pentru inspecția la fața locului

390. ARACIS răspunde de promovarea principiilor metodologice și etice cerute în contextul evaluărilor în spațiul european al învățământului. În această privință, pregătirea unei vizite de acreditare trebuie să țină seama de provocările cu care se confruntă o evaluare externă, explicate mai detaliat în SDL.

391. Printre acestea, principala provocare este îmbunătățirea continuă a calității învățământului superior, mai presus de toate. Ca urmare, evaluatorul trebuie să poată formula propuneri în acest sens.

392. Experiența evaluatorului este esențială pentru a putea permite instituției evaluate să-și îmbunătățească oferta de formare, datorită concluziilor evaluării.

393. Evaluarea externă trebuie să fie transparentă în regulile sale de funcționare și să încurajeze dialogul și construirea colaborativă a mecanismelor de asigurare a calității în cadrul instituției care este evaluată.

394. Implicarea experților este esențială pentru succesul vizitei externe, fiecare membru prezent în cadrul vizitei având calificări și cunoștințe diferite, care au o importanță egală pentru întocmirea raportului final.

395. Fiind respectuos față de ceilalți membri ai Comisiei de Experți și față de toate persoanele întâlnite în timpul vizitei, expertul își mobilizează aptitudinile la potențialul maxim pentru a-și îndeplini rolul său, astfel contribuind din plin la reușita misiunii.

Analiza documentelor de bază și a raportului de autoevaluare

396. Instituția pregătește solicitarea de acreditare efectuând autoevaluarea. Această autoevaluare va implica personalul academic și pe cei care răspund de formare și de furnizarea ofertei, autoritățile școlare, precum și studenții și foștii studenți ai programului și reprezentanții angajatorilor. Toți experții primesc dosarul de autoevaluare și anexele acestuia înainte de începerea vizitelor de evaluare externă. Un interval de timp suficient va permite expertului să analizeze toate informațiile înainte de efectuarea vizitei.

397. Apoi experții sunt invitați să formuleze o primă analiză pe baza dosarului de autoevaluare și să noteze întrebările pe care vor dori să le adreseze pe parcursul interviurilor în timpul vizitelor. Această primă analiză se referă în special la următoarele aspecte:

- Modul în care școala îndeplinește criteriile inițiale de acreditare, privind caracterul oportun al programului, calitatea implementării datorită implicării angajatorilor, robustețea evaluării studenților;
- Capacitatea instituției de a asigura relevanța formării în decursul perioadei de valabilitate a acreditării;
- Punctele forte și punctele slabe ale formării.

Este deosebit de importantă familiarizarea cu normele SDL, atașate la acest ghid. Conform ENQA³⁴, rolul fundamental al SDL este să sprijine instituția în pregătirea raportului de autoevaluare și să sprijine expertul în efectuarea evaluării externe.

Atitudini și reacții preconizate în timpul vizitei

398. În toate etapele procedurii, experții trebuie să manifeste o abordare reflexivă, care pornește de la **observare** (descrierea a ceea ce este) pentru a iniția o **analiză** (privind cauzele și implicațiile funcționării programelor de formare) și a ajunge la **recomandări relevante**.

399. De asemenea, expertul este un *prieten critic*³⁵, care trebuie să fie binevoitor, încurajator și atent, oferind instituției un punct de vedere cinstit, onest și constructiv. Această prestanță este necesară pentru că este deopotrivă analitică și fără prejudecăți și, de asemenea, este cea care are cele mai mari șanse de a genera îmbunătățiri.

400. Pe baza cunoștințelor lor privind formarea evaluată (dobândite prin experiența lor și prin analiza dosarului de autoevaluare), experții joacă un rol fundamental în timpul vizitei. Aceștia trebuie să fie capabili:

- Să valideze o privire din exterior asupra analizei și concluziilor dosarului de autoevaluare;
- Să certifice corelația dintre descrierea conținută în dosar și constatările din timpul vizitei la fața locului;
- Să analizeze caracterul adecvat al resurselor descrise în dosar în raport cu nevoile de formare;
- Să estimeze fezabilitatea realizării obiectivelor descrise în dosarul de autoevaluare;
- Să furnizeze o opinie privind relevanța și fezabilitatea acțiunilor incluse în dosarul de autoevaluare în raport cu îmbunătățirea calității;
- Să facă recomandări utile pentru a îmbunătăți calitatea formării.

401. În privința acestui ultim aspect, rolul expertului este decisiv în contextul evaluării externe, raportul servind drept bază pentru acțiunile școlii și drept cadru pentru proiectele acesteia.

402. Pentru a asigura îndeplinirea misiunii și a încuraja un angajament real din partea instituției în privința procesului de evaluare, expertul trebuie să adopte o abordare metodologică și atitudini

³⁴ Primele evaluări externe ale agențiilor de asigurare a calității - lecții învățate, Raportul 10 al Atelierului de lucru al ENQA, Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (2010)

³⁵ Ibid.

bazate pe valori esențiale: experții trebuie să fie obiectivi, să păstreze confidențialitatea și să fie implicați.³⁶

403. În timpul inspecției, experții vor colecta, evalua și comunica în mod riguros și relevant informații privind activitatea sau procesul examinat. Acest lucru va face ca fiecare recomandare finală să fie susținută de dovezi identificate în decursul procesului (de ex. în raportul de autoevaluare, în documentație sau în interviuri). Experții sunt **obiectivi**, în sensul că își bazează comentariile pe cunoștințele lor și pe bunele practici în domeniile respective de formare.

Programul inspecției

404. Comisia de Experți definește programul inspecțiilor consultându-se cu instituțiile. Inspecția durează de obicei între o jumătate de zi și o zi pentru fiecare program. Inspecția oferă ocazia de a întâlni echipa de management a instituției (directorul și adjuncții acestuia/acesteia), grupul responsabil de programul respectiv, studenții care sunt potențialii candidați la programul evaluat și angajatorii.

405. Vizita le oferă actorilor implicați în programul de formare ocazia să-și împărtășească opiniile și/sau comentariile cu Comisia de Experți. Aceasta trebuie să fie capabilă să întâlnească acești diferiți actori, să viziteze infrastructura utilizată și să aibă acces la alte documente puse la dispoziție de instituție. Comisia de Experți poate cere orice alte documente pe care le consideră relevante înainte de a desfășura vizita. În acest caz, ARACIS va informa instituția cât mai curând posibil.

406. Anume, ca parte din vizita de inspecție în România, principalele etape vor fi următoarele:

407. Inspecția se desfășoară în principal pe durata a 3 zile, inclusiv următoarele întâlniri cu o serie de Facultăți sau Catedre, Școli sau domenii (de ex. Științe, Științe Sociale, inginerie, școala de afaceri:

- Conducerea și administrația instituției (rector, decani, secretar general) (1 oră la începutul vizitei și 1 oră la sfârșitul vizitei);
- Coordonatorii de programe și grupul care se ocupă de curricule (1 oră în grup);
- Directorii principali (de ex. directorii din administrație precum Biroul Internațional, Resurse Umane...);
- Personalul didactic din afara grupului care se ocupă de curricule (1 oră în grup / facultate sau catedră);
- Studenți (1 oră în grup pentru fiecare facultate);
- Supraveghetorii programelor de stagii interne sau angajatorii (în grupuri), pe facultăți/catedre.

Interviurile

408. Comisia de Experți desfășoară interviurile. În funcție de temele abordate, interviurile sunt împărțite conform calificărilor experților, astfel încât să fie acoperite toate aspectele evaluării. Totuși, nu este alocat fiecare expert unei anumite categorii de întrebări sau de persoane de contact.

409. Durata limitată a interviurilor necesită ca experții să adreseze întrebări scurte, neînsoțite de comentarii. Experții sunt invitați să formuleze întrebările, nu există un format anume. Temele care vor fi identificate în decursul vizitei la instituție sunt după cum urmează:

- Descrierea contextului (pentru a plasa formarea în contextul său geografic și socioeconomic specific);
- Dovezi, analize și rezultate;
- Concluzii;
- Elemente de bune practici aplicate de instituție;
- Recomandări privind măsurile care trebuie luate.

³⁶ Valori recurente în ghidurile internaționale pentru experți, precum *Évaluation de l'efficacité des systèmes d'assurance qualité des collègues québécois*, GUIDE DES EXPERTS, Commission d'évaluation de l'enseignement collégial (noiembrie 2015)

7.3. Întocmirea raportului Comisiei de Experți

Sarcinile alocate experților

410. Fiecare expert are responsabilitatea redactării unui raport de 5-10 pagini. Acest raport este doar pentru uz intern și va fi utilizat de Comisia de Experți și de ARACIS. Conținutul acestuia nu va fi transmis nici instituției, nici Ministerului care răspunde de învățământul superior.

411. Raportul experților reprezintă materialul de bază pentru raportul de evaluare la nivel de instituție. Președintele Comisiei de Experți va asigura consecvența și componenta finală a raportului de evaluare care va fi transmis Consiliului ARACIS și care va reprezenta baza pentru formularea notei de acreditare pentru Minister.

412. Raportul de evaluare este structurat conform standardelor de calitate cuprinse în evaluarea instituțională (6 domenii). Este anexat aici un model de raport.

413. Conținutul raportului unui expert depinde de tema principală de care s-a ocupat expertul. Președintele Comisiei de Experți are sarcina de a defalca principalele teme și de a aloca domeniile sau standardele de calitate care trebuie cuprinse.

Sugestii pentru a facilita redactarea rapoartelor experților

414. În timpul interviurilor, experții iau notițe permanent. În timpul inspecției, notițele se iau pentru a adapta analiza criteriilor cadrului de evaluare și pentru a formula recomandări specifice pentru instituție.

415. În raport cu fiecare standard de calitate, expertul identifică punctele forte și punctele slabe ale programului de formare propus.

416. Întrebările pe care le pot adresa experții în mod sistematic sunt:

- Această așteptare este gestionată bine de instituție în dosarul său de autoevaluare?
- Dovezile sunt convingătoare?
- Ce alte informații ar trebui solicitate în timpul vizitei?

417. Rapoartele pot fi scrise într-un mod concis, cu accent pe analiză, nu pe descriere. Pentru a realiza raportul de evaluare, ARACIS are nevoie de elemente analitice și de argumente. Acestea reprezintă rezultatele reflecțiilor experților, ale analizei dosarului de autoevaluare și ale interviurilor desfășurate în timpul vizitei. Nu există un format specific de redactare.

418. Criteriile cuprinse în cadrul de evaluare la fiecare punct de referință și utilizate în dosarul de evaluare pot constitui îndrumări pentru analiza efectuată de experți. După redactare, raportul experților este trimis prin e-mail la ARACIS, în decurs de 15 zile de la efectuarea vizitei.

419. ARACIS poate contacta experții atunci când redactează raportul de evaluare, în termen de o lună de la desfășurarea vizitei. Raportul de evaluare este trimis instituției de învățământ pentru a verifica datele factice. Școala are la dispoziție o săptămână pentru a transmite comentariile către ARACIS. După răspunsul instituției, ARACIS poate să contacteze din nou experții, dacă este necesar. Apoi, raportul final este transmis Consiliului ARACIS. Experții sau președintele Comisiei de Experți pot fi invitați pentru a prezenta raportul reprezentanților ARACIS. Apoi raportul de evaluare este transmis la Minister, însoțit de o opinie, de condiții și alte recomandări ale Consiliului ARACIS.

Grila analitică pentru Comisia de Experți

420. Diversitatea actorilor implicați în procedură, precum și necesitatea existenței unor informații înainte de vizită necesită mecanisme de evaluare pentru două etape ale procedurii. Mai jos este un model propus de evaluare în timpul vizitei membrilor Comisiei de Experți, pe baza analizei dosarului de autoevaluare. Acest model se poate utiliza și înainte de inspecție, pentru a analiza raportul de autoevaluare.

421. Scopul acestei grile este:

- Să ajute experții, membri ai Comisiei de Experți să-și desfășoare propria evaluare pe baza documentelor furnizate de instituție;
- Să evidențieze clarificările și aspectele de care trebuie să se țină seama în timpul vizitei.

422. Structura modelului o urmează pe cea a dosarului de autoevaluare al instituției. Expertul este invitat să utilizeze grilele de evaluare.

Strategie și guvernare				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Viziunea și planul strategic al instituției sunt în acord cu misiunea acesteia. 2. Instituția are politici, procese, proceduri și instrumente adecvate pentru a-și realiza misiunea și a-și implementa planurile strategice. 3. Personalul și studenții și alți actori implicați participă la crearea și la implementarea strategiei instituției. 4. Instituția contribuie la dezvoltarea socială, economică și culturală la nivel local și național. 5. Există o împărțire clară și transparentă a responsabilităților, îndatoririlor și autorităților între autoritățile de guvernare/conducere și organismele decizionale, personalul (personalul academic și neacademic), conform calificărilor cerute. 6. Studenții sunt implicați în procesele administrative și decizionale și sunt stimulați să se implice în strategia și în gestionarea instituției. 7. Instituția urmează o strategie deschisă de colaborare și parteneriat la nivel regional, național, european și internațional. 				
Calificativul expertului Comisiei de Experți	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător
Dovezi colectate la autoevaluare și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile <ul style="list-style-type: none"> • XXX • XXX • XXX Lipsa dovezilor privind aceste criterii: <ul style="list-style-type: none"> • XXX • XXX • XXX 				
Puncte forte și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil <ul style="list-style-type: none"> • +++ • ---- • +/- 				
Aprecierea expertului: <ul style="list-style-type: none"> • Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate? • Conform căror criterii? • Ce scor ați acorda? <i>Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului</i>				
Recomandări <ul style="list-style-type: none"> • Pe standarde de calitate • Pe criterii <i>Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului</i>				

Sistem de management al calității				
<p>8. Sistemul de management/asigurare a calității este dezvoltat cu structuri, obiective, procese și proceduri clar definite,</p> <p>9. Instituția elaborează și implementează politici cu obiectivul de a asigura, a menține și a îmbunătăți calitatea, în special privind resursele umane, mediul de învățare (infrastructuri, dotări) și resursele financiare.</p>				
Calificativul expertului Comisiei de Experți	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător
<p>Dovezi colectate la autoevaluare și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile</p> <ul style="list-style-type: none"> • XXX • XXX • XXX <p>Lipsa dovezilor privind aceste criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • XXX • XXX • XXX 				
<p>Puncte forte și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil</p> <ul style="list-style-type: none"> • +++ • ---- • +/- 				
<p>Aprecierea expertului:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate? • Conform căror criterii? • Ce scor ați acorda? <p><i>Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului</i></p>				
<p>Recomandări</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pe standarde de calitate • Pe criterii <p><i>Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului</i></p>				

Curricula				
<p>10. Instituția se asigură că programele noi și cele existente reflectă nevoile societății și sunt adaptate permanent la dezvoltarea societății și la nevoile aflate în permanentă schimbare ale pieței muncii din România și de la nivel regional și internațional, precum și la nevoile societății.</p> <p>11. Instituția se asigură că programele au un nivel corespunzător (ciclu scurt/licență/masterat/doctorat, profesional, învățare continuă), un conținut academic și o calitate educațională care susține învățarea studenților și realizarea obiectivelor programului.</p> <p>12. Instituția are capacitatea de a desfășura programele în mod eficient în ceea ce privește resursele umane și mediul de învățare).</p> <p>13. Pentru fiecare program de studii sunt definite obiective și informații clare, care sunt comunicate studenților și actorilor interesați.</p>				
Calificativul expertului Comisiei de Experți	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător
<p>Dovezi colectate la autoevaluare și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile</p> <ul style="list-style-type: none"> • XXX • XXX • XXX <p>Lipsa dovezilor privind aceste criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • XXX • XXX • XXX 				
<p>Puncte forte și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil</p> <ul style="list-style-type: none"> • +++ • ---- • +/- 				
<p>Aprecierea expertului:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate? • Conform căror criterii? • Ce scor ați acorda? <p><i>Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului</i></p>				
<p>Recomandări</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pe standarde de calitate • Pe criterii <p><i>Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului</i></p>				

Evaluarea aspectelor privind predarea/învățarea

14. Procesele de elaborare a curriculei, dezvoltare, evaluare, implementare, monitorizare și analiză sunt în armonie cu cerințele naționale și cu viziunea și strategia instituției.
15. Instituția are și utilizează mecanisme pentru a se asigura că rezultatele (rezultatele învățării, ocuparea în câmpul muncii și satisfacția diferitelor grupuri de interes) se pot măsura, pot fi analizate și utilizate pentru îmbunătățirea calității programelor.
16. Instituția dispune de mecanismele necesare pentru a se asigura că angajarea, gestionarea și dezvoltarea profesională a personalului său didactic este realizată cu garanțiile necesare pentru a se asigura că aceștia pot îndeplini cerințele în conformitate cu funcțiile lor respective.
17. Instituția asigură calitatea programelor de schimb și mobilitatea internațională (studenți, profesori, personal) și promovează mobilitatea la toate nivelurile. Există mecanisme specifice de asigurare a calității mobilității.
18. Instituția respectă criteriile de calitate specifice programelor comune.
19. Instituția oferă oportunități pentru nevoile educaționale și profesionale ale fiecărui student în ceea ce privește urmarea, încetarea și reluarea programelor de studii.
20. Instituția are o politică clară privind evaluarea realizărilor studenților (plasare academică și la locul de muncă și alte rezultate de învățare dobândite prin programele de studii), precum și privind acumularea și transferul creditelor, astfel încât evaluarea să fie echitabilă, onestă, înțeleasă de studenți și în armonie cu abordarea pedagogică a instituției.
21. Instituția promovează și sprijină proiecte de inovare și excelență pedagogică pentru a îmbunătăți integrarea absolvenților și a consolida capacitatea de inovare prin organizarea de cursuri inovatoare și care pot asigura angajarea ulterioară.

Calificativul expertului Comisiei de Experți	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător

Dovezi colectate la autoevaluare și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile

- XXX
- XXX
- XXX

Lipsa dovezilor privind aceste criterii:

- XXX
- XXX
- XXX

Puncte forte și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil

- +++
- ----
- +/-

Aprecierea expertului:

- Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate?
- Conform căror criterii?
- Ce scor ați acorda?

Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului

Recomandări

- Pe standarde de calitate
- Pe criterii

Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului

Srijin pentru activitățile de cercetare

- Instituția se asigură că proiectele de cercetare stimulează și garantează un nivel înalt de calitate științifică într-un anumit domeniu de cercetare.
- Instituția asigură dinamica dezvoltării naționale și internaționale a politicii sale de cercetare, precum și valorificarea și diseminarea rezultatelor sale.
- Există o strategie instituțională și un program de activități de cercetare.
- Instituția promovează activitatea științifică și de cercetare în predarea programelor, acolo unde este relevant.
- Instituția a constituit structuri și mecanisme corespunzătoare pentru a sprijini, a stimula, a evalua și a recompensa implicarea în cercetare.
- Instituția a constituit structuri și mecanisme corespunzătoare pentru a susține, a stimula, a evalua și a recompensa implicarea în cercetare și a susține producția și valorificarea cercetării. Instituția promovează și sprijină proiecte de inovare și excelență pedagogică pentru a îmbunătăți integrarea absolvenților și a consolida capacitatea de inovare prin organizarea de cursuri inovatoare și care pot asigura angajarea ulterioară.

Calificativul expertului Comisiei de Experți	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător

Dovezi colectate la autoevaluare și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile

- XXX
- XXX
- XXX

Lipsa dovezilor privind aceste criterii:

- XXX
- XXX
- XXX

Puncte forte și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil

- +++
- ----
- +/-

Aprecierea expertului:

- Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate?
- Conform căror criterii?
- Ce scor ați acorda?

Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului

Recomandări

- Pe standarde de calitate
- Pe criterii

Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului

Studentii și susținerea acestora				
<p>28. Cerințele privind admiterea și progresul, precum și metodele de evaluare a studenților sunt clare, realizabile și disponibile în mod public.</p> <p>29. Sunt constituite mecanisme pentru sprijinirea și consilierea studenților pentru finalizarea cu succes, continuarea studiilor și pregătirea pentru carieră/orientare-plasare pe un loc de muncă.</p> <p>30. Instituția asigură incluziunea oricărui fel de student admis.</p> <p>31. Instituția are o politică de susținere a activităților extracurriculare și recompensează implicarea studenților.</p>				
Calificativul expertului Comisiei de Experți	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător
<p>Dovezi colectate la autoevaluare și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile</p> <ul style="list-style-type: none"> • XXX • XXX • XXX <p>Lipsa dovezilor privind aceste criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • XXX • XXX • XXX 				
<p>Puncte forte și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil</p> <ul style="list-style-type: none"> • +++ • ---- • +/- 				
<p>Aprecierea expertului:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate? • Conform căror criterii? • Ce scor ați acorda? <p><i>Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului</i></p>				
<p>Recomandări</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pe standarde de calitate • Pe criterii <p><i>Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului</i></p>				

Glosar

Termen	Definiție utilizată
Autorizația de funcționare provizorie	<p>Autorizația de funcționare provizorie pentru programele de studii și/sau instituții este prima etapă din procedura de acreditare; aceasta este rezultatul unei evaluări externe efectuate de ARACIS pe baza unui raport de autoevaluare depus de solicitant. Autorizația de funcționare provizorie este documentul care conferă instituției de învățământ superior sau organizației furnizoare de educație dreptul de a desfășura activități educaționale și de a organiza, dacă este necesar, examene de admitere pentru un program de studii.</p> <p>Autorizația de funcționare provizorie pentru un program de studii este acordată pe baza avizului ARACIS sau al unei alte agenții înregistrată în EQAR și al Ministerului Educației Naționale, printr-o Hotărâre de Guvern inițiată de Ministerul Educației Naționale, în decurs de maxim 90 de zile calendaristice de la depunerea acesteia. Autorizația de funcționare provizorie poate fi acordată unui furnizor de educație în învățământul superior, prin Hotărâre de Guvern, cu cel puțin șase luni înainte de începerea unui nou an universitar, dacă organizația furnizoare de educație a inițiat cel puțin trei programe de studii care au fost depuse și au primit avizul de autorizație de funcționare provizorie de la ARACIS sau de la o altă agenție înregistrată în EQAR și de la Ministerul Educației Naționale, cu excepția instituțiilor de învățământ superior care furnizează doar educație de nivel superior în domeniul teologic, care pot primi o autorizație de funcționare provizorie dacă au inițiat cel puțin un program de studii care a fost depus și a primit aviz pentru autorizația de funcționare provizorie din partea ARACIS sau a Ministerului Educației Naționale.</p>
Calitate	<ul style="list-style-type: none"> • Este o cultură, împărtășită, învățată și exprimată conștient sau inconștient de membrii instituției ca grup, prin setul lor de valori, convingeri proprii, moduri de a înțelege lucrurile, moduri de a gândi, premise, activități și practici: „Modul în care se fac lucrurile pe la noi “(Bouer); adică ceea ce este de la sine înțeles, ceea ce este paradigma, nu este moștenit; • Este relativ(ă), adică în raport cu obligațiile și/sau așteptările exprimate, cunoscute sau de la sine înțelese ca legi și/sau reglementări, standarde, linii directoare, obiective sau scopuri, sub formă faptică sau în cifre; • Poate fi exprimată ca eficacitate în măsura în care realizează obiectivele stabilite de instituție și/sau de mediul acesteia; • Poate fi exprimată ca eficiență măsurată ca raportul dintre ceea ce intră și ceea ce iese; • Poate fi evaluată de experți interni și/sau externi; • Devine transparentă și trebuie comunicată în mod regulat actorilor interesați.
Declarație de misiune organizațională	Scopul superior al instituției
Declarație de viziune / Obiectiv	Situație viitoare preferată
Indicatori-cheie de performanță (KPI)	Un indicator-cheie de performanță este un element de măsurare care evaluează modul în care o instituție își implementează viziunea strategică. Acesta măsoară acțiuni corespunzătoare în vederea realizării obiectivelor. Acesta estimează calitatea pe baza unui standard sau reguli.
Jalon	Obiective intermediare
Obiective	Prezentare a rezultatelor specifice care trebuie realizate până la un moment precizat
Organizație furnizoare de educație	Organizație furnizoare de educație: este o instituție de învățământ sau o altă entitate juridică, care, conform statutului său, desfășoară activități de învățământ superior pe baza programelor de studii aprobate prin lege. Conform legislației în vigoare, o organizație furnizoare de educație se supune procedurii de evaluare în vederea evaluării externe a calității sau, după caz, pentru obținerea autorizației de funcționare provizorie sau a autorizării programelor de studii și/sau pentru propria sa acreditare ca organizație furnizoare de

	<p>educație. Conform prevederilor OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006 cu modificările ulterioare, numai instituțiile de învățământ superior care sunt autorizate să funcționeze provizoriu sau care sunt acreditate conform art. 29, alin. (4), lit. a) și b) și art. 35, alin. (1) pot utiliza denumirea de universitate sau alte denumiri similare; acreditarea instituțiilor de învățământ superior se efectuează conform legii și este aprobată de Guvern, la inițiativa Ministerului Educației Naționale, pe baza avizului ARACIS conform art. 31, litera g).</p>
Output	Cantitate a unui element realizat de instituție
Program de studii	<p>Un program de studii/o specializare constă în toate activitățile de elaborare, organizare, gestionare și procesul de predare, învățare și cercetare desfășurat într-un anumit domeniu, care duc la obținerea unei calificări academice. Programele de studii se diferențiază prin următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> nivelul diplomei universitare: licență (<i>Ciclul 1</i>), masterat (<i>Ciclul 2</i>), doctorat (<i>Ciclul 3</i>); forma de învățământ: la zi, cu frecvență redusă, învățământ la distanță; domeniul de specializare a cunoștințelor, conform diviziunii academice a învățării și cu diviziunea profesională a muncii; durata studiilor, respectiv numărul de credite ECTS transferabile; limba de predare. <p>Programele de studii se diferențiază prin următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> <i>curriculă</i>, care include toate disciplinele care conduc la o calificare academică, distribuite pe ani de studii, ponderea acestora fiind exprimată în sistemul de credite de studii ECTS (Sistemul european de transfer de credite); <i>programul disciplinei/cursului</i> sau <i>programa analitică</i>, în care se evidențiază: temele de predare și învățare și practicile asociate cu predarea, învățarea și evaluarea, precum și bibliografia recomandată; <i>organizarea studenților și a personalului didactic</i> pe perioada de implementare a programului de studii; sistemul de <i>asigurare a calității academice</i> pentru toate activitățile necesare pentru desfășurarea programului de studii.
Rezultat	Cantitate a unui element realizat de instituție, care permite evaluarea eficienței măsurilor întreprinse în raport cu obiectivele stabilite pentru a permite repetarea sau - dacă este necesar - modificarea proceselor sau a structurilor și sistemelor.
Sisteme	Sprijină și controlează oamenii în îndeplinirea rolurilor și responsabilităților lor definite structural
SMART	Obiectivele trebuie formulate într-un mod precis (fără ambiguități) - măsurabile (cu sens/motivaționale/gestionabile) - realizabile (adecvate/convenite) - rezonabile (realiste/relevante) - stabilite în timp
Strategie	Direcția și motivația pe termen lung a instituției
Structuri	Acordă oamenilor roluri, responsabilități și linii de raportare privind strategia, care sunt definite în mod formal

Anexe

I. Exemplet de cartă de evaluare

CARTĂ DE EVALUARE

ADOPTATĂ DE CONSILIU LA
6 iunie 2016

Evaluările efectuate de Hcéres se bazează pe evaluarea coordonată a tuturor misiunilor încredințate instituțiilor de învățământ superior și cercetare și organismelor de cercetare. HCERES ține seama de legăturile dintre programele de studii, cercetare și guvernare, și modul în care acestea se raportează la mediul local, național și internațional. Desfășoară evaluări *inter pares*.

Evaluările sunt însoțite de recomandări și sunt concepute pentru a fi de folos părților evaluate, cu obiectivul de a îmbunătăți calitatea învățământului superior și a cercetării și de a consolida rolul și locul Franței în dezvoltarea globală a cunoștințelor și în transmiterea acestora.

HCERES exercită prerogativele care i-au fost încredințate prin lege cu privire la reglementarea națională a învățământului superior și a cercetării. Organizația aplică principiile de asigurare a calității în vigoare în prezent în Spațiul European al Învățământului Superior și al Cercetării.

Pentru a asigura paritatea, HCERES are grijă să echilibreze numărul de bărbați și de femei care dețin funcții în toate organismele sale de conducere și în comisii, inclusiv în comisiile de experți.

Această cartă prezintă o serie de reguli generale privind modul în care se desfășoară evaluările.

PRINCIPII PENTRU UN PROCES DE EVALUARE EFICIENT

1. NEVOIA DE COMPETENȚĂ

HCERES selectează experți pe baza competenței cunoscute a acestora în conformitate cu misiunile de evaluare care li se încredințează.

Experții francezi și străini selectați de HCERES sunt recunoscuți pentru calitatea muncii lor în diferite domenii.

2. NEVOIA DE PROFESIONALISM

HCERES monitorizează îndeaproape consecvența și fiabilitatea procedurilor de evaluare și a rezultatelor acestora.

Organizația a introdus sisteme permanente de autoevaluare și un plan de perfecționare continuă a practicilor sale, prin care *feedback*-ul este utilizat corespunzător.

La fiecare cinci ani, organizația parcurge un proces de evaluare externă a muncii sale și a metodelor de operare.

3. NEVOIA DE EVALUARE PERIODICĂ

Evaluarea periodică a instituțiilor, a unităților de cercetare și a programelor de studii permite măsurarea constantă a progresului acestora.

PRINCIPIUL EVALUĂRII IMPARȚIALE

HCERES este obligată să desfășoare evaluări imparțiale.

4. NEVOIA DE TRATAMENT EGAL

HCERES garantează un tratament egal pentru toate entitățile evaluate. Organizația se asigură că toate comisiile de experți desfășoară evaluări independente, colegiale și imparțiale.

5. NEVOIA DE INDEPENDENȚĂ

HCERES desfășoară evaluări în mod independent, fără a fi impactat de influențe exterioare. În această privință, organizația ia toate măsurile necesare pentru a preveni conflictele de interese care apar în orice etapă a procesului de evaluare. Totuși, în cazul în care apare un conflict de interese, în ciuda precauțiilor luate, se implementează măsuri de corecție.

6. NEVOIA DE INTEGRITATE DIN PARTEA EXPERȚILOR

Experții trebuie să dea dovadă de o rigurozitate maximă. Evaluările acestora trebuie să se bazeze pe analiza informațiilor colectate și pe argumente factive. Aceștia resectă obligația de a nu stabili contacte personale cu entitatea evaluată pe durata misiunii și de a nu comunica nimănui rezultatele evaluării, înainte ca acestea să fie publicate de HCERES.

7. NEVOIA DE COLEGIALITATE

Evaluarea este rezultatul cooperării între o serie de experți complementari care devin membri ai comisiilor constituite de HCERES. Aceasta nu este în niciun fel expresia unei opinii individuale.

Președinții comisiilor de experți răspund de asigurarea colegialității muncii desfășurate și de luarea în considerare a diversității evaluărilor făcute de experții implicați. Aceștia semnează rapoartele de evaluare în numele tuturor experților.

PRINCIPIUL RESPECTULUI PENTRU INSTITUȚII

8. NECESITATEA DE A RESPECTA DIVERSITATEA

HCERES implementează criteriile și procedurile adaptate la diversitatea organismelor și programelor de studii pe care le evaluează în ceea ce privește natura, misiunile și domeniile disciplinelor acestora.

9. NECESITATEA DE A RESPECTA AUTONOMIA

În conformitate cu autonomia entităților evaluate, HCERES stabilește un dialog cu acestea înainte de evaluare, pentru a ține seama de așteptările acestora.

10. NEVOIA DE TRANSPARENȚĂ ȘI PUBLICITATE

HCERES se obligă să informeze complet entitățile evaluate cu privire la obiectivele evaluărilor, la condițiile în care se desfășoară acestea, la componența comisiei de experți și la CV-urile membrilor acestora. Înainte de orice evaluare, experții abordați declară la HCERES orice conflict de interese cu entitatea evaluată.

Rapoartele de evaluare sunt comunicate instituțiilor evaluate și autorităților de supraveghere a acestora, în vederea transmiterii de comentarii. Apoi rapoartele și comentariile sunt publicate. În conformitate cu Decretul francez nr. 2014-1365 referitor la organizarea și funcționarea HCERES, "în cazul unităților de cercetare se va face public doar un rezumat final al evaluării, care va prezenta un sinopsis al opiniilor și recomandărilor."

11. NEVOIA DE CONFIDENȚIALITATE

Colaboratorii HCERES sunt obligați să păstreze secretul profesional și se angajează să păstreze discreție strictă cu privire la informațiile pe care le-au colectat și la munca desfășurată în decursul misiunilor lor.

**The Romanian Agency
for Quality Assurance in Higher Education**

De asemenea, aceștia se obligă să nu utilizeze aceste date în scopuri personale.

II. Model de raport de evaluare

Acreditarea Universității...

Raport final | Data

Cuprins

Procedura de acreditare

1.1. Obiectul acreditării

1.1.1. Universitatea XXX

1.1.2. Procedura de acreditare

1.2. Comisia de experți

1.3. Documente de referință

Evaluarea externă

2.1. Raportul de autoevaluare

2.2. Inspecția la fața locului

2.3. Îndeplinirea standardelor de calitate (6 domenii)

2.4. Concluziile comisiei de experți

2.5. Concluziile ARACIS

Evaluarea Standardelor de Calitate

3.1. Standardele de calitate sunt abordate pe rând

3.2. Evaluare generală (1-2 p.)

Anexe:

- Răspunsul conducerii universității
- Calendarul inspecțiilor la fața locului

1. Procedura de acreditare

Care este scopul procesului și temeiul legal?

1.1 Obiectul acreditării

1.1.1 Universitatea XXX

Prezentare de 2 pagini a:

- *Instituției, istoricului acesteia;*
- *Programelor și cercetării, inclusiv cifre principale (înscrierea studenților, facultate, activitate de cercetare, orice alte informații pentru a facilita înțelegerea raportului);*
- *Evaluare/acreditare anterioară din partea ARACIS și a altor organizații.*

1.1.2 Procedura de acreditare

Prezentarea calendarului de la data cererii până la data deciziei privind acreditarea.

Prezentarea implementării procesului și a limitărilor.

1.2 Comisia de experți

- *Nume, titluri și scurtă prezentare a ocupației actuale.*
- *Se specifică și numele președintelui.*

1.3 Documente de referință

- *De ex. raport de autoevaluare*
- *Rapoartele experților etc.*

2. Evaluarea externă

2.1 Rapoartele de autoevaluare

Prezentarea implementării autoevaluării, punând accentul pe abordarea participativă, pe procesul de validare.

2.2 Inspecțiile la fața locului

Date, organizare, categorie de respondenți, furnizori de informații întâlniți la locație, vizite specifice (de ex. laborator).

2.3 Îndeplinirea standardelor de calitate

Un rezumat al nivelului de realizare a standardelor de calitate, punctare și principalele recomandări.

2.4 Concluziile Comisiei de Experți

Rezumat de 2 pagini al concluziilor generale care au dus la acordarea punctajului.

2.5 Concluziile ARACIS

Aici prezentați recomandările (operaționale și strategice) cu un grafic de timp.

Formulați condiții, inclusiv termene de implementare, asigurându-vă că acestea pot fi monitorizate.

3. Evaluarea Standardelor de Calitate

3.1 Standardele sunt abordate pe rând, în fiecare din cele 6 domenii, de exemplu:

Strategie și guvernanta:

Viziunea și planul strategic al instituției sunt în acord cu misiunea acesteia. Instituția are politici, procese, proceduri și instrumente adecvate pentru a-și realiza misiunea și a-și implementa planurile strategice.

Evaluarea Comisiei de Experți pentru fiecare standard de calitate ar trebui să urmeze următoarele:

1. *Elemente faptice (care este situația actuală?)*
2. *Analiză (apreciere bazată pe o serie de dovezi, în raport cu criteriile sugerate)*
3. *Concluzii: este îndeplinit standardul de calitate?*
4. *Recomandări, inclusiv un plan ulterior de urmat pentru instituție.*

3.2 Evaluare generală (1-2 p.)

Evaluarea generală a Comisiei de Experti privind toate standardele de calitate, care va evidenția conexiunile dintre standardele de calitate și domenii.

Anexe:

- Răspunsul conducerii universității
- Calendarul inspecțiilor în teren

Competența face diferența! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă,
cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European
Competence makes a difference! Project selected under the Administrative Capacity Operational Programme,
co-financed by the European Union from the European Social Fund